8115

DE USU INFINITIVI

APUD CÆSAREM.

DISSERTATIO INAUGURALIS PHILOLOGICA.

SCRIPSIT

GABRIEL FINÁLY.

KOLOZSVÁR

TYPIS ALBERTI KOVÁCS DE NAGYAJTA

1894.

De usu infinitivi apud Caesarem.

Cum proposuissem mihi de usu infinitivi apud Caesarem omnibus in ejus libris locis adhibitis quam accuratissime disserere, imprimis e legibus syntaxis demonstrare volui, quibus modis lingua Latina infinitivo utatur, et forma verbi, quam infinitivum nominare consuevimus, qua significatione usurpetur in libris scriptorum classicorum.

Vires et tempus defuerunt, ut ex plurium scriptorum operibus locos conquirerem, ideoque constitueram unius solum scripta recensere, cujus sermo, etsi non communis, tamen eloquentia quadam innata sine rhetorum flosculis, integritate nulli inferior est. Talium scriptorum numero habui C. Julium Caesarem, cujus decem commentarios de bello Gallico et de bello civili diligenter perscrutatus sum in exemplis conquirendis. Libros VIII. de bello Gallico, de bellis Alexandrino, Africano, Hispaniensi recensendos mihi non statui; etiam infinitivos gerundii et gerundivi, quos Goerlitz (das gerundium und supinum bei Caesar. Pr. Rogasen. 1887.) accuratissime exposuit, in hac mea dissertatione praetermittendos constitui. Ex libris quatuor, qui nomine

Caesaris, sed ab aliis auctoribus conscripti feruntur, data occasione hoc ipso modo infinitivis conquisitis, collatio discrepantiarum haud sine emolumento fuerit.

In locis conscribendis usus sum editione Bernhardi Dinteri (C. J. C. commentarii, Lipsiae, Teubner, 1890), sed in locis dubiis semper inspexi editionem Nipperdeii (C. J. C. commentarii, Lipsiae, Breitkopfius et Haertelius, 1847); in citando, sicut Menge et Preuss in Lexico Caesariano, libros belli Gallici numeris Arabicis (1—7), belli civilis numeris Latinis (I—III) notavi.

„Az infinitivus az ige fogalmát semleges nemű (elvont) főnév alakjában fejezi ki, a személy, szám és idő közelebbi megjelölése nélkűl. Csak nominativus és accusativus. Az infinitivus igei természetét tanúsítja *a)* hogy mindenkor azzal az esettel köttetik öszsze, a melylyel a határozott módú ige, *b)* hogy közelebbi meghatározásúl csak igehatározó járúlhat hozzá, soha jelzői melléknév.“ [Szamosi J., Latín nyelvtan. II. Mondattan. Budapest, Eggenberger, 1887. 80. §. 1—2. — Modus infinitivus verbi notionem sub forma substantivi neutri (abstracti) exprimit, sine significatione personae, numeri et temporis. Solum casum nominativum et accusativum recipit. — Sub hac vero forma substantivi verbi tamen naturam servari inde colligitur, quod *a)* eisdem semper casibus jungitur, quibus verbum finitum, *b)* nunquam adjectivum, sed semper adverbium habet pro attributo].

Ex hac infinitivi definitione elucet infinitivum duplici modo in lingua Latina usurpari, infinitivus scilicet est s u b s t a n t i v u m, ac, cum lingua Latina

substantivum sine generis specie nullum habeat, neutrum, quod eadem forma nominativum et accusativum habet, et verbum, quod in sententiis praedicati loco est. Quaeratur ergo hic duplex usus infinitivi, qui solum ex natura sententiae demonstrari potest.

Sententia est „verborum complexus, significans aliquid esse vel fieri". [Finály H., Hogy is mondják ezt magyarúl? Budapest, Akadémia, 1888. 1. §. A mondat olyan közlés, a melylyel valakit értesíteni kívánunk, hogy valami van vagy történik.] Partes igitur sententiae praecipue duae sunt, id, quod est vel fit, quam partem grammatica subjectum nominat, et actio, quae a subjecto fit, vel de eo dicitur, praedicatum. Verba cetera, quae adduntur, aut ad subjectum aut ad praedicatum pertinent. Sed ex his duobus praedicatum solum, quia semper verbum est, et suffixum personale habet, sine subjecto etiam pro plena sententia esse potest, itaque verba, quae ad praedicatum adduntur, majoris momenti esse recte putantur. Adduntur enim ad praedicatum objecta et adjecta; objectum additur ad omnia verba, quorum actio ad aliquid pertinet, quod extra agentem est, ad verba transitiva, hoc Latine casu accusativo significatur; adjectum actionem secundum rem, tempus et adjuncta definit, significatur vero casibus nominis et praepositionibus. Quae ad subjectum adduntur, attributa et appositiones, excepto uno attributo substantivo, quod casu genitivo usurpatur, eundem, quem subjectum casum habent; etiam, si ad aliud substantivum (ex. gr. objectum, adjectum) adduntur, casum substantivi recipiunt.

Cum haec ita sint, videamus, quas partes sententiae lingua Latina modo infinitivo exprimere possit.

Quoniam infinitivus substantivum neutrum indeclinabile est, atque ita solum casum nominativum et accusativum habet, eas solum partes exprimit, quae his casibus exprimi possunt, quae sunt: subjectum, objectum et praedicatum nominale, additis appositionibus subjecti et objecti.

Si id quaerimus, quonam modo infinitivus pro praedicato, id est, verbo finito usurpari possit, facile intellegitur infinitivum in sententia primaria pro praedicato nullo modo adhiberi posse, Latina enim lingua, cum etiam ad praedicata nominalia verbum auxiliare *esse* addat, semper verbo finito utitur, cujus suffixum personale ostendit conjunctionem subjecti et praedicati[1]). Id ergo quaerendum est, quomodo, quando sententia quaedam, tamquam pars constituens alteri sententiae inseratur, idque etiam per formam sententiae istius indicandum sit, verbum finitum eam recipiat formam, quae conveniat parti sententiae, cujus locum obtinet. Cum igitur in locum partis sententiae altera sententia succedit, indoles linguae Latinae hanc relationem formis verborum expressam esse jubet, qua de causa totam sententiam casui partis accommodat, idque hoc modo fit: subjectum, quod substantivum declinabile est, recipit casum, verbum finitum vero, ut cum subjecto congruere possit, eas formas, quae declinari possunt, nempe participium, gerundium, gerundivum et supinum, et, cum de accusativo vel nominativo agitur, etiam infinitivum. Quae constructio accusativus cum infinitivo nominatur.

[1]) De infinitivo historico v. infra III.

I.

Infinitivus accusativi loco.

Infinitivus, cum verbis transitivis conjunctus, casus accusativi partes suscipit. Apud Caesarem haec exempla inveni:

A) Infinitivus solus:

a) activi: **audeo**: ad vallum hostes *accedere* auderent 3, 17, 6. — pauci *adire* audent 4, 2, 5. — munitionibus *appropinquare* aliquamdiu non audebat III, 70, 1. — ut reliquae (legiones) contra *consistere* non auderent 2, 17, 3. — neque quemquam audere *consistere* 6, 23, 2. — (reliqui) *consistere* audeant 6, 38, 5. — qui *dimicare* non ausi se receperint 7, 20, 6. — neque (illum) audere proelio *dimicare* III, 43, 4. — neque ab signis *discedere* auderent (nostri) 5, 16, 1. — neque illi ex portu *prodire* sunt ausi III, 7, 2. — cum Varus neque *resistere* auderet II, 44, 2. — se (non) in eas partes Galliae *venire* audere 1, 34, 3. — **capio**: consilium c e p e r u n t ex oppido *profugere* 7, 26, 1. — **coepi**: equitatus ad munitiones *accedere* (coepit) 7, 83, 8. — illi de deditione *agere* coeperunt III, 97, 5. — signa legionum *appropinquare* coeperunt I, 51, 5. — *conclamare* et *significare* de fuga Romanis coeperunt 7, 26, 4. — barbari *conjurare* coeperunt 3, 23, 2. — principes undique *convenire* coeperunt 4, 27, 7. — cum ad eum legationes *convenire* coepissent III, 36, 1. —

suis fortunis *desperare* coeperunt (copiae) 3, 12, 2. — ex castris *discedere* coeperunt 4, 30, 3. — Dumnorix domum *discedere* coepit 5, 7, 5. — multitudo passim *fugere* coepit 4, 14, 5. — (nostri) acrius *impugnare* coeperunt 3, 26, 4. — Helvetii (Pompejani) *instare* coeperunt 1, 25, 6. (III, 46, 3.) — equites hoc acrius *instare* coeperunt III, 93, 4. — Pompejanis *occurrere* coepit III, 97, 3. — de suis rebus ab eo *petere* coeperunt 5, 3, 5. — audacius *resistere* ac fortius *pugnare* coeperunt 2, 26, 2. — ille *resistere* coepit 5, 7, 8. — *saevire* ventus coepisset 3, 13, 7. — universi *significaie* coeperunt (ut . . .) I, 86, 2. — *significare* v. conclamare 7, 26, 4. — (Helvetii) *subsistere* coeperunt 1, 15, 3. — **conor**: conatus est de pace *agere* III, 18, 5. — (Ariovistus) conantis *dicere* prohibuit 1, 47, 6. — armis *dimicare* conantur I, 20, 3. — (equites) in castra *irrumpere* conantur 6, 37, 1. — cum *irrumpere* nostri conarentur III, 67, 5. — qui *peccare* conentur II, 31, 7. — legio *resistere* conabatur III, 69, 2. — frustra meae vitae *subvenire* conamini 7, 50, 6. — si *transire* conarentur 1, 8, 2. — *transire* conantes reppulerunt 2, 10, 3. interfecerunt 2, 23, 1. — **constituo**: ibi *decertare* constituisse 4, 19, 3. — proelio *dimicare* constituerunt 6, 17, 3. — *dimicare* v. prohibere III, 44, 6. — *discedere* a nobis constituerunt III, 60, 3. — Italia *excedere* constituerat (Pompejus) I, 27, 2. — constituunt ipsi his locis *excedere* I, 61, 2. — constituit ipse in vico Veragrorum *hiemare* 3, 1, 4. — cum constituisset *hiemare* in continenti 5, 22, 4. — ipse cum legionibus *hiemare* constituit 5, 53, 3. — ipse Bibracte *hiemare* constituit 7, 90, 7. — *hiemare* Dyrrachii constituerat III, 5, 2. — sub pellibus *hiemare* constituit III, 13, 5. — ad flumen *ire* constituit 6, 33, 3. — *lacessere* v. resistere I, 82, 5. — etsi *prohibere* Pompejus et *dimicare* non constituerat III, 44, 6. — constituerat signa inferentibus *resistere*, prior proelio non *lacessere* I, 82, 5. — **consuesco**: Druides a bello *abesse* consuerunt 6, 14, 1. — quod in spe victoriae *accideie* consuevit 3, 26, 4. iis 5, 33, 1. in bello III, 32, 5. — quibus [cum] *communicare* de maximis rebus Pompejus consueverat

III, 18, 3. — miles timori magis *consulere* consueverit I, 67, 3. — quo (Britanni) *convenire* consuerunt 5, 21, 3. — puberes armati *convenire* consuerunt 5, 56, 2. — causa obsidionis haec fere *esse* consuevit III, 47, 2. — quod insigne pacatorum *esse* consuerat 7, 50, 2. — qui sub imperio *esse* consuerunt 7, 75, 2. — quae Alexandriae *esse* consuerant III, 111, 3. — qui circum Thessaliam *esse* consuerat III, 36, 4. — ut quotannis *facere* consuerat 5, 1, 1. — ut homines *facere* consuerunt II, 41, 8. — ventus *flare* consuevit 5, 7, 3. — populum Romanum *imperare* consuesse 1, 36. 1. — res futuri temporis timore *ingravescere* consuevit I, 52, 1. in jugo *insistere* consuerint 4, 33, 3. — quo mercatores *ire* consuerant 3, 1, 2. — (Veneti) *navigare* consuerunt 3, 8, 1. — per temonem *percurrere* consuerint 4, 33, 3. — quidam ad Ambiorigem *ventitare* consuerat 5, 27, 1. — **contendo**: Caesar Bibracte *ire* contendit 1, 23, 1. — Caesar cum his legionibus *ire* contendit 1, 10, 3. — ille precibus *petere* contendit (ut . . .) 5, 6, 3. — perpauci *tranare* contenderunt 1, 53, 2. — milites *transcendere* in naves contendebant 3, 15, 1. — **debeo**: alter libere ad summam rerum *consulere* debet III, 51, 4. — debere utrumque ab armis *discedere* III, 10, 3. — ipsos non debere *dubitare* (de . . .) 7, 66, 6. — liberam debere *esse* Galliam 1, 45, 3. — debere eos Italiae auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati *obtemperare* I, 35, 1. — **decerno**: ipse ad exercitum *manere* decrevit 5, 53, 3. — **desisto**: neque prius *fugere* destiterunt 1, 53, 1. — **dubito**: qui *jurare* dubitaret III, 87, 6. — **existimo**: loco *excedere* non turpe existimarent I, 44, 2. — **gravor**: ut in colloquium *venire* invitatus gravaretur 1, 35, 2. — **habeo**: qui satis habebant sine detrimento *discedere* III, 46, 6. — **incipio**: de summa rerum *deliberare* incipit II, 30, 1. — ab his Marsi *dissentire* incipiunt I, 20, 3. — pabuli copia *esse* inciperet 2, 2, 2. — cum *maturescere* frumenta inciperent 6, 29, 4. — frumenta *maturescere* incipiebant III, 49, 1. — **instituo**: de mandatis *agere* Caesaris instituit III, 18, 3. — **malo**: proelio *decertare* malebat I, 81, 6. — in ea libertate *permanere* mallent 3, 8, 4. —

nitor: *perrumpere* nituntur 6, 37, 10. — **nolo**: qui *confligere* noluerit I, 85, 2. — (Caesar) *discedere* nolebat 1, 16, 3, — sese ab suis *discedere* atque ad eum *venire* noluisse 5, 3, 6. — si ab ora *discedere* nollet III, 78, 6. — (Galli) auctores belli *esse* nolebant 3, 17, 3. — **persevero**: ille non *discedere* perseveravit III, 37, 2. — ex his (una navis) *fugere* perseveravit II, 22, 4. — **polliceor**: legati polliceantur imperio populi Romani *obtemperare* 4, 21, 5. — **possum**: commutatio rerum posset *accidere* III, 72, 5. — nullum poterat periculum *accidere* 6, 34, 3. — cogitasset haec posse *accidere* 5, 33, 2. — haec *accidere* potuisse 7, 20, 2. — quo Caesar *adire* non poterat I, 49, 2. — si *adire* non possit 5, 48, 5. — quo *adire* posse videantur 7, 14, 5. — *assuescere* ad homines (non) possunt 6, 28, 4. — *cavere* inter se non possint 7, 2, 2. — de suo adventu *cognoscere* possent 7, 81, 2. — ut singuli *commeare* possent 7, 36, 7. — legiones *consistere* possent II, 26, 4. — quoniam civitati *consulere* non possent 5, 3, 5. — illi neque vi *contendere* possent 4, 4, 4. — priusquam illi *convenire* possent 6, 3, 2. — quoniam *convenire* non potuissent III, 10, 8. — non frumentum *deficere* poterat II, 37, 6. — negotio *desistere* non posset 1, 45, 1. — non potest *esse* introitus in portum III, 112, 4. — neque omni interposita fide firmum *esse* posse I, 86, 2. — humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua *esse* possent 7, 56, 4. — nobis pax *esse* nulla potest III, 19, 8. — sibi nullam amicitiam *esse* posse 4, 8, 1. — pares *esse* nostro exercitui non potuerint 1, 40, 7. — dii immortales pares *esse* possent 4, 7, 5. — quae equitibus pares *esse* non potuerint II, 39, 2. — amicitia populi Romani tuti *esse* possint 4, 16, 7. — posse iis utiles *esse* amicos 4, 7, 4. — quod secundum potest *esse* inopiae subsidium I, 48, 6. — qui in armis *esse* non poterunt 5, 3, 4. — quae firmamento *esse* possint II, 15, 3. — magno sibi *esse* praesidio posse II, 8, 1. — neque equites laborantibus usui *esse* possent I, 45, 4. — magno *esse* usui posse, si . . . II, 8, 3. — neque acie *excedere* poterant II, 41, 7. — quibus itineribus domo *exire*

possent 1, 6, 1. — si *facere* possint 6, 33, 5. posset 5, 46, 4. — neque ullus *flare* ventus poterat III, 47, 4. — ab proximis *impetrare* non possent 6, 2, 2. — neque firmiter *insistere* poterant 4, 26, 1. — ut quam primum *intellegere* posset 1, 40, 13. — ut spatium *intercedere* posset 1, 7, 5. (porta) non posse *introrumpere* videbantur 5, 51, 3. — qua (via) *ire* non poterant 1, 9, 1. — nullum factum *latere* posset 3, 14, 8. — non facile Gallos Gallis *negare* potuisse 5, 27, 6. — his nostrae (naves) rostro *nocere* (non) poterant 3, 13, 6. — ne quid sibi *nocere* posset 5, 7, 2. — (cui) ne orbis quidem terrarum possit *obsistere* 7, 29, 6. — sperans alicui se parti navium *occurrere* posse III, 8, 3. — se *occurrere* ei posse sperans III, 41, 4. — neque in consilio *permanere* potuerunt 6, 40, 6. — nec *permanere* (ibi Afranius) posset I, 71, 4. — si *perrumpere* possent 1, 8, 4. — his cum *persuadere* non possent 1, 9, 2. — neque commeatus in castra *pervenire* poterant I, 48, 4. — imperator ad legiones *pervenire* possit 7, 1, 7. — ad exercitum *pervenire* posset 7, 6, 2. — illi ad Hiberum *pervenire* possent I, 63, 1. — priusquam illi *profugere* possent 6, 3, 2. — si transire conarentur *prohibere* possit 1, 8, 2. — perpauci *prohibere* possent 1, 6, 1. — Galli neque *pugnare* poterant 1, 25, 3. — posse hunc casum ad ipsos *recidere* demonstrant 7, 1, 5. — qui incolumes *resistere* non potuerunt II, 32, 6. — (civitas) conjurationi *resistere*, non potuerit 5, 27, 4. — prius quam Pompejus *sentire* posset III, 67, 4. — quibus rationibus *superare* possent III, 83, 5. — si *sustinere* non posset 7, 86, 2. — exercitum *sustinere* non posse I, 71, 1. — (se) longius *tolerare* posse parcendo 7, 71, 4. — illi neque clam *transire* possent 4, 4, 4. — Aduatucam *venire* potestis 6, 35, 9. — quemadmodum tuto legati *venire* possent III, 19, 4. — ne legio subsidio *venire* posset 5, 27, 5. — neque ad exercitum *venire* posse Caesarem 7, 1, 2. — si in Caesaris complexum *venire* posset III, 8, 4. — (naves) in eundem portum *venire* possent 4, 22, 4. — **praeopto**: Galli praeoptarent nudo corpore *pugnare* 1, 25, 4. — **prohibeo**: *circumvallare* loci natura prohibebat 7, 17, 1. — **propero**: cum quisque domum *per-*

venire properaret 2, 11, 1. — properaret ad se cum exercitu *venire* III, 33, 1. — **puto**: *intrare* intra praesidia periculosum putabat 7, 8, 1. — **soleo**: quod *accidere* solebat 6, 15, 1. — quod nimia arrogantia *accidere* soleat I, 85, 4. — solerentne veterani milites *fugere* III, 71, 4. — **statuo**: Pompejus statuerat proelio *decertare* III, 86, 1. — Caesar primo proelio *supersedere* statuit 2, 8, 1. — **studeo**: ut operibus *anteire* studuerit I, 32, 9. — **sum**: se paratum esse *decertare* 1, 44, 4. — ad omnia se *descendere* paratum (esse) I, 9, 5. — seseque paratos esse demonstrant *satisfacere* 5, 1, 7. — **timeo**: qui ante *dimicare* timuissent III, 73, 6. — **volo**: velle sese de rebus cum eo *agere* 1, 34, 1. — velle se *agere* cum eo 1, 47, 1. — Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, quam horum in agris *considere* 7, 77, 15. — si vellet Ariovistus proelio *contendere* 1, 48, 3. — nisi proelio *decertare* vellet III, 44, 1. si III, 56, 1. — neque proelio *decertare* voluit III, 51, 5. — quo minus *dimicare* vellet I, 82, 3. — si ab armis *discedere* velint 5, 41, 8. — neque a mari *discedere* volebat III, 44, 1. — praemiorum velint *esse* participes III, 82, 1. — si sibi purgati *esse* vellent 1, 28, 1. — (hostes) si *introire* vellent 5, 43, 6. — *remanere* se apud eum velle dixerunt 4, 15, 5. — seu morte sua Romanis *satisfacere* velint 7, 89, 2. — se justitia velle *superare* I, 32, 9. — seu quis velit *transire* 5, 51, 2.

b) deponentis: **audeo**: qui navi *egredi* non auderet 4, 21, 9. — neque quisquam *egredi* extra munitiones audeat 6, 35, 9. — neque legiones audeant ex hibernis *egredi* 7, 1, 7. — contra *liceri* audeat nemo 1, 18, 3. — quorum *progredi* ausus est nemo 5, 43, 6. — quin nemo eorum *progredi* extra agmen audeat 7, 66, 6. — soli ne in occulto quidem *queri* auderent 1, 32, 4. — **coepi**: cum militibus *colloqui* coeperunt III, 103, 4. — si ex finibus *progredi* coepisset 5, 56, 1. — Suebi donum *reverti* coeperunt 1, 54, 1. — in locum *reverti* coeperant 5, 35, 3. — **conor**: consul *concionari* conantem de rostris deduxit III, 21, 3. — Caesar conantes *progredi* insequitur I, 65, 2. — **constituo**: in Gallia *morari* constituit 5, 24, 8, — ad hostem *proficisci* consti-

tuisset 7, 32, 2. — in Hispaniam *proficisci* constituit I, 30, 1. — postridie constituunt *proficisci* I, 67, 6. — constituit non *progredi* longius 6, 29, 1. — ad legionem *reverti* constituerat 6, 35, 1. — **consuesco**: inter quos *dominari* consuessent 2, 31, 5. — quanta incommoda *oriri* consuessent 7, 33, 1. — quo in loco nostri *pabulari* consuerant III, 37, 5. — qui inter equites *proeliari* consuessent 7, 18, 1. — qui inter eos *proeliari* consuerant 7, 65, 4. — qui eo mari *uti* consuerunt 3, 8, 1. — quo in proelio *uti* consuerunt 4, 24, 1. — quo in proeliis *uti* consuerant 4, 24, 4. 7, 88, 1. — quibus *uti* consuevimus 5, 1, 2. — **contendo**: in Britanniam *proficisci* contendit 4, 20, 1. — in provinciam *reverti* contendit 3, 6, 4. — **debeo**: Caesarem debere neque *irasci* inimicis I, 8, 3. — *recordari* debere qua felicitate essent transportati III, 73, 3. — quemadmodum *uti* victoria deberent III, 83, 5. — **desino**: desinite de compositione *loqui* III, 19, 8. — **dubito**: Caesar *proficisci* non dubitaverat III, 106, 3. — quid dubitas *uti* temporis opportunitate II, 34, 4. — **habeo**: ne ad ultimum supplicium *progredi* necesse habeant I, 84, 5. — **incipio**: de pace *loqui* atque *altercari* cum Vatinio incipit III, 19, 6. — **instituo**: noctu instituerant *pabulari* I, 59, 3. — **maturo**: Caesar maturat ab urbe *proficisci* 1, 7, 1. — **persevero**: sin bello *persequi* perseveraret 1, 13, 4. — **possum**: ne noctu *aquari* Pompejani possent III, 97, 4. — ut sine timore *aquari* possent I, 73, 3. — neque *consequi* potuit (quod antecesserat Caesar) III, 75, 3. — reliqui *consequi* non potuerant III, 106, 2. — nullam *exoriri* moram posse II, 12, 3. — (inopiae) sese *mederi* posse existimavit 5, 24, 6. — neque exercitus apud se *morari* posse confidebant 3, 9, 5. — ut libere *pabulari* posset III, 65, 3. — totius Galliae sese *potiri* posse sperant 1, 3, 7. — neque longius *prosequi* potuerunt 4, 26, 5. — neque ii *reverti* poterant I, 48, 4. — illi *subsequi* non poterant II, 39, 6. — minus *uti* (frumento) poterat 1, 16, 3. — quo facilius gladiis *uti* possent 2, 25, 2. — quo contra se *uti* possint I, 85, 11. — testibus se militibus *uti* posse III, 90, 1. — **propero**: (illi) *proficisci* properabant II, 43, 3. — Scipionem properantem

sequi III, 36, 6. — **recuso**: (qui) *mori* recusaret 3, 22, 3. — **statuo**: ipse *proficisci* statuit 7, 33, 2. — **vereor**: longius *prosequi* veritus 5, 52, 1. — **volo**: si velit secum *colloqui* 5, 36, 2. — *colloqui* sese velle dicunt 5, 41, 1. — palam si *colloqui* vellent I, 84, 2. — si iterum *experiri* velint 1, 44, 4. — si acrius *insequi* voluisset III, 51, 3. — velle se cum Caesare *loqui* III, 15, 6. -- si contumeliae *oblivisci* vellet 1, 14, 3. — Ilerdam si *reverti* vellent I, 73, 2. — qui *sequi* velint 6, 23, 7. — si pace *uti* velint 1, 44, 4. — si sua opera *uti* vellet III, 1, 4.

c) passivi: **coepi** (coeptus sum): (res) inter eos *agi* coeptae essent 1, 47, 1. — nihil cum populo *agi* coeptum I, 7, 6. — materia coepta erat *comportarı* 4, 18, 1. — pons *institui* coeptus est 4, 18, 4. — undique in murum lapides *jaci* coepti sunt 2, 6, 2. — **consuesco**: singuli magistratus antiquitus *creari* consuessent 7, 32, 3. — quam rem pro magnis hominum officiis consuesse *tribui* docebat 1, 43, 4. — **debeo**: summae se iniquitatis *condemnari* debere 7, 19, 5. — equitum operam neque *desiderari* debuise 7, 20, 4. — non nequiquam homines *judicari* deberet ausos esse transire flumen 2, 27, 5. — locum *relinqui* debuisse 6, 42, 1. — statuerat prius hos debere *restitui*, quam *videri* receptos III, 1, 5. — condiciones pacis ab senatu et a populo *peti* debere III, 10, 8. — quod esset acceptum detrimenti, cujusvis potius quam suae culpae debere *tribui* III, 73, 4. — agri *vastari*, liberi *abduci*, oppida *expugnari* non debuerint 1, 11, 3. — **existimo**: *veniri* ad se existimantes 7, 70, 6. — **intellego**: ubi intellexit ultro ad se *veniri* 5, 56, 1. — **jubeo**: Caesar receptui *cani* jussit, 7, 47, 1. — ut profectio cognosceretur, *conclamari* jussit III, 75, 2. — Caesar *concursari* atque simulatione *agi* timoris jubet 5, 50, 5. — Ambiorix *pronuntiari* jubet (ut . . .) 5, 34, 3. — *pronuntiari* jubent praeconibus circummissis 5, 51, 2. — **patior**: neque longius *discedi* Caesar pateretur 5, 19, 3. — qui si improbasset, cur *ferri* passus esset I, 32, 3. — **possum**: civitatem ad bellum *adduci* posse non confidebant 7, 37, 6. — (Divitiacus) *adduci* non potuerit 1, 31, 8. — telum *adigi* posset 2, 21,

3. 4, 23, 3. II, 34, 7. III, 51, 7; 56, 1. — tela *adigi* possent 3, 14, 4. — bellum *administrari* posse 7, 21, 1. — neque ab uno omnia imperia *administrari* poterant 2, 22, 2. — quae facile *agnosci* poterat II, 6, 4. — prius, quam, quemadmodum accidisset, *animadverti* posset II, 14, 2. — majoribus *augeri* copiis posset 6, 1, 3. — ne ipsum quidem sperare nostros exercitus *capi* posse 1, 40, 9. -- locum *capi* posse I, 67, 5. — neque recte aut turpiter factum *celari* poterat 7, 80, 5. — locus vix *cerni* poterat 7, 44, 1. — ne murus *cingi* possit 6, 35, 9. — praesidia *circumfundi* possent 7, 74, 1. — sentiunt totam urbem *circumiri* posse II, 16, 2. — ne ab equitatu *circumveniri* posset I, 40, 5. — proponit hos a se *coërceri* non posse 1, 17, 5. — hominum multitudo *cognosci* potuit 5, 42, 4. — quantum fortuna possit, *cognosci* potuit 6, 35, 2. — prius quam, quid rei gereretur *cognosci* posset 3, 26, 3. — ex significatione *cognosci* potuit I, 86, 1. — neque certa subsidia *collocari* poterant 2, 22, 2. — sperans Pompejum Dyrrachium *compelli* posse III, 41, 3. — unde agger *comportari* posset II, 15, 1. — arbitratus id bellum celeriter *confici* posse 3, 28, 1. — si nuntiis *confirmari* non potestis 7, 77, 11. — qui nullo modo *conjungi* poterant 6, 12, 7. — illi ne ex castris *conspici* possent 3, 26, 2. — naves *constitui* non poterant 4, 24, 2. — cum agger *contineri* non posset I, 25, 6. — ut sub pellibus milites diutius *contineri* non possent 3, 29, 2. — docent non posse milites *contineri* II, 12, 4. — Bibulus neque *curari* posset III, 18, 1. — quantum ei facultatis *dari* potuit 4, 21, 9. — qui (agri) *dari* tantae multitudini possint 4, 8, 2. — sperans homines posse *deduci* 6, 10, 2. — quin (naves) *deduci* possint 5, 2, 2. — res ad otium *deduci* posset I, 5, 5. — quibus ignis jactus et lapides *defendi* possent II, 2, 4. — munitiones *defendi* possent 7, 73, 2. — omnes copiae *deleri* potuissent 7, 88, 6. — hos omnes ab equitibus *deleri* posse 7, 14, 4. — neque *dijudicari* posset 5, 44, 13. — res *dissimulari* non potuit I, 19, 3. — materia muri *distrahi* (non) potest 7, 23, 5. — ipsi ab aliis *doceri* poterant 2, 20, 3. — ut subsidio *duci* possent 2, 8, 5. — id *effici*

posset 6, 4, 1. — nulla ratione ad pugnam *elici* posse Pompejum existimans III, 85, 2. — sperans Scipionem ad pugnam *elici* posse III, 38, 1. — neque *emi* (frumentum) posset 1, 16, 6. — nulla ratione ea res *enuntiari* posset 5, 58, 1. — ignis *excitari* potest 7, 24, 4. — (utrum . . . an . . .) *existimari* non poterat III, 102, 3. — neque (Laelius) *expelli* potuit III, 100, 4. — legiones *explicari* possent II, 26, 4. — neque (quid esset) *explorari* poterat 7, 45, 4. — castra *expugnari* posse confidimus II, 31, 2. — nisi obsidione *expugnari* non posse videretur 7, 69, 1. — id facile *extrahi* posse intellegeret 5, 22, 4. — auxilium *ferri* (non) poterat I, 70, 2. — subsidium *ferri* posset 7, 66, 2. — fides *fieri* non poterat II, 37, 1. — id *fieri* posse 2, 5, 3. — id ne *fieri* posset I, 19, 5. — id si *fieri* possit I, 84, 1. — ne quis impetus *fieri* posset 3, 29, 1. — quarum rerum a nostris *fieri* nihil poterat 3, 4, 4. — non aliter *finiri* potest (latitudo) 6, 25, 1. — bellum *geri* non possit 7, 14, 8. — res *geri* potuit I, 51, 5. — *haberi* senatus potuit I, 5, 4. — incolae suam fugam *ignorari* posse existimarent 1, 27, 4. — ne id quidem Caesar ab se *impetrari* posse, dixit 4, 9, 2. — sperare, a multitudine *impetrari* posse, quod . . . 5, 36, 2. — sperare, ab eo de sua salute *impetrari* posse 5, 36, 3. — ut refferetur, *impetrari* non potuit I, 1, 1. — major numerus militum posset *imponi* III, 6, 1. — ratio *iniri* posset 7, 24, 4. — sperans *intercipi* posse (naves) III, 24, 2. — Caesarem *intercludi* posse I, 17, 1. — sperans Pompejum ab eo *intercludi* posse III, 41, 3. — Helvetii re frumentaria *intercludi* (nostros) posse confiderent 1, 23, 3. — numimentum non modo [non] *intrari* (sed . . .) posset 2, 17, 4. — neque certum *inveniri* poterat I, 25, 3. — ex quo *judicari* posse, quantum . . . 1, 40, 6. — oculis *judicari* non possit, 1, 12, 1. — neque navibus commeatu *juvari* possint (hostes) II, 32, 12. — *mansuefieri* non possunt 6, 28, 4. — controversias *minui* posse sperarent 5, 26, 4. — hoc una celeritate posse *mutari* 7, 45, 9. — ut *navigari* commode posset 4, 31, 3. priusquam de adventu *nuntiari* posset, 7, 9, 5. — incolae suam fugam *occultari* posse existimarent 1, 27, 4. — nullum

casum expectans, quo *offendi* posset 6, 36, 2. — nulla ratione ea res ad Treveros *perferri* posset 5, 58, 1. — nec pontes *perfici* possent I, 54, 1. — materia (muri) neque *perrumpi* potest 7, 23, 5. — (collis) non facile introrsus *perspici* posset 2, 18, 2. — munimentum ne *perspici* quidem posset 2, 17, 4. — neque iis posse *persuaderi*, ut . . . I, 6, 2. — his *persuaderi* ut . . ., non poterat 2, 10, 5. — (nulli) civitati *persuaderi* potuit 5, 55, 2. — non posse numen *placari* arbitrantur 6, 16, 3. — hae (tabulae) *poni* non potuissent III, 108, 5. — ut ad eum *portari* (commeatus) possent 2, 5, 5. — haec *probari* possent III, 10, 11. — ubi nihil *profici* posse intellexerunt 3, 21, 3. — Caesarem posse frumento *prohiberi* I, 17, 1. — exercitus telis adactis *protegi* posset III, 56, 2. — quantum *provideri* poterat 6, 34, 7. 7, 16, 3. — neque, quid opus esset, *provideri* (poterat) 2, 22, 2. — neque in locum tutum *referri* poterant II, 41, 7. — naves *refici* posse viderentur 5, 11, 2. — quae diu *refici* non posse sperassent II, 16, 1. — tanta onera navium *regi* non posse arbitrabantur 3, 13, 4. — ut *reperiri* non possent, a quibus . . . III, 20, 2. — cujus rei nomen *reperiri* poterat III, 32, 2. — (naves) quibus (milites) *reportari* possent 4, 29, 4. — intellexit neque hostium fugam *reprimi* posse 3, 14, 1. — pridie Germani *retineri* non potuerant 1, 47, 2. — nequi (milites) *retineri* potuissent 7, 52, 1. — (stipites) ne *revelli* possent 7, 73, 3. — non modo id *sarciri* (sed . . .) posset 6, 1, 3. — pabulum *secari* non posse 7, 14, 4. — reliquos *servari* posse confidunt 6, 40, 2. — Caesar interclusis itineribus nulla re ex provincia *sublevari* poterat 7, 65, 4. — ne ex praesidiis *succurri* posset III, 52, 1. — neque ex agris *sumi* (frumentum) posset 1, 16, 6. — quod (subsidium) *summitti* posset 2, 25, 1. — neque subsidia *summitti* possent I, 45, 4. — suis copiis populum Romanum *superari* posse confidat 5, 27, 4. — vim tempestatis *superari* posse sperabat III, 26, 3. — ut auxilia ad eum *supportari* possent III, 112, 6. — neque commeatus *supportari* possent 3, 3, 2. — ut (frumentum) satis commode *supportari* posset 1, 39, 6. — aspectum multitudinis *sustineri* posse arbitraretur

7, 76, 5. — copias *sustineri* posse docebant 5, 28, 4. — primum (non) posse impetum suum *sustineri* existimabant 3, 2, 4. — tantos impetus ventorum *sustineri* non posse arbitrabantur 3, 13, 6. — res *tegi* non potuit I, 19, 3. — oppidum a se *teneri* non posse judicabant 7, 55, 7. cujus rei opinio *tolli* non poterit III, 18, 4. — quod (tegimentum) erant experti nullo tormento *trajici* posse II, 9, 5. — flumen aegre *transiri* potest 5, 18, 1. — (fluvius) vado non posse *transiri* videretur 7, 55, 10. — neutrum (flumen) *transiri* poterat I, 48, 3. — quo valles *transiri* possit 5, 49, 8. — ut DC equites *transportari* possent III, 2, 2. — ut legiones *transportari* possent III, 8, 1. — priusquam ab his *videri* (possent) 3, 26, 3. — **soleo**: quibus rebus *coërceri* milites et in officiis *contineri* soleant I, 67, 4. — Elaver vado *transiri* solet 7, 35, 2. — **volo**: qui diligentiores *videri* volebant II, 29, 4.

B) Ipse infinitivus habet objectum in casu accusativo:

a) activi: **aggredior**: o p p i d u m *oppugnare* aggressus III, 80, 7. — **apparo**: h o c *facere* apparabant 7, 26, 3. — **audeo**: homines ausos esse *ascendere* altissimas r i p a s 2, 27, 5. — tantum f a c i n u s *committere* audebant III, 60, 4. — (Caesar neque) s a l u t e m suam *committere* audebat 1, 42, 5. — qui s e barbaris *committere* non auderet 4, 21, 9. — quod s e longius *committere* non auderent III, 25, 4. — v i t a m suam *committere* audebat 6, 43, 6. — senatus, q u a e vellet, *decernere* auderet I, 2, 2. — civitatem b e l l u m *facere* ausam vix erat credendum 5, 28, 1. — soli a u x i l i u m *implorare* auderent 1, 32, 4. — l e g a t o s ad Caesarem *mittere* audebant 5, 6, 2. — c a p t a apud se *occultare* auderet 6, 17, 5. — neque suum c o n s i l i u m ab reliquis *separare* audent 7, 63, 8. — homines ausos esse *subire* iniquissimum l o c u m 2, 27, 5. — ut i m p e t u m *sustinere* auderent III, 84, 4. — p o s i t a *tollere* auderet 6, 17, 5. — homines ausos esse *transire* latissimum f l u m e n 2, 27, 5. — neque f l u m e n *transire* ausi revertuntur 7, 5, 4. — possent tamen neque auderent f l u m e n *transire* I, 62, 1. — paratos esse sese, posse et audere *transire* f l u m e n I, 64, 2. — et

posse et audere exercitum Rhenum *transire* 4, 16, 1. — **capio**: consilium capit omnem ab se equitatum *dimittere* 7, 71, 1. — **coepi**: bellum *administrare* coepit III, 112, 10. — turres *agere* coeperunt 5, 43, 3. — vineas *agere* coepit 2, 12, 3, 7, 17, 1. — Indutiomarus exules damnatosque ad se *allicere* coepit 5, 55, 3. — Caesar aggerem *apparare* coepit 7, 17, 1. — ad defensionem urbis reliqua *apparare* coeperunt II, 7, 4. — vallum *ascendere* coeperunt 5, 43, 3. -- oppidani arma *capere* coeperunt 7, 12, 5. — *circumire* aciem coepit II, 28, 2. — equites aciem nostram *circumire* coeperunt III, 93, 4. — pars legiones *circumvenire* coepit 2, 23, 5. — (Boji) nostros *circumvenire* coeperunt 1, 25, 6. — oppidani portas *claudere* coeperunt 7, 12, 5. — Indutiomarus copias *cogere* coepit 5, 55, 3. — ipsi copias *cogere* coeperunt 7, 55, 9. — manus *cogere* coeperunt 7, 59, 2. — agros *colere* coeperunt 5, 12, 2. — principes se civitatesque suas Caesari *commendare* coeperunt 4, 27, 7. — illi proelium *committere* coeperunt 5, 9, 3. 5, 32, 2. — quae ad oppugnandum usui erant, *comparare* coepit 2, 12, 3. — hostes fossas *complere* coepissent 3, 5, 1. — oppidani murum *complere* coeperunt 7, 12, 5. — aquam *comportare* in arcem coepit III, 12, 1. — huc frumentum *comportare*, materiam *conferre* coepit II, 37, 4. — Caesar turres duas *constituere* coepit 7, 17, 1. — suos ex agris *deducere* coeperunt 4, 30, 3. — ille se manu *defendere* coepit 5, 7, 8. — ipsos res frumentaria *deficere* coepit 2, 10, 4. — barbari legatos *dimittere* coeperunt 3, 23, 2. — ipsi praesidia *disponere* coeperunt 7, 55, 9. — barbari obsides inter se *dare* coeperunt 3, 23, 2. — Indutiomarus copias *exercere* coepit 5, 55, 3. — obsides *exigere* coepit III, 12, 1. — equites se turmatim *explicare* coeperunt III, 93, 4. — sententias *exquirere* coepit 3, 3, 1. — iter *facere* coepit 4, 7, 1. 7, 34, 3; 58, 5; 68, 1. III, 36, 5; 78, 5. — testudines *facere* coeperunt 5, 42, 5. — in hostes aquilam *ferre* coepit 4, 25, 4. — qui bellum *gerere* coeperunt 3, 28, 1. — (pars) iter *impedire* coepit 7, 67, 1. — ille suorum fidem

implorare coepit 5, 7, 8. — j a c u l a *jacere* coeperunt 5, 43, 1. — hostes lenius nostros e q u i t e s *lacessere* coeperunt 5, 17, 1. — Helvetii proelio n o s t r o s *lacessere* coeperunt 1, 15, 3. — Helvetii n o s t r o s *lacessere* coeperunt 1, 23, 3. — s e ad motus fortunae *movere* coepit II, 17, 4. — legiones sex c a s t r a *munire* coeperunt 2, 19, 5. — c a s t r a *munire* coepit II, 37, 4. — e a m (arcem) *munire* coepit III, 12, 1. — legio p r a e s i d i u m *munire* coepisset III, 45, 2. — Divitiacus C a e s a r e m *obsecrare* coepit 1, 20, 1. — *obsecrare* m i l i t e s coepit II, 28, 2. — C o s a m *oppugnare* coepit III, 22, 2. — i d (oppidum) Belgae *oppugnare* coeperunt 2, 6, 1. — Crassus o p p i d u m *oppugnare* coepit 3, 21, 2. — hostes rari s e *ostendere* coeperunt 5, 17, 1. — copiae s e s e *ostendere* coeperunt 7, 83, 8. — passum c a p i l l u m *ostentare* coeperunt 7, 48, 3. — ipsi e q u i t a t u m *ostentare* coeperunt 7, 55, 9. — b e l l u m *parare* coeperunt 7, 59, 2. — barbari c o p i a s *parare* coeperunt 3, 23, 2. — Indutiomarus e q u o s *parare* coepit 5, 55, 3. — t e s t u d i n e s *parare* coeperunt 5, 42, 5. — A p o l l o n i a m *petere* coepit III, 11, 2. — omnes a u x i l i u m a Caesare *petere* coeperunt 1, 32, 1. — pars summum l o c u m *petere* coepit 2, 23, 5. — obsidione e o s *premere* coepit III, 9, 4. — hoc audacius n o s t r o s *premere* coeperunt III, 46, 3. — n o v i s s i m o s *premere* coeperunt 5, 32, 2. — l i b e r o s *proferre* coeperunt 7, 48, 3. — illi n o s t r o s *prohibere* coeperunt 5, 9, 3. — n o s t r o s q u e opere *prohibere* coepit III, 45, 2. — p r i m o s *prohibere* ascensu coeperunt 5, 32, 2. — (Galli) s e *recipere* coeperunt 1, 25, 5. — qui ad suos s e *recipere* coeperunt III, 38, 3. — Larisam versus s e *recipere* coeperunt III, 97, 2. — Romani s e s e *recipere* coepissent 3, 24, 3. — Helvetii p r o e l i u m *redintegrare* coeperunt 1, 25, 6. — Galli p e d e m *referre* coeperunt 1, 25, 5. — p o n t e m *reficere* coepit 7, 35, 5. — hostes v a l l u m *scindere* coepissent 3, 5, 1. — *sevocare* s i n g u l o s coepit 5, 6, 4. — p r i n c i p e s Galliae *sollicitare* coepit 5, 6, 4. — turris t e c t u m *suspendere* coeperunt II, 9, 6. — omnes m a n u s ad Caesarem *tendere* coeperunt 2, 13, 2. —

(principes Galliae) coepit metu *territare* 5, 6, 4. — turris tectum *tollere* coeperunt II, 9, 6. — Cenabenses flumen *transire* coeperunt 7, 11, 7. — illi hostes *vocare* coeperunt 5, 43, 6. — **cogito**: bellum in hiemem *ducere* cogitabant I, 61, 4. — **conor**: cohortes secum *abducere* conatus I, 15, 3. — Romanos conari ea loca provinciae *adjungere* sibi persuasum habebant 3, 2, 5. — Labienus vineas *agere* conabatur 7, 58, 1. — conatur eos vallo *circummunire* I, 81, 6. — manus *conserere* conentur I, 20, 3. — conatus oppidum *defendere* III, 11, 3. — cum portas *excidere* conatus esset 7, 50, 4. — si se omni maritima ora *excludere* conaretur III, 78, 4. — Labienus paludem *explere* conabatur 7, 58, 1. — Lissum *expugnare* conatus III, 40, 5. — Adiatunnus eruptionem *facere* conatus 3, 22, 4. — Galli eruptionem *facere* conabantur 7, 73, 1. — Helvetii id *facere* conantur 1, 5, 1. — nuntiatum est eos per provinciam iter *facere* conari 1, 7, 1. — si vim *facere* conentur 1, 8, 3. — bellum *gerere* conantur 3, 23, 4. — conati sunt praefectum equitum *interficere* III, 60, 4. — Senones regem *interficere* conati 5, 54, 2. — domum ejus *irrumpere* conatus III, 111, 1. — Labienus iter *munire* conabatur 7, 58, 1. — alterum *obsidere* conati sunt III, 47, 2. — Romanos cacumina Alpium *occupare* conari sibi persuasum habebant 3, 2, 5. — navis longas *occupare* hostes conabantur III, 111, 2. — si Apolloniam *oppugnare* conaretur III, 78, 4. — (oppidum) ex itinere *oppugnare* conatus (est) 2, 12, 2. — si paludem Romani *perrumpere* conarentur 7, 19, 2. — incolae Alpium exercitum *prohibere* conantur 1, 10, 4. — oppidani Caesarem *recipere* conarentur III, 11, 4. — se *recipere* conati 6, 40, 6. — conatus est Caesar *reficere* pontes I, 50, 1. — opera nostra Galli *temptare* conabantur 7, 73, 1. — an Macedoniam *tenere* conaretur III, 132, 3. — reperiebat T. Ampium conatum esse pecunias *tollere* III, 105, 1. — partem copiarum *traducere* conati sunt 2, 9, 4. — si flumen *transire* conentur 3, 11, 2, — fossam *transire* conantur 7, 70, 5. — qui Rhenum *transire* conarentur 1, 37, 3. — vallem

copiae *transire* conarentur II, 34, 1. — maceriam *transcendere* conantur 7, 70, 5. — **constituo**: consilum fugae *capere* constituit I, 19, 2. — constituerunt jumentorum et carrorum quam maximum numerum *coëmere* 1, 3, 1. — constituit cohortes duas in Nantuatibus *collocare* 3, 1, 4. — constituit proelio rem *committere* II, 33, 2; 38, 2. — constituerunt ea (quae . .) *comparare* 1, 3, 1. — eo omnem belli rationem *conferre* constituit III, 81, 3. — constituerunt cum proximis civitatibus pacem et amicitiam *confirmare* 1, 3, 1. — sese *dedere* constituunt II, 22, 1. — legionum adventum *exspectare* constituit III, 13, 5. — ibi adventum *exspectare* Pompeji constituit III, 81, 3. — Suebos adventum Romanorum *exspectare* constituisse 6, 10, 5. — hic Romanorum adventum *exspectare* constituisse 4, 19, 3. — auxilia *exspectare* constituunt 6, 7, 3. — castra *facere* constituit I, 41, 3. — constituerant sementes quam maximas *facere* 1, 3, 1. — bellum *gerere* constituit 4, 6, 5. — constituunt bellum ad Ilerdam *gerere* I, 38, 4. — hunc secum *habere* constituerat 5, 6, 1. — constituerat nullam partem belli in Hispaniis *relinquere* II, 18, 7. — hos *revocare* constituit I, 27, 6. — novam *temptare* fortunam constituerunt III, 60, 3. — *traducere* exercitum constituerat 4, 19, 4. — constituunt ipsi in Celtiberiam bellum *transferre* I, 61, 2. — Caesar Rhenum *transire* constituit 6, 9, 1. — **consuesco**: ut obsides *accipere* consuerint 1, 14, 7. — hi alios (reges) *arcessere* consuerant III, 110, 5. — consuesse deos (hominibus) res et impunitatem *concedere* 1, 14, 5. — hi regum amicos ad mortem *deposcere*, hi bona locupletium *diripere* consuerant III, 110, 5. — has more praedonum *diripere* consuerunt III, 112, 3. — ut obsides *dare* consuerint 1, 14, 7. — luna aestus maximos *efficere* consuevit 4, 29, 1. — quas aestus *efficere* consuerunt 6, 31, 3. — hi (regem) regno *expellere* consuerant III, 110, 5. — quod *facere* in eo consuerunt 7, 21, 1. — incitatos equos *flectere* consuerint 4, 33, 3. — quos circum se *habere* consuerat II, 40, 1. — quos custodiae causa *habere* consuerat I, 75, 2. — quod

victores victis *imponere* consuerint 1, 44, 2. — hi regis domum *obsidere* consuerant III, 110, 5. — singuli magistratus regiam potestatem *obtinere* consuessent 7, 32, 3. — stipendium Aduatucis *pendere* consuesset 5, 27, 2. — se in currus *recipere* consuerint 4, 33, 2. — quo se *recipere* consuerint 6, 27, 4. — quod tribuni plebis *respicere* consuerant I, 5, 2. — quorum auxiliis atque opibus, si qua bella inciderint, *sustentare* consuerint 2, 14, 5. — incitatos equos *sustinere* consuerint 4, 33, 3. — quod tribuni plebis *timere* consuerant I, 5, 2. — Germanos consuescere Rhenum *transire* periculosum videbat 1, 33, 5. — **contendo**: *circumvenire* nostros aut remos transcurrentes *detergere* contendebant I, 58, 1. — Lucterius eruptionem *facere* contendit 7, 7, 2. — Favonio auxilium *ferre* contendit III, 36, 7. — hunc (locum) *oppugnare* contendit 5, 21, 4. — barbari fuga salutem *petere* contenderunt 3, 15, 2. — **cupio**: nuntiatur Sulmonenses cupere ea *facere* I, 18, 1. — hos montes *intrare* cupiebant I, 65, 4. — pro se quisque operam *navare* cuperet 2, 25, 3. — cupiens ejus diei detrimentum *sarcire* III, 67, 2. — **debeo**: alter omnia *agere* ad praescriptum debet III, 51, 4. — hanc *augere* imperatores debent III, 92, 5. — Caesarem debere iracundiam *dimittere* I, 8, 3. — quae (milites) *exspectare* deberent II, 28, 3. — debere utrumque pertinaciae finem *facere* III, 10, 3. — debere se rationem *habere* I, 20, 2. — se debere neutrum eorum *juvare* I, 35, 5. — Africam Tubero *obtinere* debebat I, 30, 2. — officii praemia *percipere* debeatis II, 32, 6. — se debere neutrum eorum urbe *recipere* I, 35, 5. — hanc non *reprimere* imperatores debent III, 92, 5. — parem se quoque voluntatem *tribuere* debere I, 35, 5. — **decerno**: reliquos secum *ducere* decreverat 5, 5, 4. — qui castra *oppugnare* decreverat 5, 53, 2. — perpaucos *relinquere* in Galliá decreverat 5, 5, 4. — Caesar Rhenum *transire* decreverat 4, 17, 1. — **desisto**: illi Germanos *sollicitare* non desistunt 6, 2, 1. — **destino**: quae *agere* destinaverat I, 33, 4. — **dubito**: *committere* proelium non dubitant 6, 8, 1.

— ne dubitaret proelium *committere* I, 71, 2. — necubi dubitet proelium *committere* II, 33, 1. — ne Varus quidem Attius dubibat copias *producere* II, 33, 3. — flumen *transire* non dubitant 6, 8, 1. — ipsi *transire* flumen non dubitaverunt 2, 23, 2. — **existimo**: pedem *referre* non turpe existimarent I, 44, 2. — **gravor**: ne graventur sua ad eum postulata *deferre* I, 9, 1. — **habeo**: hoc flumen neque ipse *transire* habebat in animo 6, 7, 5. — satis habebat hostem rapinis *prohibere* 1, 15, 4. — **incipio**: equitatus *circumire* aciem nostram incipit II, 41, 5. — *circumire* ordines incipit II, 41, 2. — alii fossas *complere* inciperent 5, 51, 3. — triplicem aciem *ducere* incipit I, 64, 6. — vallum *ducere* incipiunt I, 73, 3. — rem frumentariam *expedire* incipit I, 54, 5. — iter *facere* incipiunt I, 80, 3. — iter *impedire* incipiunt I, 63, 2. — consilia de bello *inire* incipiunt 7, 1, 3; 43, 3. — socii legionem *oppugnare* incipiunt 5, 39, 3. — ipse iter *parare* incipit III, 33, 2. — profectionem *parare* incipit I, 27, 2. — equitatus aversos *proterere* incipit II, 41, 5. — alii vallum *scindere* inciperent 5, 51, 3. — Aedui manus *tendere*, [deditionem *significare*] incipiunt 7, 40, 6. — **instituo**: Trebonius ea *administrare* instituit II, 15, 1. — reliqua *administrare* instituit 7, 19, 6. — quascumque *agere* instituerit I, 33, 3. — turres vineasque *agere* instituit I, 36, 4. vineas turresque II, 1, 1. — Caesar silvas *caedere* instituit 3, 29, 1. — loca *capere* instituunt 3, 23, 6. — montem opere *circummunire* instituit III, 97, 2. — Curio Uticam vallo *circummunire* instituit II, 36, 1. — *circumvallare* Pompejum instituit III, 43, 2. — adhortatus milites *circumvallare* instituit (urbem) 7, 68, 3. — oppidum *circumvenire* instituit 1, 18, 6. — Indutiomarus equitatum peditatumque *cogere* instituit 5, 3, 4. — frumentum *comportare* reliquasque copias *expectare* instituit I, 18, 4. — aggerem novi generis *facere* instituerunt II, 15, 2. — fossas complures *facere* instituit 1, 61, 1. — iter *facere* instituit 7, 56, 5. — musculum *facere* instituerunt II, 10, 1. — naves *facere*

instituit I, 36, 4. — Caesar *facere* p o n t e m instituit 6, 9, 3. — q u a e *facere* instituerat 7, 27, 1. I, 21, 3. — d i l e c t u m *habere* instituit 6, 1, 1. 7, 1, 1. I, 11, 4. instituunt I, 14, 4. — q u a e s t i o n e m *habere* instituit 6, 44, 1. — q u e m in necessariorum numero *habere* instituerat III, 57, 1. — q u o s *habere* secum instituerat 7, 13, 1. — e x i t u s administrationesque Brundusini portus *impedire* instituit I, 25, 4. — commeatibus n o s t r o s *intercludere* instituunt 3, 23, 6. — plures *intermittere* d i e s instituerant I, 59, 3. c a s t r a *munire* instituunt 3, 23, 6. - isset 3, 28, 3. - erent 7, 29, 7. - erunt 7, 30, 4. - it I, 18, 4. — Curio *obsidere* U t i c a m instituit II, 36, 1. — o p p i d u m *oppugnare* instituit 7, 9, 6. 7, 11, 1. III, 9, 2. instituerat 7, 12. 2. — Indutiomarus iis b e l l u m *parare* instituit 5, 3, 4. — Veneti b e l l u m *parare* instituunt 3, 9, 3. — I s t h m u m *praemunire* instituit III, 55, 3. — per equites aqua *prohibere* c l a s s i a r i o s instituit III, 100, 2. -- n o s t r o s transitu *prohibere* instituit 7, 57, 4. — e a *providere* instituunt 3, 9, 3. — Trebonius e a *reficere* instituit II, 15, 1. — e x e r c i t u m *reportare* instituit 5, 23, 2. — **intendo**: hostes s e per munitiones *dejicere* et fuga s a l u t e m *petere* intenderunt 3, 26, 5. — **intermitto**: quod o b s i d e s *dare* intermiserant 4, 31, 1. — **malo**: mallent i m p e r i u m e x e r c i t u s q u e *dimittere* I, 32, 5. — r e g u m illum malle Caesaris concessu quam ipsorum *habere* beneficio 7, 20, 2 — r e m *obtinere* malebat I, 72, 3. — in ea libertate permanere quam s e r v i t u t e m *perferre* mallent 3, 8, 4. — Caesar *subire* d e d i t i o n e m malebat I, 81, 6. — **maturo** : Caesar e x e r c i t u m *traducere* maturavit 2, 5, 4. — **nitor**: gladiis c a e s p i t e s *circumcidere*, manibus t e r r a m *exhaurire* nitebantur 5, 42, 3. — **neglego**: nationes h o c *facere* neglexerunt 3, 27, 2. — **nolo**: nolite *committere*, quod accidit III, 64, 3. — nolite h o s *expoliare* nec G a l l i a m *prosternere* et servituti *subjicere* 7, 77, 9. — f o r t u n a m *temptare* nolebat 3, 6, 4. — **paro**: b e l l u m parat *administrare* 7, 71, 9. — r e l i q u a parant *administrare* 7, 81, 2. — b e l l u m *ducere* parabat

II, 37, 6. — auxilia *exspectare* parat 7, 71, 9. — copias *exspectare* parabat II, 37, 6. — has (naves) *expugnare* parabat III, 28, 2. — munitiones Caesar parat *perficere* I, 83, 4. — crates *projicere*, nostros de vallo *proturbare* parant 7, 81, 2. — illi vadum fluminis *temptare* (parant) I, 83, 4. — **polliceor**: (legati) polliceantur obsides *dare* 4, 21, 5. — sí amplius obsidum velit, *dare* pollicentur 6, 9, 7. — **possum**: se nostris *adaequare* non posse intellegunt II, 16, 3. — quos *adire* potuerant 2, 7, 3. — bellum *administrare* posset I, 25, 3. — qui naves *adnare* possent II, 44, 1. — salutem neque civitas levi momento *aestimare* posset 7, 39, 4. — quae secum *agere* non poterant 2, 29, 4. — qui arma *capere* potuerunt 4, 14, 4. — quisque amicitia (civitates) *capere* posset 7, 31, 2. — uti consilium *capere* posset III, 11, 1. — initium belli *capere* possent 6, 33, 5. — equites insulam *capere* non potuerant 4, 26, 5. — naves portus *capere* non potuerunt 4, 36, 4. — ne nostri ipsos *circumvenire* possent III, 44, 4. — ne hostes suos *circumvenire* possent 2, 8, 4. — paucitatem eorum *cognoscere* potuerint 7, 20, 6. — homines turrim in muro sese *collocare* (posse) confiderent 2, 30, 4. — se ex loco *commovere* non possent 3, 15, 3. — ne copias *comparare* alias posset III, 102, 1. — quae probasset, *compellare* posset III, 57, 3. — ut iter *conficere* possent III, 79, 5. — hos posse *conficere* armata milia centum 2, 4, 5. — in spem venerat sine pugna rem *conficere* posse I, 72, 1. — neque illos *confirmare* potuerunt III, 64, 1. — tela in nostros *conicere* possent 7, 72, 2. — respondit exercitum in unum locum *contrahere* (non) posse 1, 34, 3. — negat se posse iter *dare* 1, 8, 3. — Caesarem Galliam *defendere* posse 1, 31, 16. — se *defendere* non possent 1, 11, 2. 2, 31, 4. — memoriam *deponere* posse 1, 14, 3. — si impeditos perterritos *deprehendere* posset III, 75, 3. — ad litora cursum *derigere* possent III, 25, 3. — eorum virtutem *despicere* potuerint 7, 20, 6. — Caesarem (Germanos) *deterrere* posse 1, 31, 16. — ne Suessiones quidem *deterrere* potuerint 2, 3, 5. — ne

aqua lateres *diluere* posset II, 10, 6. — nec *discernere* suos possent 7, 75, 1. — id *efficere* non posset 5, 50, 3. — quantum *efficere* potuerunt 4, 35, 3. poterant 5, 19, 3. — quantumcumque itineris *efficere* poterat III, 102, 1. — quid adulescentulo duce *efficere* possent 3, 21, 1. — ad litora naves *ejicere* possent III, 25, 3. — eum ex paludibus *elicere* posset 7, 32, 2. — hostes *elicere* posset 5, 50, 3. — neque *erigere* sese possunt 6, 27, 2. — Galli sinistram ex scuto neque *evellere* poterant 1, 25, 3. — quo facilius vada ac decessum aestus *excipere* possent (carinae) 3, 13, 1. — si Romanos *excludere* aut *expellere* possent 7, 55, 9. — hos Suebi *expellere* non potuissent 4, 3, 4. — quae probasset, *exponere* posset III, 57, 3. — quae vellent, *exponere* possent III, 19, 4. — (nullam) vocem *exprimere* posset 1, 32, 3. — (oppidum) *expugnare* non potuit 2, 12, 2. — se id *facere* posse existimare 1, 42, 1. — iter *facere* non posse 7, 66, 5. — quod commodo reipublicae *facere* posset 1, 35, 4. — quod *facere* Pompejus non potuit III, 76, 4. — qui arma *ferre* possint 7, 71, 2. possent 1, 29, 1; 2. 2, 28, 2. 4, 19, 2. 7, 75, 1. — auxilium *ferre* non possent 1, 13, 5. posset III, 72, 2. — neque animo ignominiam *ferre* posse I, 84, 4. — impetum *ferre* non potuerunt 4, 35, 2. 6, 8, 6. neque II, 25, 5. — inopiam *ferre* non posse 7, 77, 5. — laborem *ferre* non posset 6, 31, 5. possent 7, 20, 5. — nec *ferre* laborem posse 7, 20, 11. — neque ii morantibus opem *ferre* poterant I, 79, 3. — sese (horum) ne vultum quidem *ferre* potuisse 1, 39, 1. — hi neque vultum *fingere* poterant 1, 39, 4. — (Caesarem) bellum eo die potuisse *finire* III, 51, 3. — quae *habere* possent III, 10, 4. — quod *habere* victoria posset 7, 20, 7. — nec frumentandi rationem *habere* possent 7, 75, 1. — nec equos *incitare* poterant II, 41, 4. — ut bellum *inferre* possent 1, 2, 4. — si hostem Hibero *intercludere* potuissent I, 68, 3. — quos *interficere* potuisset 7, 41, 1. — ne quem locum nostri *intrare* possent III, 44, 4. — spatii brevitas non multum ad summam victoriae *juvare* poterat

I, 82, 3. — si Italiam metu *liberare* possint I, 9, 1. — salutem propinqui *neglegere* (non) posset 7, 39, 3. — ne quid ignis, hostium *nocere* posset II, 9, 4. — minus facile omnia per se *obire* possent 5, 33, 3. — si principatum *obtinere* non possint 1, 17, 3. — quantum loci acies instructa *occupare* poterat 2, 8, 2. — legionem sperans Caesar se *opprimere* posse III, 67, 2. — conspectum suum hostes *perferre* possent 7, 19, 4. — conventum Salonis neque *permovere* posset III, 9, 2. — quae secum *portare* non poterant 2, 29, 4. — quid secum *portare* posset 5, 31, 4. — ubi tegimenta *praependere* possent II, 9, 3. — quid fieri oporteret, ipsi sibi *praescribere* poterant 2, 20, 3. — sive eum obsidione *premere* posset 7, 32, 2. — id se facile *probare* posse 5, 27, 4. — apud quos cum *proficere* nihil posset III, 22, 2. — si quid *proficere* posset 6, 29, 4. — si hostem frumento *prohibere* potuissent I, 68, 3. — Pompejus munitiones Caesaris *prohibere* poterat III, 44, 1. — qui machinationes *promovere* possent 2, 31, 2. — minus facile, quid faciendum esset, *providere* possent 5, 33, 3. — rem posse casus *recipere* intellegebant I, 78, 3. — si civitates *reciperare* posset 7, 89, 5. — gratiam atque amicitiam *redimere* posset 1, 44, 12. — sese pacem *redimere* (non) potuisse 1, 37, 2. — errantem *regere* posset III, 57, 3. — si nullam partem Germanorum domum *remittere* posset 1, 43, 9. — ne bellum *renovare* posset III, 102, 1. — si aditum *reperire* possent 6, 37, 4. — hos *reperire* posse 1, 40, 8. — neque (ideneos portus) *reperire* poterat 4, 20, 4. — si quid *reperire* possent 7, 20, 10. — ut, quae agat, *scire* possit 1, 20, 6. — Germani, quid ageretur, *sentire* possent 4, 14, 1. — quid gravius de vobis *sentire* possunt 2, 32, 4. — impedimenta cohortis *servare* non possent I, 70, 2. — me *servare* non possum 7, 50, 4. — nostri neque ordines *servare* poterant 4, 26, 1. — si quos fortuna *servare* potuisset, II, 41, 8. — neque sese *sublevare* possunt 6, 27, 2. — quem non *superare* possint 4, 7, 5. — neque civitates frumentum *suppor-*

tare poterant I, 48, 4. — frumentum exercitui *supportare* posset III, 43, 2. — hostium copias *sustinere* possint 7, 5, 2. — non posse ejus imperia *sustinere* 1, 31, 13. — hostes impetum *sustinere* non possent 5, 18, 5. — ut impetum *sustinere* posset 5, 47, 4. — impetum Galli *sustinere* non potuerunt 7, 13, 2. — neque impetum *sustinere* potuerunt 7, 62, 8. — vires videbantur *sustinere* non posse (fluminis impetum) I, 64, 4. — *sustinere* Pompejani non potuerunt (impetum) III, 94, 2. — Galli nostrorum impetus *sustinere* non possent 1, 26, 1. — non posse inopiam *sustinere* confideret I, 69, 2. — neque multitudinem telorum *sustinere* potuerunt III, 95, 5. — ut munus militiae *sustinere* possint 6, 18, 3. — (se) oppugnationem *sustinere* non posse III, 80, 3. — ut jam se *sustinere* non posset 2, 25, 1. — sese diutius *sustinere* non posse 2, 6, 4. — vim morbi *sustinere* non potuit III, 18, 1. — (civitates) suam vim *sustinere* non posse 4, 3, 1. — neque aggeres neque fossae vim hostium *sustinere* poterant 7, 87, 3. — nec equitum vim cetrati *sustinere* potuerunt I, 70, 5. — eorum vim nullae vineae *sustinere* possent II, 2, 1. — quos non murus *tardare* potuisset 7, 52, 3. — equites cursum *tenere* non potuerunt 4, 26, 5. — nulla (navis) cursum *tenere* posset 4, 28, 2. — cognoscit naves cursum *tenere* non potuisse 5, 5, 2. — hi neque lacrimas *tenere* poterant 1, 39, 4. — neque se praesidium *tenere* posse III, 36, 6. — Pompejus propositum *tenere* non potuit III, 42, 1. — sacramento vos *tenere* qui potuit II, 32, 9. — si controversias *tollere* possint I, 9, 1. — possent neque auderent flumen *transire* I, 62, 1. — paratos esse sese, posse et audere *transire* flumen I, 64, 2. — si *transire* possent (flumen) I, 83, 4. — ut vado *transire* posset (Caesar flumen) III, 30, 4. — et posse et audere exercitum Rhenum *transire* 4, 16, 1. — adversum hostem *videre* nemo potuit 1, 26, 2. — neque tela conferti *vitare* poterant 5, 35, 4. — **praeopto**: (Galli) praeoptarent scutum manu *emittere* 1, 25, 4. — **praetermitto**: reliqua *quaerere* praetermittit II, 39, 2. — **probo**: Caesar probabat coactis navibus mare

transire I, 29, 1. — **propero**: (quae) quisque *petere* atque *arripere* properaret 5, 33, 6. — **puto**: leporem et gallinam et anserem *gustare* fas non putant 5, 12, 6. — hospitem *violare* fas non putant 6, 23, 9. — **soleo**: quas (litteras) *scribere* est solitus III, 71, 3. — **statuo**: statuisse imperatorem triduo exercitum *deducere* 7, 20, 11. — **studeo**: reliquas civitates Caesari *conciliare* studebat III, 55, 4. — oppidum in sua potestate studuissent *habere* II, 21, 1. — ne latos fines *parare* studeant 6, 22, 3. — pastores sub oculis domini suam *probare* operam studebant I, 57, 4. — **sum**: sese paratos esse portas *aperire* I, 20, 5. — (se) paratos esse obsides *dare* 2, 3, 3. — sese paratos esse injurias *defendere* I, 7, 8. — (se) paratos esse imperata *facere* 2, 3, 3. — sese paratos esse, quae imperaverit, *facere* I, 20, 5. — (se) paratos esse (populum Romanum) oppidis *recipere* et frumento *juvare* 2, 3, 3. — sese paratos esse L. Domitium *tradere* I, 20, 5. — paratum se esse legionem *tradere* II, 20, 7. — paratos esse sese posse et audere *transire* flumen I, 64, 2. — **timeo**: timebat tantae magnitudini fluminis exercitum *objicere* I, 64, 3. — **vereor**: quos *interficere* vereretur 5, 6, 5. — sua mandata *perferre* vererentur III, 57, 2. — **volo**: eas nationes *adire* volebat 3, 7, 1. — testimonium *afferre* vellent III, 53, 3. — eas regiones *cognoscere* volebat 3, 7, 1. — qui eam rem *cognoscere* volunt 6, 13, 11. — is vellet controversias regum *componere* III, 109, 1. — fidem erga Pompejum *conservare* voluerint I, 84, 3. — si *continere* ad signa manipulos vellet 6, 34, 6. — velle, si sibi fiat potestas, Caesarem *convenire* I, 22, 1. — velintne eductos milites ad Ciceronem *deducere* 5, 27, 9. — neque officium *deserere* vellet III, 18, 1. — *monere* aliquid velle et *dicere* videretur II, 35, 1. — habere sese quae *dicere* vellent 5, 26, 4. — si sententias *dicere* velint I, 1, 2. — suis satis *facere* vellent III, 60, 5. — civitates *habere* obstrictas volebat 1, 9, 3. — Romani (petunt aut volunt) his *injungere* servitutem 7, 77, 15. — *monere* v. dicere III, 35, 1. — hoc volunt *perssua-*

dere 6, 14, 5. — quas (res) ab eo *petere* vellent 1, 30, 4. — neque rempublicam exercitu *privare* voluisse III, 90, 2. nisi vultis aquilam hostibus *prodere* 4, 25, 3. — se *recipere* vellent I, 45, 3. — si velit suos *recipere* 3, 8, 5. — neque hostem *relinquere* volebat 4, 22, 2. — fraudata *restituere* vellent III, 60, 5. — dum *sarcire* detrimentum volunt I, 45, 2. — locum *tenere* vellent 5, 35, 4. — seu vivum *tradere* velint 7, 89, 2. — quem si qui *vitare* voluerunt II, 24, 4.

b) deponentis: **audeo**: ut tam exiguam manum *adoriri* non audeant 6, 8, 1. — neque nostri cedentes *insequi* auderent 2, 19, 5. — **coepi**: eos *hortari* coeperunt III, 103, 4. — singulos *hortari* coepit 5, 6, 4. — (Helvetii nostros) a novissimo agmine *insequi* coeperunt 1, 23, 3. — suos *obtestari* coeperunt 7, 48, 3. — eorum agros *populari* coeperint (Aedui) 2, 5, 3. — (Caesar) eos *sequi* coepit 1, 26, 6. — hunc naves *sequi* coeperunt II, 22, 3. — **cogito**: impeditos in agmine *adoriri* cogitabant 3, 24, 3. — **conor**: civitas armis jus suum *exsequi* conaretur 1, 4, 3. — **constituo**: novasque amicitias *experiri* constituerunt III, 60, 3. — **consuesco**: incitatos equos brevi *moderari* consuerint 4, 33, 3. — qui fere bella et civiles dissensiones *sequi* consuevit III, 1, 3. — **contendo**: pluribus navibus *adoriri* singulas contendebant I, 58, 1. — **cupio**: praegressos *consequi* cuperet III, 77, 3. — **debeo**: sese plurimum Caesari *confideri* debere 5, 27, 2. — debere utrumque non amplius fortunam *periclitari* III, 10, 3. — debere eos Italiae auctoritatem *sequi* I, 35, 1. — **desisto**: Aeduos *adhortari* non destitit 7, 17, 2. — illi pecuniam *polliceri* non desistunt 6, 2, 1. — Scipio Cassium *sequi* desistit III, 36, 7. — **dubito**: necubi dubitet suan fidem virtutemque *experiri* II, 33, 1. — **incipio**: Aedui mortem *deprecari* incipiunt 7, 40, 6. — ordines *hortari* incipit II, 41, 2. — (agmen) multitudine *morari* incipiunt I, 63, 2. — **instituo**: frumentum parce *metiri* instituit 7, 71, 7. — **paro**: Treveri Labienum *adoriri* parabant 6, 7, 1. — **possum**: si imprudentes *adoriri* posset III, 30, 2. — ut perterritos *adoriri* posset II,

39, 6. — (collem) *circumplecti* non potuerant nostri 7, 83, 2. — copias ut *consequi* posset 1, 13, 1. — quod non *consequi* possent 7, 47, 3. — eam rem *consequi* (non) poterant 2, 1, 4. — neque eam *imitari* potuerunt 6, 40, 6. — neque *insequi* cedentes possent (nostri) 5, 16, 1. — nec *moderari* suos possent 7, 75, 1. — neque nautae vim tempestatis *pati* possent 5, 10, 2. — neque fugientes *prosequi* poterant II, 41, 4. — cum nostri eos *sequi* non potuissent 1, 26, 5. — (nostri) neque signa *subsequi* poterant 4, 26, 1. — qui suos fines *tueri* non potuerint 4, 8, 2. — quod *tueri* parva manu non poterat III, 111, 6. — *tueri* se posse confisi sunt II, 10, 1. — sine quibus urbem *tueri* non potest II, 32, 3. — **probo**: Caesar probabat Pompejum *sequi* I, 29, 1, — **sum**: extremam *pati* fortunam paratos (vos) projecit ille II, 32, 8. — se paratum (esse) omnia *pati* I, 9, 5, — illi omnia *perpeti* parati laborabant III, 9, 5. — **volo**: quos (homines) pro scelere *ulcisci* velint (dii) 1, 14, 5.

C) Objectum infinitivi est constructio accusativi cum infinitivo: **coepi**: *queri* atque *indignari* coepit regem ad causam dicendam evocari III, 108, 1. — omnes *significare* coeperunt sese in eius fidem venire 2, 13, 2. — **debeo**: debere se *suspicari* Caesarem (exercitum) habere 1, 44, 10. — **nolo**: noli *existimare* hunc esse exercitum III, 87, 2. — **possum**: id iis eripi quis *pati* posset 1, 43, 8. — neque se neque reliquos municipes *pati* posse Caesarem prohiberi I, 13, 1.

D) Verbum regens habet praeter infinitivum alterum objectum, nempe nomen in accusativo: *a)* infinitivus solus: *α)* **activi**: **adsuefacio**: equos *remanere* vestigio adsuefecerunt 4, 2, 3. — **cogo**: non praecepta propinquorum (naves) ad periculum *adire* cogebant II, 7, 1. — hi hostes loco *cedere* cogebant II, 41, 4. — Octavium in naves *confugere* coëgerunt III, 9, 7. — hostem *consistere* cogit I, 45, 1. — hunc milites *consistere* coëgerunt I, 13, 3. — viatores invitos *consistere* cogant 4, 5, 2. — illum secum *decertare* cogeret III, 78, 3. — Tuberonem *excedere* eo loco cogit I,

31, 3. — nonnullos Gallicis rebus *favere* natura cogebat 6, 7, 7. — (Aeduos) *jurare* cogerent 6, 12, 4. — reliquas turpiter *refugere* coëgerunt III, 24, 3. — (eos) *transire* cogunt 6, 22, 2. — (illos) in ded tionem *venire* coëgit 6, 3, 2. — **jubeo**: (ipse) civitatem *animadvertere* juberet 1, 19, 1. — legiones suas *antecedere* jussit I, 87, 4. — Caesar equites *cedere* jubet 5, 50, 5. — milites equitesque *conscendere* in naves jubet 5, 7, 4. — signa *consistere* juberent I, 79, 4. juberet III, 69, 5. — sibi quemque *consulere* jussit 6, 31, 2. — (eosdem) *consurgere* jussit III, 98, 2. — (classem) jubet *convenire* 4, 21, 4. — equitatum *convenire* jubet I, 82, 2. — equites *convenire* jubet 7, 64, 1. — (illos) ad signa *convenire* juberet 6, 1, 2. — milites certum in locum *convenire* jubet 5, 1, 6. — jubet multitudinem *convenire* 6, 4, 1. — omnes *convenire* jubet 5, 2, 3. — partem copiarum *convenire* jubet 7, 7, 5. — principes ad se *convenire* jubebat 7, 36, 3. — quas (naves) *convenire* jusserat 3, 11, 5. — omnem senatum ad se *convenire* jussit 2, 5, 1. — Sequanos *decedere* juberet 1, 31, 10. — eos *descendere* jussit III, 98, 1. — aciem in armis *esse* jussit 1, 49, 2. milites III, 109, 3. — alteram alteri praesidio *esse* jusserat III, 89, 1. — quas expeditas *esse* jusserat 7, 11, 8. — civitatem immunem *esse* jusserat 7, 76, 1. — (suos) jussit loco *excedere* III, 45, 4. — duas legiones in armis *excubare* jubet 7, 11, 6. — milites ex oppido *exire* jussit 2, 33, 1. — (exercitum) *hiemare* jussit 5, 24, 2. (legionem) 5, 25, 4. — equitatum contra hostem *ire* jubet 7, 67, 2. — sibi legiones alias *occurrere* jussit III, 98, 3. — militibus legatos *praeesse* jussit 5, 24, 5. — tertiam aciem *procurrere* jussit III, 94, 1. — antesignanos *procurrere* jubet I, 43, 3. — triremes duas ad fauces portus *prodire* jussit III, 24, 1. — partem in castris *remanere* jussit III, 97, 3. — suos *remigrare* in agros jusserunt 4, 27, 7. — eas (legiones) *requiescere* jussit III, 98, 3. — (legiones) in itinere *resistere* jubet 5, 11, 1. — Divitiacus civitatem *statuere* jubeat 1, 19, 5. — duas in

stationem cohortes *succedere* jussit 4, 32, 2. — eo equitatum omnem *venire* jusserat III, 2, 2. — eum ad regem *venire* jusserunt III, 104, 1. — Indutiomarum ad se *venire* jussit 5, 4, 1. — jubet legionem ad se *venire* 5, 46, 2. — omnem ad se senatum *venire* jussisset 5, 54, 3. — **patior**: se patiatur *accedere* (Caesarem Pompejus) I, 9, 6. — liberos ad se *adire* non patiuntur 6, 18, 3. — reliquos *consistere* (non) patiuntur 3, 6, 2. — ne patiatur civitatem ab amicitia populi Romani *deficere* 7, 39, 3. — ut eos *ire* paterentur 1, 6, 3. — ut Helvetios *ire* patiantur 1, 9, 4. — **prohibeo**: silvae confertos *adire* prohibebant 6, 34, 4. — cuniculos moenibus *appropinquare* prohibebant 7, 22, 5. — leges duo (fratres) in senatu *esse* prohiberent 7, 33, 3. — Germanos *transire* prohibebant 4, 4, 3. — **veto**: haec (impedimenta) *conquiescere* ante iter confectum vetuit III, 75, 1. — ab opere singulisque legionibus singulos legatos *discedere* vetuerat 2, 20, 3. — β) **deponentis**: **jubeo**: muliones collibus *circumvehi* jubet 7, 45, 2. — electos (antesignanos) inter equites *proeliari* juberet III, 84, 3. — Cavarinum secum *proficisci* jubet 6, 5, 2. — cohortes secum *proficisci* jussit 4, 32, 2. — Crassum in Aquitaniam *proficisci* jubet 3, 11, 3. — Cn. Domitium in Macedoniam *proficisci* jussit III, 34, 3. — (illos) ad se *proficisci* juberet 6, 1, 2. — Labienum *proficisci* jubet 6, 33, 1. 7, 90, 4. — jubet legionem *proficisci* 5, 46, 2. — (legionem) *proficisci* jubet 5, 25, 4. — duas legiones ad eum *proficisci* jubet 6, 5, 6. — (naves) in Venetos *proficisci* jubet 3, 11, 5. — equites in portum *progredi* jussit 4, 23, 1. — naves *progredi* jubet 7, 60, 1. — eas (legiones) in castra *reverti* jussit III, 98, 3. — Helvetios in fines suos *reverti* jussit 1, 28, 3. — legationes ad se *reverti* jussit 2, 35, 2. — Labienum legatum cum legionibus tribus *subsequi* jussit 2, 11, 3. — legionem unam *subsequi* jussit III, 102, 1. — legiones *subsequi* jussit 5, 18, 4. jubet I, 8, 1; 37, 2. — *subsequi* pabulatores jubet I, 80, 4. — reliquas (legiones) *subsequi* jussit I, 87, 4. — quos suis finibus atque

oppidis *uti* jussit 2, 28, 3. — **patior**: neque quemquam *egredi* passus esset 6, 36, 1. — neque *regredi* nostros patiebantur III, 45, 5. — **prohibeo**: nostros navibus *egredi* prohibuerant 4, 24, 1. — qui Teutonos Cimbrosque intra fines suos *ingredi* prohibuerint 2, 4, 2. — nostros intra munitiones *ingredi* prohibebant 5, 9, 5. — cur se *uti* populi beneficio prohibuisset I, 32, 3. — (nostros equites) latius *vagari* prohibebat 5, 19, 2. — γ) desideratur nomen objectum verbi regentis: **jubeo**: toto Hibero naves *conquirere* jubent I, 61, 5. — castra secundum mare *munire* jussit III, 65, 3. — Curio *pronuntiare* onerariis navibus jubet, se in hostium habiturum loco, qui.. II, 25, 6. — jusserunt *pronuntiare*, ut.. 5, 33, 3. — duces tota acie *pronuntiare* jusserunt, ne.. 5, 34, 1. — castra *metari* jussisset III, 13, 3.

b) infinitivus habet objectum in casu accusativo: α) **activi**: **cogo**: reliquos sese *convertere* cogunt I, 46, 1. — (illos) obsides sibi *dare* coëgit 6, 3, 2. — Cotum imperium *deponere* coëgit 7, 33, 3. — Orgetorigem causam *dicere* coëgerunt 1, 4, 1. — gubernatorem in terram navem *ejicere* cogunt III, 28, 5. — idem *facere* cogunt eos 7, 42, 5. — illum suis auxilium *ferre* cogeret III, 78, 4. — magnam (pecuniam) societates provinciarum sibi *numerare* coëgerat III, 3, 2. — mercatores, (quid) cognoverint, *pronuntiare* cogant 4, 5, 2. — (hostem) terga *vertere* seque *recipere* cogit I, 45, 1. — terga *vertere* adversarios coëgissent I, 47, 3. nostros I, 47, 2. — dejectos terga *vertere* coëgerunt III, 63, 8. Pompejanos III, 46, 5. — **jubeo**: (illos) suos *appellare* jubet 7, 40, 5. — T. Labienum (montem) *ascendere* jubet 1, 21, 2. — Graecos murum *ascendere* atque arma *capere* juberet III, 11, 3. — proximos colles *capere* universos jubet II, 42, 1. — equitum partem *circumire* munitiones jubet 7, 87, 2. — milites aggerem jubet *comportare* III, 62, 1. — equites naves *conscendere* jussit 4, 23, 1. — milites naves *conscendere* jubet I, 27, 5. — milites sacramentum *dicere* jubet I, 23, 5. — trium mensium molita cibaria sibi quem-

que domo *efferre* jubent 1, 5, 3. — eos in eo loco suum adventum *expectare* jussisset 1, 27, 2. — tegimenta milites ex viminibus *facere* jubet III, 62, 1. — dierum triginta frumentum *habere* omnes convectum jubet 7, 74, 2. — reliquos cohortatus milites signa *inferre* et manipulos *laxare* jussit 2, 25, 2. — Plancum cum legione jubet hos comprehensos ad se *mittere* 5, 25, 4. — tertiam (aciem) castra *munire* jussit 1, 49, 2. (legatum cum cohortibus) 2, 5, 6. — Convictolitavem potestatem *obtinere* jussit 7, 33, 3. — (montem) magno cursu concitatos jubet *occupare* I, 70, 4. — antesignanos tumulum *occupare* jubet I, 43, 3. — tertiam (aciem) opus *perficere* jussit 1, 49, 4. — easdem omnes jubet *petere* regiones 7, 45, 3. — Morini (milites Caesaris) arma *ponere* jusserunt 4, 37, 1. — eos arma *projicere* jussit III, 98, 1. — duas acies hostem *propulsare* jussit 1, 49, 4. — equitatum in castra se *recipere* jussit III, 76, 1. — Caesar equites se *recipere* jubet 5, 50, 5. (Caesar suos) *recipere* se jussit III, 45, 4. — milites ex labore sese *reficere* jussit 7, 83, 7. — ipsos oppida vicosque *restituere* jussit 1, 28, 3. — legatum portum *tenere* jussit 4, 22, 6. — (legatum) in Africam *traducere* exercitum jubet I, 30, 2. — **patior**: hic Tuberonem neque affectum valetudine filium *exponere* in terram patitur I, 31, 3. — patiantur (se) eos (agros) *tenere* 4, 7, 4. — ne quos Rhenum *transire* pateretur 1, 43, 9. — **prohibeo**: ut mare *transire* Caesarem prohiberet III, 5, 2. — β) **deponentis**: **cogo**: cives tritici modium CXX milia *polliceri* coëgit II, 18, 4. — **jubeo**: equitum partem hostes *adoriri* jubet 7, 87, 2. — centuriones se *sequi* jubet 5, 37, 1. — equites se *sequi* jussit 4, 23, 1. — equites *sequi* jubet sese II, 39, 6. — (hos) se *sequi* jussit I, 14, 4. — equitum partem se *sequi* jubet 7, 87, 2. — quam (legionem) se *sequi* jusserat III, 106, 1. quas 7, 88, 1. — (milites) *sequi* sese jubet II, 34, 5. — impedimenta se *subsequi* jussit 7, 68, 1. — cohortes confestim sese *subsequi* jussit 4, 32, 2. — equitatum ag-

men *subsequi* jussit 4, 13, 6. — peditatum sese *subsequi* jubet 5, 38, 1. — **veto**: eos (milites) fugientes (hostes) Caesar *prosequi* vetuit 5, 9, 7.

Secundum exempla sub A—C) infinitivus activi et deponentis his verbis conjungitur: *aggredior, apparo, audeo, coepi, cogito, conor, constituo, consuesco, contendo, cupio, debeo, decerno, desino, desisto, destino, dubito, gravor, incipio, instituo, intendo, intermitto, malo, maturo, neglego, nitor, nolo, paro, persevero, polliceor, possum, praeopto, praetermitto, probo, prohibeo* (semel, v. infra), *propero, recuso, soleo, statuo, studeo, sum paratus, timeo, vereor, volo;* infinitivus passivi: *consuesco, debeo, existimo* (semel), *intellego* (semel), *jubeo, patior, possum, soleo, volo.* Infinitivus invenitur etiam conjunctus cum his locutionibus: *consilium capio, necesse habeo, satis habeo, fas (non) puto, habeo in animo, turpe existimo, periculosum puto.*

Quamquam infinitivus in his locis locum accusativi occupat, inveniuntur tamen nonnulli loci, ex quibus demonstrari posset infinitivum nominativi loco usurpatum esse, sicuti: causa haec esse consuevit III, 47, 2; liberam debere esse Galliam 1, 45, 3; Galli auctores esse nolebant 3, 17, 3; dii pares esse possent 4, 7, 5; si purgati esse vellent 1, 28, 1; ubi praedicatum nominale (ut ita dicam) quod additur ad verbum auxiliare, casu nominativo legitur. Cujus rei causa haec est, quod verbum *esse* re vera nullum significationem habens, solum formam sententiae dat, partes vero sententiae formas suas subjecto accommodant, neque casum, quem infinitivum recepisse suppo-

nimus, accipiunt. Itaque, cum praedicatum nominale cum subjecto conjungitur, casum subjecti servat.

Cum verbis sub D) *(adsuefacio, cogo, jubeo, patior, prohibeo, veto)* non solum infinitivus conjungitur, sed praeter hunc habent nomen objectum in accusativo. Hoc objectum nonnunquam etiam desideratur. Verbum *prohibeo* uno loco (7, 17, 1) cum infinitivo solo conjunctum legitur; verba *jubeo* et *patior*, conjuncta cum infinitivo passivi, nomen objectum, ut facile patet, non habent.

II.

Infinitivus nominativi loco.

Infinitivus nominativi loco est:

A) subjectum sententiae: *a) α)* inf. praes. act.: **est:** erat iniqua condicio *postulare*, ut.. I, 11, 1. — erat magni periculi res, tantulis copiis iniquo loco *dimicare* 5, 49, 6. — cum non minus esset imperatoris consilio *superare*, quam gladio I, 72, 2. — quo praeter sacerdotes *adire* fas non est III, 105, 5. — non necesse sit nobis Gergoviam *contendere* 7, 38, 7. — neque erat facile nostris uno tempore *propugnare* et *munire* III, 45, 3. — facile erat ex castris *prospicere* in urbem II, 5, 3. — **licet:** petierunt ut sibi cum eo *agere* liceret 1, 31, 1. — ut ejus voluntate *discedere* liceret 1, 39, 3. — quibus licet jam *esse* fortunatissimos 6, 35, 8. — iis *excedere* ex finibus non liceret 7, 33, 2. — nulli ex itinere *excedere* licebat I, 79, 5. — *remanere* uno in loco licet 4, 1, 7. — **traditur:** Germanorum consuetudo haec sit tradita, quicumque bellum inferrent, *resistere* 4, 7, 3. — **videtur:** neque in loco *manere* neque *procurrere* tutum videbatur II, 41, 6. — β) inf. praes. act. cum objecto: **affert:** tempus vero colloquio non *dare* magnam pacis desperationem afferebat I, 11, 3. — **est:** maxima laus est

solitudines *habere* 6, 23, 1. — animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non *posse* 7, 77, 5. — inopiam *excusare* et difficultates *proponere* mediocris est animi; integras vero *tenere* possessiones cujus animi est? III, 20, 3. — quid ergo mei consilii est? *facere*, quod . . 7, 77, 12. — clientibus nefas est *deserere* patronos 7, 40, 7. — necesse erat *adire* Apolloniam III, 78, 1. — non necesse sit cum Arvernis nosmet *conjungere* 7, 38, 7. — erat difficile opera *perficere* et tela *vitare* I, 50, 3. — quod illis *prohibere* erat facile I, 50, 2. — quid est illis optatius quam et nos *circumvenire* et vos nefario scelere *obstingere* II, 32, 4. — quibus erat proclive *tranare* flumen 1, 48, 7. — **habet usum**: quantum usum haberet reliquis civitatibus *inferre* terrorem III, 80, 6. — **licet**: ut id sibi *facere* liceat 1, 7, 3. liceret 1, 30, 4. — quod lic[ere sibi cred]eret libere *facere*, quod vellet II, 29, 3. — ut sibi concilium *indicere* liceret 1, 30, 4. — liceretne civibus ad cives legatos *mittere* III, 19, 2. — ut sibi ad Pompejum legatos *mittere* liceret III, 17, 2. — ut eos *reddere* liceret 1, 35, 3. — hic commutationem fortunae *videre* licuit III, 27, 1. — in castris Pompeji *videre* licuit trichilas structas III, 96, 1. — **placet**: majori parti placuit castra *defendere* 3, 3, 4. — **praestat**: copiasne adversus hostem *ducere*, an castra *defendere*, an fuga salutem *petere* praestaret 4, 14, 2. — **videtur**: commodissimum visum est C. Valerium Procillum ad eum *mittere* 1, 47, 4. — sic neque ordines *servare* et casum *subire* tutum videbatur II, 41, 6. — praestare visum est suorum voluntates (non) *alienare* 7, 10, 2. — γ) inf. praes. dep.: **conceditur**: de re publica *loqui* non conceditur 6, 20, 3. — **est**: erat et *materiari* et *frumentari* necesse 7, 73, 1. — **habet usum**: quantum usum haberet *potiri* oppido III, 80, 6. — **habetur**: neque turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephisppis *uti* 4, 2, 4. — **licet**: e castris *egredi* non liceret 6, 36, 2. — ut in oppidum *reverti*

liceat I, 22, 6. — licebat latiore *uti* spatio I, 58, 1. — **nuntiatur**: nuntiatur in castris Romanorum *tumultuari* 7, 61, 3. — **pudet**: ut ad sanitatem *reverti* pudeat 7, 42, 4. — **traditur**: Germanorum consuetudo haec sit tradita, quicumque bellum inferant, (non) *deprecari* 4, 7, 3. — **videtur**: expelicitius videbatur Ilerdam *reverti* I, 78, 2. — δ) inf. praes. dep. cum objecto: **affert**: (se non) accessurum *polliceri* magnam pacis desperationem afferebat I, 11, 3. — **est**: calamitatem aut propriam suam aut temporis *queri* mediocris est animi III, 20, 3. — **licet**: hic *cognosci* licuit quantum esset praesidii in .. III, 28, 4. — tumulos *conspicari* licet 6, 17, 4. — quod lic[ere sibi cred]eret libere *sequi*, quod vellet II, 29, 3. — **oportet**: frumentum militibus *metiri* oporteret 1, 16, 5. exercitui 1, 23, 1. — **placet**: majori parti placuit rei eventum *experiri* 3, 3, 4. — **videtur**: praestare visum est (omnia) *perpeti* 7, 10, 2. — ε) inf. praes. pass.: **affert**: contra opinionem militum famamque omnium *videri* proelium defugisse magnum detrimentum afferebat I, 82, 2. — **convenit**: quo tempore *contendi* conveniat 7, 85, 2. — **debet**: quanta (contentione) *agi* debuit III, 111, 5. — a viris fortibus *pugnari* debuit 2, 33, 4. — **incipitur**: antequam de mandatis *agi* inciperet(ur) III, 11, 1. — **licet**: ei consulem *fieri* liceret III, 1, 1. — **oportet**: ipsi *concedi* non oporteret 1, 44, 8. — cum ad arma *concurri* oporteret 2, 20, 1. — **placet**: deliberatur de Avarico, *incendi* placeret, an *defendi* 7, 15. 3. — **potest**: qua vi militibus *noceri* posset II, 16, 2. — dum ab illo *rediri* posset III, 16, 5. — (ne) minus facile *resisti* posset 1, 37, 4. — ut, si dimicaretur, posset *resisti* III, 63, 2. — neque subsidio *veniri* (posset) 3, 3, 2. — priusquam subsidio *veniri* posset 7, 36, 7. — **videtur**: non iniquo loco posse *dimicari* videretur III, 85, 4. — contrariam in partem *iri* videbatur I, 69, 1.

b) etiam in constructione accusativi cum infinitivo: α) inf. praes. act.: **esse**: Pompejo esse in animo reipublicae non *deesse* I, 1, 4. — *exspectare* vero summae dementiae esse

judicabat 4, 13, 2. — navibus *transire* neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat 4, 17, 1. — *ignoscere* imprudentiae dixit 4, 27, 5. — neque suarum esse virium *discernere* I, 35, 3. — opus esse in conspectum exercitum *venire* II, 27, 2. — non alienum esse videtur . . de moribus . . *proponere* 6, 11, 1. — a bello *discedere* detrimentosum esse existimabat 7, 33, 1. — respondit non fuisse difficile *cavere* 1, 14, 2. — nec facile (esse) *adire* apertos ad auxiliandum animadvertebant 7, 25, 1. — iniquum esse de stipendio *recusare* 1, 44, 4. — navibus *transire* neque satis tutum esse arbitrabatur 4, 17, 1. — **licere**: sed licere in Ubiorum finibus *considere* 4, 8, 3. — licere illis incolumibus *discedere* 5, 41, 6. — **oportere**: ipsi neque ab signis *discedere* censuerant oportere I, 44, 3. — β) inf. praes. act. cum objecto: **esse**: renuntiatur Helvetiis esse in animo iter *facere* I, 10, 1. sibi 1, 7, 3. — non esse consuetudinem populi Romani *accipere* ab hoste armato condicionem 5, 41, 7. — neque fas esse existimant ea literis *mandare* 6, 14, 3. — opus esse colloquendi *dare* facultatem II, 27, 2. — Caesar commodissimum esse statuit eo legionarios milites *imponere* 1, 42, 5. — quid esse levius aut turpius, quam auctore hoste *capere* consilium 5, 28, 6. — longum esse Romanis auxilium *exspectare* 6, 8, 1. — optimum factu esse duxerunt frumento nostros *prohibere* et rem in hiemem *producere* 4, 30, 2. — perfacile factu esse illis probat conata *perficere* 1, 3, 6. — perfacile esse factu pabulationibus Romanos *prohibere* 7 64, 2. — **interesse**: magni interesse arbitrabatur cohortes, ad se *traducere* I, 21, 1. — **licere**: lic[ere sibi cred]eret libere *facere*, quod vellet II, 29, 3. — **oportere**: nullum spatium perterritis *dare* oportere existimans III, 95, 1. — ipsi ordines *servare* censuerant oportere I, 44, 3. — **praestare**: praestare omnes *perferre* acerbitates quam non parentarent 7, 17, 7. — praestare Gallorum quam Romanorum imperia *perferre* 1, 17, 4. — praestare interfici quam non gloriam *recuperare* 7, 1, 8. —

γ) inf. praes. dep.: **esse**: neque suam neque populi Romani consuetudinem (esse) *pati*, uti . . 1, 45, 1. — perfacile esse totius Galliae imperio *potiri* 1, 2, 2. — tutius esse arbitrabatur victoria *potiri* 3, 24, 2. — **interesse**: magni interesse arbitrabatur quam primum oppido *potiri* I, 21, 1. — **licere**: licere illis incolumibus sine metu *proficisci* 5, 41, 6. — δ) inf. praes. dep. cum objecto: **esse**: neque esse quicquam negotii hanc sub sarcinis *adoriri* 2, 17, 2. — **licere**: lic[ere sibi cred]eret libere *sequi*, quod vellet II, 29, 3. — **praestare**: praestare dicebant in pugna belli fortunam *experiri*, quam desertos gravissimum supplicium *perpeti* II, 30, 2. — sibi praestare quamvis fortunam *pati* 2, 31, 6. — ε) inf. praes. pass.: **esse**: aquum esse ab iis *impetrari* ut . . . 7, 29, 7. — **oportere**: jurejurando *confirmari* oportere ne . ., 7, 66, 7. — *exspectari* diutius non oportere, quin . . . 3, 24, 5. — constabat *hiemari* in Gallia oportere 4, 29, 4. — conclamant omnes ad castra *iri* oportere 3, 18, 5. — non oportere de ea re ad senatum *referri* I, 2, 2. — **posse**: non posse *agi* de compositione I, 26, 5. tamen III, 17, 4. — non posse clam *exiri* I, 67, 2. — intellexit neque hostibus *noceri* posse 3, 14, 1. — nihil iis *noceri* possse 5, 34, 4. — rostro *noceri* non posse cognoverant 3, 14, 4. — posse ad angustias *veniri* I, 67, 1. — **praestare**: sibi praestare fortunam pati, quam ab his *interfici* 2, 31, 6. — in acie praestare *interfici* 7, 1, 8.

B) in constructione, quae dicitur nominativus cum infinitivo: *a*) sine objecto: **audior**: Caesar a Gergovia *discessisse* audiebatur 7, 59, 1. — **demonstror**: quod *esse* post nostra castra demonstratum est 2, 9, 3. — **dicor**: Germani *appropinquare* dicantur 6, 7, 6. — Caesar *appropinquare* dicebatur III, 13, 2. — quo in loco Ambiorix *esse* dicebatur 6, 30, 1. — quod non *fore* dicto audientes dicantur 1, 40, 12. — agri *vacare* dicuntur 4, 3, 2. — quae cum Pompejo *venire* dicebantur I, 60, 5. — **existimor**: (hi) ab hoc consilio *afuisse* existimabantur 6, 3, 5. — hoc milia passuum octingenta in longitudinem *esse* existimatur 5, 13, 6. —

profectum aliquid Vibulli mandatis existimabatur III, 15, 8. — in Italiam *reductus* existimabor III, 18, 4. — disciplina in Britannia *reperta* atque inde *translata esse* existimatur 6, 13, 11. — qui piscibus atque ovis avium *vivere* existimantur 4, 10, 5. — **nuntior**: hoc adeo celeriter fecit, ut simul *adesse* et *venire* nuntiaretur III, 36, 3. — Caesar *adventare* jam-jamque *adesse* ejus equites falso nuntiabantur I, 14, 1. — exercitus regius equitatusque omnis *venire* Alexandriam nuntiatur III, 109, 1. — **ostendor**: palma inter coagmenta lapidum *exstitisse* ostendebatur III, 105, 6. — **videor**: (priores) *abesse* a periculo viderentur 2, 11, 5. — *accidere* visa est facultas bene rei gerendae 7, 44, 1. — cum meridies *appropinquare* videretur 7, 83, 8. — milia (militum) XV *cecidisse* videbantur III, 99, 4. — numerus legionum *constare* videretur 7, 35, 4. — cum aut de officio imperatoris *desperare* aut *praescribere* viderentur 1, 40, 10. — quae *deesse* operi videbantur 5, 40, 2. — paulum ad felicitatem *defuisse* videretur 6, 43, 5. — cum *esse inferiores* viderentur I, 37, 2. — cum *meridies esse* videatur 7, 83, 5. — uti *unus esse* ex ejus militibus videretur II, 35, 1. — non *alienum esse* videtur proponere 6, 11, 1. — omnium animi *intenti esse* ad pacem videbantur III, 19, 5. — quod *satis esse* visum est 1, 51, 1. 5, 2, 3. — hoc *satis esse* videbatur III, 32, 2. — nihil *tutum esse* omnibus videtur I, 14, 4. — ne continentior in vita hominum *fuisse* videatur I, 23, 4. — si nostri *laborare* videbantur 7, 67, 4. — ut cum munere aliquo *perfugisse* ad Pompejum viderentur III, 60, 4. — quae res ad levandas injurias *pertinere* videbatur I, 9, 1. — quae ad pacem *pertinere* viderentur III, 19, 2. — ut non iniquo loco *posse* dimicari videretur III, 85, 4. — ubi imbecillitas materiae *postulare* videretur II, 15, 3. — *praescribere* v. desperare 1, 40, 10. — *praestare* visum est (omnia) perpeti quam voluntates alienare 7, 10, 2. — (in quo) *residere* virtutis memoria videtur 7, 77, 4. — quod *stetisse* per Trebonium videbatur II, 13, 4. — ne novissimi *venisse* viderentur I, 53, 2. — *vicisse* jam viderentur III, 72, 1. — qua ille apud exteras nationes *niti* videbatur III, 43, 4. —

de re ab imperatore nihil frustra *confirmari* videbatur III, 87, 7. — seu quid a (militibus) *desiderari* videbatur III, 61, 3. — (oratio) *mitti* videbatur I, 2, 1. — nullum praesidium videretur *positum esse* 7, 10, 1. — si nostri *premi* videbantur 7, 67, 4. — pars castrorum *premi* videbatur 3, 4, 2.

b) cum objecto: **dicor**: magnum numerum versuum *ediscere* dicuntur 6, 14, 3. — id admonitu C. Triarii *fecisse* dicebatur III, 92, 2. — neque signa *laturi* dicantur 1, 40, 12. — hi centum pagos *habere* dicuntur 4, 1, 4. — qui se in finitimas civitates *recepisse* dicerentur III, 102, 6. — hi Germanos *sollicitare* dicebantur 5, 2, 4. — **existimor**: civitates suam rempublicam *administrare* existimantur 6, 20, 1. — qui summam auctoritatem *habere* existimantur 6, 11, 3. — qui summam scientiam rei militaris *habere* existimabantur 3, 23, 5. — plus animo *providere* et *praesentire* existimabatur 7, 30, 2. — **videor**: ab se salutem *accipere* videantur 7, 20, 7. — omnium temporum dignitatem *antecessisse* viderentur 7, 54, 4. — ut principes talem nuntium *attulisse* viderentur I, 53, 2. — ne quod in se scelus *concepisse* videantur I, 74, 3. — qui tantas res *confecisse* videbantur I, 74, 7. — eum omnia *deficere* viderentur 5, 33, 1. — contra famam omnium videri proelium *defugisse* magnum detrimentum afferebat I, 82, 2. — ne quid *deminuisse* videretur 7, 33, 2. — ne videretur *dare* timoris aliquam suspicionem 7, 54, 2. — ne ad contumeliam honorem *dedisse* videamini II, 32, 14. — ne eventum belli *expectasse* viderentur I, 53, 2. — quam beneficio Caesaris *habere* videbor III, 18, 4. — satis perspectum *habere* militum animum videretur III, 84, 1. — ne *inferre* injuriam videretur 7, 54, 2. — id *instituisse* videntur 6, 14, 4. — ut fortuna illum *objicere* Pompejo videretur III, 79, 3. — quod res *poscere* videbatur 7, 1, 2. — ut omnia *postponere* videretur 6, 3, 4. — neu suos *prodidisse* videantur I, 74, 3. — quod nostri locum *relinquere* videbantur III, 45, 5. — ne ad ejus periculum *reservare* et *retinere* eas ad urbem Pompejus videretur I, 2, 3. — qui amissa *restituisse* videatur bona I,

7, 4. — *retinere* v. reservare I, 2, 3. — ne imperatoris sibi partes *sumpsisse* videretur III, 51, 5. — ut suspicionem *sustinere* viderentur II, 33, 1. — *tenere* uterque propositum videbatur I, 83, 3. — sibi magis honorem *tribuere* videantur 7, 20, 7. — qui tanta pericula *vitasse* videbantur I, 74, 7. — id *morari* reditum in Italiam videretur III, 82, 2. — hoc omne victoriam *morari* videretur II, 39, 5.

c) cum objecto in infinitivo: **dicor**: dicitur Pompejus *dixisse*, non recusare se, quin III, 45, 6. — **videor**: quo adire *posse* videantur 7, 14, 5. — ea (porta) non *posse* introrumpere videbantur 5, 51, 3. — quorum vires videbantur sustinere non *posse* I, 64, 4. — (collis) nisi obsidione expugnari non *posse* videretur 7, 69, 1. — (naves) reliquae tamen refici *posse* viderentur 5, 11, 2. — Liger vado non *posse* transiri videretur 7, 55, 10. — ut monere aliquid *velle* ac dicere videretur II, 35, 1. —

C) conjungitur cum verbis, quaesub I. D) [pag. 30] memorantur,passive constructis *a*) sine objecto: **adsuefio**: paulatim adsuefacti *superari* 6, 24, 6. — **cogor**: de salute *cogitare* coguntur I, 5, 2. — ne impediti *confligere* cogerentur I, 66, 2. — suae vitae durius *consulere* cogantur I, 22, 6. — si proelio *decertare* cogentur 7, 77, 8. — ne contra suam voluntatem *dimicare* cogeretur 7, 35, 7. — fore ut *dimicare* cogeretur III, 37, 4. — neu *dimicare* invitus cogeretur III, 112, 9. — Mandubii *exire* coguntur 7, 78, 3. — inopia coactos (esse) *fugere* I, 69, 1. — (Cicero) militum concursu sibi *parcere* cogeretur 5, 40, 7. — de suo (periculo) *timere* cogebantur III, 27, 1. — cum (Germanis) *congredi* cogeretur 6, 5, 5. — ne *egredi* cogatur 7, 74, 2. — inopia coactos (esse) ad Ilerdam *reverti* I, 69, 1. — **jubeor**: his *egredi* jussis 7, 35, 5. — **prohibeor**: ut equitibus dispositis *aquari* prohiberentur III, 24, 4. — **tardor**: reliqui hoc timore propius *adire* tardarentur II, 43, 4. — *b*) cum objecto: **cogor**: cogebantur (pabulum) hordeo *adaugere* III, 58, 4. — qui consilium *capere* coguntur 5, 33, 1. — coactus est exercitum *collocare* 5, 24, 1. — ne aestatem in Treveris *consumere* cogeretur 5, 4, 1. — neu quis invitus sacramentum *dicere* cogatur I, 86, 4. — coactus

est legiones *distribuere* 5, 24, 1. — (Aeduos) coactos esse obsides *dare* 1, 31, 7. — nocturnum *excipere* rorem cogerentur III, 15, 4. — hoc idem Caesar *facere* cogebatur I, 45, 7. — illi puteos *fodere* cogebantur III, 49, 4. — coactos esse civitatem *obstringere* sese obsides non repetituros 1, 31, 7. — se *recipere* coguntur I, 43, 5. — quid (miles) *relinquere* cogeretur 5, 31, 4. — ne urbem *succendere* cogerentur 7, 15, 4. — cogerentur aquam navibus *supportare* III, 15, 3. — cogebantur Corcyra pabulum *supportare* III, 58, 4. — cogebantur his rationibus equitatum *tolerare* III, 58, 4. — terga *vertere* coguntur I, 43, 5. — illi loca *sequi* demissa cogebantur III, 49, 4. — **jubeor**: jussus arma *abjicere* imperatum facit 5, 37, 1. — trumentum jussi erant *efferre* legionarii I, 78, 1. — arma *tradere* jussi faciunt 3, 21, 3. — **prohibeor**: si id *facere* prohiberetur 4, 16, 6. — dolore prohibeor, quae gesta sunt, *pronuntiare* 7, 38, 3. — (alii) fugientes *persequi* prohibentur II, 14, 3.

Infinitivus subjecti loco comparet apud Caesarem cum verbis *convenit, interest, licet, oportet, pudet* impersonalibus, et *conceditur, incipitur, nuntiatur, traditur* passivis, *debet, placet, potest, praestat* activis impersonaliter sumptis; invenitur etiam conjunctus cum his locutionibus: *desperationem, detrimentum affert; usum habet; alicujus est; condicio, consuetudo, laus, mollitia est; fas, nefas, necesse, opus est; in animo est; aequum alienum, detrimentosum, difficile, facile, iniquum, longum, perfacile, proclive, tutum est; levius, optatius, turpius, tutius est; commodissimum, optimum est; turpius, inertius habetur; explicitius, commodissimum videtur; praestare videtur.* Cum infinitivo activi et deponentis subjecti loco conjungi potest etiam objectum in casu accusativo. Con-

structio nominativi cum infinitivo invenitur apud Caesarem conjuncta cum verbis *audior*, *demonstror*, *dicor*, *existimor*, *nuntior*, *ostendor*, *videor*, infinitivus habet objectum accusativum, infinitivum, semel (III, 45, 6) etiam accusativum cum infinitivo. Haec constructio illa solum verba sequitur, quae in forma activa accusativo cum infinitivo conjunguntur, et, quia subjectum ex accusativo casum nominativum recipit, infinitivum ex accusativo in nominativum verti dicere possumus, sicut subjectum ex accusativo in nominativum mutatur.

Ex verbis sub *C) (adsuefio*, *cogor*, *jubeor*, *prohibeor*, *tardor)* infinitivum passivi unum *adsuefio* habet, reliqua activi et deponentis habent.

III.

Infinitivus historicus.

Infinitivus historicus apud Caesarem solum his locis invenitur:

Interim cotidie Caesar Aeduos frumentum ***flagitare*** 1, 16, 1. — diem ex die ***ducere*** Aedui; conferri, comportari adesse ***dicere*** 1, 16, 4. — nihil Sequani ***respondere,*** sed in eadem tristitia taciti ***permanere*** 1, 32, 3. — ubi turrim constitui viderunt, primum ***irridere*** ex muro atque ***increpitare*** vocibus 2, 30, 3. — hostes (undique) signo dato ***decurrere,*** lapides gaesaque in vallum ***conicere;*** nostri primo fortiter ***repugnare*** neque ullum frustra telum ***mittere***, (ubi castra premi videbantur) eo ***occurrere*** et auxilium ***ferre*** sed hoc ***superari*** 3, 4, 1—2. — tum demum Titurius ***trepidare*** et ***concursare*** cohortesque ***disponere*** 5, 33, 1. — totis vero castris milites ***circulari*** et ***dolere*** hostem ex manibus dimitti, centuriones tribunosque militum ***adire*** atque ***obsecrare,*** ut . . . I, 64, 2. — hoc magis ***properare*** Varro II, 20, 1. —

illi vero daturos se ***negare*** III, 12, 2. — ille neque legatos Caesaris ***recipere*** neque periculum ***praestare*** eorum, sed totam rem ad Pompejum ***rejicere:*** unum ***instare***, de induttiis, vehementissimeque ***contendere*** III, 17, 5.

De infinitivo historico quatuor sententias enumerat Gustavus Mohr (de infinitivo historico. Diss. inaug. Halis Sax. 1878), quae sunt: 1) secundum grammaticos veteres, non excepto Quintiliano, neque Prisciano affirmatur infinitivum historicum per ellipsin verbi *coepit (coeperunt*, vel similium, ex. gr. *parat*) declarandum esse; 2) sententia Wagneri, qui dicit antiquissimis temporibus verbo nondum per tempora modosque digesto solo infinitivo homines usos esse; 3) Reisig docet literas imperatorum Romanorum hoc semper stilo conscriptas fuisse, indeque derivari hunc usum infinitivi; 4) Jolly ex natura infinitivi, qui casus dativi forma est, interpretatur infinitivum historicum.

Apud Caesarem unum solum locum inveni, qui mirum in modum approbare videtur opinionem grammaticorum veterum; sic enim legitur III, 12, 1—2: Cujus adventu audito L. Staberius . . . aquam comportare in arcem, atque eam munire, obsidesque ab Apolloniatibus exigere *coepit.* Illi vero daturos se negare etc. Hoc loco ellipsis verbi coepit (negare coeperunt) verisimillime apparet.

IV.

Accusativus cum infinitivo.

Constructionis accusativi cum infinitivo praedicatum est infinitivus

A) activi: *a)* praesentis: **animadverto**: eam p a r t e m minime f i r m a m hostium *esse* animadverterat 1, 52, 2. —

nec facile *(esse)* adire apertos ad auxiliandum animadvertebant 7, 25, 1. — cum animadvertisset perpetuam *esse* paludem 7, 57, 4. — cum animadvertissent cohortes nostras ad munitiones *excubare* III, 50, 1. — suos aegre *sustinere* animadvertit 4, 32, 3. — **arbitror**: quas Caesari *esse* amicas civitates arbitrabatur II, 18, 5. — initium belli hoc *esse* arbitratus 6, 3, 4. — castrorum eam munitionem *esse* arbitrarentur III, 68, 2. — si opus *esse* arbitrarentur (legionem collocare) 3, 1, 3. — quos Scipionis *esse* arbitrabatur III, 36, 5. — unam spem salutis *esse* arbitratus II, 42, 1. — non quaestionis (tempus) *esse* arbitratur 6, 4, 3. — alienum *esse* tempus arbitratus 4, 34, 2. — consiliis otium contrarium *esse* arbitrarentur II, 30, 2. — quem sibi fidelem *esse* arbitrabatur 4, 21, 7. — supplicia gratiora diis *esse* arbitrantur 6, 16, 5. — ad haec cognoscenda idoneum *esse* arbitratus Gajum Volusenum praemittit 4, 21, 1. — ubi jam se ad eam rem paratos *esse* arbitrati sunt 1, 5, 2. — quod satis *esse* arbitrabatur 4, 22, 6. — (quod accusaretur) satis *esse* causae arbitrabatur 1, 19, 1. — quod turpissimum sibi et reipublicae *esse* arbitrabatur 1, 33, 2. — navibus transire (neque) satis tutum *esse* arbitrabatur 4, 17, 1. — tutius *esse* arbitrabantur victoria potiri 3, 24, 2. — hostes *fugere* arbitratus II, 40, 3. — magni *interesse* arbitrabatur oppido potiri cohortesque traducere 1, 21, 1. — magni *interesse* arbitrabatur valere auctoritatem 5, 4, 3. — quos ex aere alieno *laborare* arbitrabatur III, 22, 1. — nationes sibi idem *licere* arbitrarentur 3, 10, 2. — haec omnia Caesar eodem illo *pertinere* arbitrabatur 4, 11, 4. — quae ad sanandas mentes *pertinere* arbitrabatur I, 35, 2. — *praestare* arbitrabatur unum locum teneri III, 23, 1. — ea re *remollescere* homines arbitrantur 4, 2, 6. — **audio**: audit Saburram missum Uticae *appropinquare* II, 38, 1. — quibus in locis *esse* Germanos audiebat 4, 7, 1. — (oppidum) vacuum ab defensoribus *esse* audiebat 2, 12, 2. — **censeo**: locum dimitti censuerant *oportere* I, 44, 3. — **cerno**: milites

cum Pompejum *adesse* et suos *fugere* cernerent III, 69, 4. — **clamito**: clamitans liberum se liberaeque *esse* civitatis 5, 7, 8. — **cognosco**: neque jam longe *abesse* (Belgas) ab exploratoribus cognovit 2, 5, 4. — cognoscit non longe oppidum *abesse* silvis paludibusque munitum 5, 21, 2. — Divitiacum atque Aeduos finibus Bellovacorum *appropinquare* cognoverant 2, 10, 5. — eum ubi *appropinquare* cognovit III, 30, 5. — Pompejum ad Asparagium *esse* cognovit III, 41, 1. — commodissimum in Britanniam trajectum *esse* cognoverat 5, 2, 3. — optimum *esse* egressum cognoverat 5, 8, 3. — cognoscit non decimum quemque *esse* reliquum militem sine vulnere 5, 52, 2. — provinciam Caesaris rebus *favere* cognoverat II, 18, 6. — rostro noceri non *posse* cognoverant 3, 14, 4. — Caesar cognovit per Afranium *stare,* quominus dimicaretur I, 41, 3. — **commemoro**: commemorant omnem *esse* in armis Galliam 5, 41, 3. — **comperio**: comperit minus longe copias *abesse* II, 37, 3. — **conclamo**: conclamant equites jurejurando confirmari *oportere,* ne . . . 7, 66, 7. — conclamant omnes ad castra iri *oportere* 3, 18, 5. — **confido**: quae ego minora opinione *esse* confido II, 31, 5. — suos superiores *esse* confiderent 7, 80, 4. — **confirmo**: si nuntiis confirmari non potestis, his utimini testibus, *appropinquare* eorum adventum 7, 77, 11. — confirmant exercitus animos alienos *esse* a Curione, maximeque opus *esse* in conspectum exercitum venire II, 27, 2. — omnia sibi *esse* ad bellum apta ac parata confirmavisset I, 30, 5. — legio decima se *esse* paratissimam confirmavit 1, 41, 2. — **constituo**: constituerunt optimum *esse* domum quemque reverti 2, 10, 4. — **credo**: quos *fugere* credebant 6, 8, 6. — **demonstro**: demonstrat nihil *esse* negotii legionem interfici 5, 38, 4. — demonstrarunt neque *esse* quicquam negotii adoriri primam legionem 2, 17, 2. — demonstrant sibi nihil *esse* reliqui 1, 11, 5. — quod *esse* ad mare supra demonstravimus 5, 22, 1. — quos *esse* angustos demonstravimus III, 58, 1. — demonstrarunt inter singulas legiones impedimentorum magnum nume-

rum *intercedere* 2, 17, 2. — (planiciem) *patere* demonstravimus 7, 70, 1; 79, 2. — quam *pertinere* a castris ad flumen supra demonstravimus III, 68, 2. — — **dico**: alii *adesse* copias Jubae dicerent II, 43, 2. — — (Aedui frumentum) *adesse* dicere 1, 16, 4. — qui illum *adesse* cum copiis dicerent II, 36, 3. — *errare* eos dicunt 5, 41, 5. — ignoscere imprudentiae (esse) dixit 4, 27, 5. — qui dicerent omnes Belgas in armis *esse* 2, 3, 4. — unius *esse* negotium diei dicerent III, 82, 3. — prolationem diei donationem *esse* dicebant III, 32, 5. — qui dicerent tantum *esse* omnium furorem 2, 3, 5. — quam tertiam *esse* partem dixeramus 2, 1, 1. — milites se *esse* legionarios dicunt 7, 20, 10. — sortium beneficio se *esse* incolumem (dicebat) 1, 53, 7. — dicerent sibi *esse* in animo iter facere 1, 7, 3. — se bis expertos (esse) dicerent 5, 55, 2. — eas ita dicere: non *esse* fas Germanos superare 1, 50, 5. — quam sibi necessariam *esse* diceret 1, 39, 3. — alii cum legionibus *instare* Varum (dicerent) II, 43, 2. — dixit *placere* sibi ternas tabellas dari iis III, 83, 3. — *praestare* dicebant belli fortunam experiri, quam desertos supplicium perpeti II, 30, 2. — dicerent (se) *rogare* ut . . . 1, 7, 3. — minorem *superesse* dicerent partem 5, 55, 1. — tantum *superesse* dicebat II, 31, 1. — **dictito**: dictitabant se domo expulsos omnibus *egere* rebus III, 32, 4. — **doceo**: fructum (belli) in eo die docet *consistere* 7, 86, 3. — (docebat) populi Romani hanc *esse* consuetudinem, ut . . . 1, 43, 8. — docent sui judicii rem non *esse* I, 13, 1. — unam *esse* spem salutis docent 3, 5, 2. — **duco**: filium in conspectu patris *assistere* turpe ducunt 6, 18, 3. — optimum factu *esse* duxerunt prohibere et producere 4, 30, 2. — biennium satis *esse* duxerunt 1, 3, 2. — **existimo**: Caesarem praesentem *adesse* existimarent 7, 62, 2. — illum *adesse* existimate 6, 8, 4. — hoc proprium virtutis existimant expulsos agris finitimos *cedere* 6, 23, 2. — quin in ejus diei casu eventum *consistere* existimaret II, 5, 4. — controversias regum existimans officio suo *convenire* III, 107, 2.

— Helvetii Romanos *discedere* a se existimarent 1, 23, 3. — noli existimare hunc *esse* exercitum III, 87, 2. — hostem intra portas *esse* existimarent 7, 47, 4. — se de summa belli (non) suum judicium, sed imperatoris *esse* existimavisse 1, 41, 3. — hoc *esse* aptissimum existimavit III, 1, 3. — nihil arduum sibi *esse* existimaverunt 7, 47, 3. — a bello discedere detrimentosum *esse* existimabat 7, 33, 1. — neque fas *esse* existimant ea literis mandare 6, 14, 3. — (cohortes) minime firmas ad dimicandum *esse* existimabat 7, 60, 2. — non minus necessarium *esse* existimavit Pompejum fieri certiorem III, 11, 1. — quod satis *esse* existimabat 4, 22, 3. — tempus animadversionis *esse* existimans III, 60, 1. — magni *interesse* existimans tantas videri Italiae facultates 6, 1, 3. — nullum spatium perterritis dare *oportere* existimans III, 95, 1. — controversias regum ad se *pertinere* existimans III, 107, 2. — (iis rebus) *relanguescere* animos existimaverat 2, 15, 4. — quod existimabant *transire* legiones 7, 61, 4. — si Germanos in Galliam *transire* non aequum existimaret 4, 16, 4. — **facio certiorem**: certior factus est Ariovisti copias a nostris milibus passuum XXIV *abesse* 1, 41, 5. — certior fiebat omnes Belgas *conjurare* 2, 1, 1. — fit certior Suebos iis nationibus *denuntiare* ut . . . 6, 10, 1. — certior fiebat conjurandi has *esse* causas 2, 1, 1. — certior factus omnium *esse* Iguvinorum erga se optimum volumtatem I, 12, 1. — certior factus est quartam partem citra flumen reliquam *esse* 1, 12, 2. — **fateor**: qui se *debere* fateantur III, 20, 3. — **fero**: populi Romani exercitum *hiemare* atque *inveterascere* in Gallia moleste ferebant 2, 1, 3. — **impero**: eo partem navium *convenire* imperat III, 42, 2. — **intellego**: omnes fortunas *conflagrare* intellegerent 5, 43, 4. — omnem provinciam *consentire* intellegebat I, 30, 3. — penes eos summam victoriae *constare* intellegebant 7, 21, 3. — cum equites et naves et frumentum Romanis *deesse* intellegerent 4, 30, 1. — Germanorum obsides *esse* apud Ariovistum ac Sequanos intellegebat 1, 33, 2. — quod *esse*

ex usu Galliae intellexisset 5, 6, 6. — nostros non *esse* interiores intellexit 2, 8, 2. — Caesar hostes superiores *esse* intellegebat 7, 65, 4. — intellexit diem *instare* 1, 16, 5. — tormentorum usum spatii propinquitate *interire* intellegunt II, 16, 3. — ubi eos *prodire* intellexit 1, 50, 2. — cum intellegeret omnes Gallos novis rebus *studere*, omnes homines libertati *studere* 3, 10, 3. — **invenio**: naves invenit instructas, neque multum *abesse* ab eo quin . . . 5, 2, 2. — **judico**: unam *esse* causam judicaret 6, 32, 1. — expectare vero summae dementiae *esse* judicabat 4, 13, 2. — neque se judicare Galliam potius *esse* Ariovisti 1, 45, 1. — quae *esse* ex usu judicaverunt 6, 20, 3. — **malo**: se victoriae Pompeji comitem *esse* mallet quam socium Caesaris III, 80, 3. — **moneo**: monuit ejus diei victoriam in earum cohortium virtute *constare* III, 89, 4. — **nolo**: illum *effugere* nolebat 5, 58, 4. — hanc *inveterascere* consuetudinem nolint 5, 41, 5. — Caesar noluit eum locum *vacare* 1, 28, 4. — **nuntio**: Caesarem *adesse* nuntiat I, 15, 6. nuntiavit III, 11, 1. — equites nuntiant magna auxilia Uticam *venire* II, 26, 2. — **ostendo**: tanti ejus apud se gratiam *esse* ostendit 1, 20, 5. — ostendit sibi *placere* regem atque ejus sororem exercitus dimittere et de controversiis apud se disceptare III, 107, 2. — **persuadeo**: in primis hoc volunt persuadere, non *interire* animas sed ab aliis post mortem *transire* ad alios 6, 14. 5. — **postulo**: cur sui quicquam *esse* imperii aut potestatis trans Rhenum postularet 4, 16, 4. — **praedico**: Germanos in armis *esse* praedicabant 1, 39, 1, — suam *esse* praedicans praedam II, 44, 2. — **probo**: perfacile factu *esse* illis probat conata perficere; non *esse* dubium quin . . . 1, 3, 6. — **pronuntio**: pronuntiare jusserunt illorum *esse* praedam 5, 34, 1. — **propono**: timorem Romanorum proponit, neque longius *abesse* quin . . . 3, 18, 4. — **puto**: neque nunc, ut memoriae prodantur satis causae (*esse*) putamus III, 17, 1. — maximam putant *esse* laudem vacare agros 4, 3, 1. — **renuntio**: renuntiat sine (consulibus) non *posse* agi de compositione 1, 26, 5. — **reperio**; reperit

(ea) *esse* vera 1, 18, 2. — reperit Pompejum *remanere* Brundisii I, 25, 2. — **respondeo**: Divico respondit: ejus rei populum Romanum *esse* testem 1, 14, 7. — respondit hoc *esse* miseriorem fortunam Sequanorum, quod... 1, 32, 4. — **scio**: scire se, illa *esse* vera 1, 20, 2. — — cum his *esse* hospitium Ambiorigi sciebat 6, 5, 4. — magna *esse* Pompeji beneficia et magnas clientelas in citeriore provincia sciebat II, 18, 7. — **scribo**: de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos XXX sub bruma *esse* noctem 5, 13, 3. — **significo**: omnes voce significare coeperunt sese in ejus fidem *venire* neque armis *contendere* 2, 13, 2. — **spero**: illis *nocere* se speret I, 8, 3. — **statuo**: navibus transire neque suae neque populi Romani dignitatis *esse* statuebat 4, 17, 1. — Caesar commodissimum *esse* statuit eo legionarios imponere 1, 42, 5. — commodissimum *esse* statuit naves subduci et cum castris conjungi 5, 11, 5. — **video**: videtisne *abesse* regem II, 39, 2. — ubi (turrim) *appropinquare* moenibus viderunt 2, 31, 1. — in ea re salutem *consistere* viderent III, 111, 5. — suum periculum in aliena vident salute *constare* 7, 84, 4. — videtisne captivorum orationem cum perfugis *convenire* II, 39, 2. — confertos milites sibi ipsos ad pugnam *esse* impedimento vidit; reliquos *esse* tardiores; et rem *esse* in augusto vidit, neque ullum *esse* subsidium 2, 25, 1. — nos breviores *esse* noctes videbamus 5, 13, 4. — Caesar videret Nervios *esse* in armis 6, 2, 3. — videt in summo *esse* rem discrimine 6, 38, 2. — nonnullos ab novissimis [desertos] proelio *excedere* 2, 25, 1. — calones, equites, funditores, Numidas diversos dissipatosque *fugere* vidissent 2, 24, 4. — tota acies suos *fugere* videbat II, 34, 3. — videt *imminere* hostes 6, 38, 2. — hostis subeuntes *intermittere*, ab utroque latere *instare* vidit 2, 25, 1. — quos ad se *ire* viderunt 6, 8, 6. — ubi eos in sententia *perstare* viderunt 7, 26, 4. — quam *prodesse* aliis vim celeritatemque viderant 6, 40, 6. — cui rei *studere* omnes videret 7, 20, 5. — cujus melius

succedere tempus videbant III, 49, 5. — omnes copias in unum locum coactas ad se *venire* vidit 2, 5, 4. — Caesar videret Senones non *venire* 6, 2, 3. — in Galliam multitudinem *venire* periculosum videbat 1, 33, 3. — **volo**: ubi eos Caesar *esse* voluisset 1, 13, 3. — quos *esse* auctores ejus rei voluisset III, 57, 2. — ut socios atque amicos auctiores velit *esse* 1, 43, 8. — principes sibi *esse* praesto Cordubae vellet II, 19, 1. — velint eos (non) minus memoriae *studere* 6, 14, 4. — suis quoque rebus eos *timere* voluit 4, 16, 1.

b) perfecti: **arbitror**: hoc Caesar opportune *accidisse* arbitratus 4, 22, 2. — quae vivis cordi *fuisse* arbitrantur 6, 19, 4. — **audio**: audit Jubam revocatum *restitisse* in regno II, 38, 1. — **cogito**: non abscisum in duas partes exercitum causae *fuisse* cogitabant III, 72, 2. — **cognosco**: de statu civitatis cognovissent, Convictolitavim ad eum *convenisse* 7, 55, 4. — exercitum *discessisse* cognoscunt 6, 35, 7. — quas legiones *discessisse* cognoverant 6, 39, 4. — suos *discessisse* cognoverunt 7, 82, 4. — quibus id consilii *fuisse* cognoverint 7, 5, 5.— egregiam *fuisse* virtutem cognoverat 5, 52, 4. — cognoscebant reliqua (eorum) jumenta *interisse* III, 49, 2. — cognoscit naves *revertisse* 5, 5, 2. — (hos) *venisse* Germanis in amicitiam cognoverat 6, 5, 4. — duas *venisse* legiones cognoscunt 6, 7, 2. — quos in Caesaris potestatem *venisse* cognoverant II, 22, 1. — **commemoro**: quam commemoravi proelio non *interfuisse* 4, 16, 2. — **confirmo**: Caesarem inopia coactum in provinciam *contendisse* confirmabant 7, 59, 1. — **contendo**: (captivi Ambiorigem) ne *abisse* ex conspectu contenderent 6, 43, 4. — barbaros *venisse* contendit 6, 37, 7. — **credo**: *redisse* legiones credunt 6, 39, 4. — **demonstro**: quem demonstravimus ab eo non *discessisse* 5, 56, 3. — magnamque partem exercitus *interisse* demonstrat 5, 38, 3. — quos *perfugisse* ad Pompejum demonstravimus III, 79, 6. — quem *permansisse* in officio demonstravimus 6, 8, 9. — demonstravimus L. Vibullium Rufum bis in potestatem *pervenisse* Cae-

saris III, 10, 1. — **dico**: se *adisse* ad initium silvae dicat 6, 25, 4. — qui dicerent neque se cum Belgis *consensisse* neque contra (Romanos) *conjurasse* 2, 3, 2. — illi diem nondum *venisse* dicerent I, 87, 3. — haec tamen dicere: *venisse* invitos, ejectos domo 4, 7, 4. — **doceo**: docet copias *consedisse* 5, 47, 5. — quam rem paucis *contigisse* docebat 1, 43, 4. — docet se eo *fuisse* contentum I, 32, 2. — quos *perfugisse* ad Pompejum supra docuimus III, 84, 5. — **existimo**: angustiis compulsum *discessisse* existimabat III, 41, 4. — Caesar existimabat eo proelio excellentissimam virtutem Crastini *fuisse* III, 99, 3. — existimabant plerique futurum *fuisse* (ut amitteretur) III, 101, 3. — se utrique superiores *discessisse* existimarent I, 47, 1. — qui se per vos *perisse* existimant II, 32, 4. — **facio certiorem**: certior factus est magnas copias *convenisse*, neque longius *afuisse*, sed *discessisse* 5, 53, 7. — certior factus hostes sub monte *consedisse* 1, 21, 1. — certior factus est omnes *discessisse* 3, 2, 1. — **intellego**: intellegere sese eam rem *accidisse* 1, 30, 2. — res *pervenisse* intellegeret 7, 6, 1. — **memini**: meminerant ad Alesiam se inopiam perpessos maximarum gentium victores *discessisse* III, 47, 6. — se in hiberna *venisse* meminerat 3, 6, 4. — **persuadeo**: quis hoc sibi persuaderet Ambiorigem ad ejus modi consilium *descendisse* 5, 29, 5. — **renuntio**: renuntiant se Biturigum perfidiam veritos *revertisse* 7, 5, 5. — **reperio**: ad duo milia numero ex Pompejanis *cecidisse* reperiebamus III, 53, 1. — reperit fratres ad hostes *fugisse* 7, 40, 3. — reperiebat T. Ampium interpellatum adventu Caesaris *profugisse* III, 105, 1. — **scio**: Caesar incusavit eos: scire enim aut male re gesta fortunam *defuisse* 1, 40, 12. — **spero**: quorum mentes nondum (a) bello *resedisse* sperabat 7, 64, 7. — **video**: ubi tantos labores male *cecidisse* viderunt II, 15, 1. — nostros jam *constitisse* videbant 6, 41, 1. — (se) aliis *occurrisse* rebus viderat 3, 6, 4.

c) futuri: **arbitror**: magno sibi usui *fore* arbitrabatur, si insulam adisset 4, 20, 2. — se *fore* tutiores arbitrantur 6, 23, 3. — quo nostros *venturos* arbitraretur 7, 18, 1.

— **audio**: audierat Pompejum confestim *esse venturum* I, 39, 3. — **cognosco**: cognovit omnia ab se *fore* parata 4, 6, 3. — cognoscit, id si fecissent, magno eorum capitis periculo *futurum* III, 102, 6. — **confido**: id *futurum* confidat 7, 66, 5. — se *fore* victores confidebant 5, 39, 4. — sese confidere demonstrant *fore* ut discedatur I, 26, 4. — neminem postea in Britanniam *transiturum* confidebant 4, 30, 2. — **confirmo**: se suosque omnes in officio *futuros* neque ab amicitia populi Romani *defecturos* confirmavit 5, 3, 3. — nunquam se *reversurum* confirmat II, 42, 4. — — sese *reversurum* confirmat 6, 33, 4. — **demonstro**: demonstrarunt (prima legione) pulsa *futurum* ut 2, 17, 3. — milia hominum *interitura* demonstrat 7, 71, 3. — **dico**: quem dixisse constabat neque (se) *conmissurum* 7, 47, 7. — facile se *defensuros* dicunt 7, 15, 5. — dixerat *fore* uti exercitus Caesaris pelleretur III, 86, 1. — dixit se ducem *fore* 6, 23, 7. — peditatu se *fore* contentum dicit 7, 64, 2. — se dicebant neque cujusquam imperio *obtemperaturos* 7, 75, 5. — sese *processurum* dixit 4, 11, 4. — legati se dixerunt ad Caesarem *reversuros* 4, 9, 1. — **existimo**: quo necessario *descensuros* existimabat I, 81, 6. eum laborum finem *fore* existimabant I, 68, 3. — quid (iis) animi *fore* existimatis 7, 77, 8. — omnem sibi locum tutum *fore* existimans III, 106, 3. — illi se *dimicaturos* existimabant 3, 24, 2. — Allobrogibus sese *persuasuros* existimabant 1, 6, 3. — neque sibi homines feros ac barbaros *temperaturos* existimabat 1, 33, 4. — hostes *transituros* existimabat 6, 7, 5. — **glorior**: se alterum *fore* Sullam gloriatur I, 4, 2. — **habeo**: pro explorato habebat Ambiorigem non *esse concertaturum* 6, 5, 3. — **intellego**: ubi intellexit neque sibi copias *defore* 5, 56, 1. — (legiones) *dimicaturas* intellegeret 7, 6, 3. — id si fieret, intellegebat, magno cum periculo *futurum* ut 1, 10, 2. — **judico**: cur hunc ab officio *discessurum* judicaret 1, 40, 2. — **juro**: juravit se nisi victorem in castsa non *reversurum* III, 87, 5. — **nego**: illi vero *daturos* se negare III, 12, 2. — Cotta se *iturum* negat 5, 36, 3. — illi se contra imperium populi Romani *pugnaturos esse* negarent III, 11.

4. — Marcellus *passurum* (ut socius sit) negat I, 6, 4. — **nuntio**: nuntiarant non *fore* dicto audientes milites 1, 39, 7. — ea condicione se *usuros* ostendebant 4, 11, 3. — se celeriter eo *venturum* nuntiet 4, 21, 8. — **ostendo**: si vim facere conentur, (se) *prohibiturum* ostendit 1, 8, 3. — **perdolesco**: suam virtutem irrisui *fore* perdoluerunt II, 15, 1. — **perspicio**: longe aliam *esse* navigationem perspiciebant 3, 9, 7. — **polliceor**: neque *accessurum* (se) polliceri I, 11, 3. — se non *defuturum* pollicetur I, 1, 2. — se ab eo non *discessurum* pollicetur II, 42, 3. — (se) *fore* auxilio pollicebatur III, 20, 1. — se facti memorem *fore* pollicetur 1, 13, 5. — pollicitus est sibi eam rem curae *futuram* 1, 33, 1. — pollicetur L. Piso sese *iturum* ad Caesarem I, 3, 6. — polliceri se in provinciam *iturum* I, 11, 2. — **praecipio**: Caesar haec *ventura* opinione praeceperat 7, 9, 1. — **praemitto**: sese Italicam *venturum* praemisisset II, 20, 6. — **profiteor**: se principes ejus consilii *fore* profiterentur 7, 37, 6. — A. Varronem profiteri se ad colloquium *venturum* III, 19, 4. — **pronuntio**: pronuntiat huc (se) *iturum* per fines Remorum 5, 56, 5. — pronuntiat Pompejum celeriter subsidio *venturum* I, 19, 1. — **provideo**: quod *fore* providerat III, 76, 4. — quod *futurum* provideat 7, 39, 4. — **recipio**: postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompejum sine periculo mittere liceret, idque ipsi *fore* reciperent III, 17, 2. — **scribo**: in litteris scribit se cum legionibus profectum celeriter *affore* 5, 48, 6. — **spero**: levius *casura* pila sperabant, simul *fore* ut . . . III, 92, 3. — sperans *fore* dimicandi facultatem 6, 7, 4. — **suspicor**: classem hostium *advolaturam* suspicarentur II, 43, 2. — suspicatus ipsum *affore* Curionem II, 40, 2. — *fore* id, quod accidit, suspicabatur 4, 31, 1. suspicatus I, 40, 7. — quae *fore* suspicatus erat 4, 6, 2. — quae *fore* suspicatus Labienus 6, 8, 2. — quod *fore* suspicatus Caesar III, 41, 5. — suspicatus *fore* ut cogeretur III, 37, 4. — suspicati hostes huc nostros *esse venturos* 4, 32, 4. — **venio**: Caesar magnam in spem veniebat *fore* ut desisteret (Ariovistus) 1, 42, 3. — **video**: Caesar proelium *fore* videbat 1, 46, 3. —

ne sibi quicquam reliqui *fore* viderent II, 5, 5. — quod *fore*, sicut accidit, videbat 5, 58, 4. — Caesar *fore* videbat, ut . . . 4, 35, 1. — se *venturos* viderent 1, 31, 2. — **voveo**: Galli se *immolaturos* vovent 6, 16, 2.

B) deponentis: *a)* praesentis: **animadverto**: Crassus animadvertit hostem *vagari* 3, 23, 7. — **arbitror**: Caesar jam eum *reverti* arbitrabatur 1, 42, 2. — **cognosco**: cognoscebant *uti* ipsos valetudine non bona III, 49, 2. — **credo**: exercitum *subsequi* crederet 6, 31, 1. — **dico**: sed illum *delectari* imperio dicerent III, 82, 3. — sese confestim *subsequi* dicit 6, 29, 5. — **simulo**: ille palam se *proficisci* ad Caesarem simulavit III, 21, 4. — *reverti* se in suas sedes simulaverunt 4, 4, 4. — **video**: longius ejus amentiam *progredi* videbat 5, 7, 2. — nostros in locum *progredi* viderunt 2, 10, 4. — aequiore imperio se *uti* videbant 6, 12, 6. — cum hostes in castris *versari* vidissent 2, 24, 2. — **volo**: quam (Galliam) suis legibus *uti* voluisset 1, 45, 3.

b) perfecti: **animadverto**: cum animadvertisset Pompejum extra munitiones *egressum* III, 65, 3. — **arbitror**: Caesarem arbitrari *profectum* in Italiam 5, 29, 2. — **audio**: longius *progressum* (Caesarem) audiebat 6, 36, 1. — quo *profectum* Ambiorigem audiebat 6, 33, 3. — **cognosco**: cognoscit *profectum* Domitium ad occupandam Massiliam I, 34, 2. — Caesar cognovit Vercingetorigem *profectum* 7, 18, 1. — **renuntio**: castris impedimentisque eorum hostes *potitos* civitati renuntiaverunt 2, 24, 5. — **reperio**: *profectum* (Caesarem) longius reperiunt 6, 35, 7. — reperit consules Dyrrachium *profectos* I, 25, 2. — **scio**: ut non sciret Aeduos auxilio populi Romani *usos esse* 1, 44, 9. — **video**: (eum) diverso itinere *profectum* videbat III, 41, 4.

C) passivi: *a)* praesentis: **addo**: addiderunt falsum ab his equitum numerum *deferri* III, 59, 4. — addunt et adfingunt Galli *retineri* Caesarem 7, 1, 2. — **admiror**: admirabatur Magium ad se non *remitti* I, 26, 2. — **aestimo**: multo illa gravius aestimare, liberos, conjuges in ser-

vitutem *abstrahi*, ipsos *interfici* 7, 14, 10. — **animadverto**: animadvertit multa undique *portari* atque *agi* plenissimis viis II, 25, 2. — animadvertit hostium numerum *augeri* 3, 23, 7. — cum animadvertissent non *concurri* a Pompejanis III, 93, 1. — id difficilius *confieri* animadvertit 7, 58, 2. — tela *conici* animadvertit 4, 32, 3. — animadvertit suas copias non facile *diduci* 3, 23, 7. — quod barbari *fieri* animadverterunt 3, 15, 2. — *portari* v. agi II, 25, 2. — suos ab hostibus *premi* animadvertit 4, 32, 3. — animadvertit minus commode frumentum sibi *supportari* 3, 23, 7. — **arbitror**: *circumiri* sese arbitrabantur I, 44, 3. — se ab equitatu *circumveniri* arbitrabantur II, 34, 6. — ea re homines *effeminari* arbitrantur 4, 2, 6. — hos *exspectari* equites arbitrabatur 4, 9, 3. — ante id tempus (proelium) *fingi* a legatis amicisque Caesaris arbitrabantur III, 101, 7. — ejus rei causa moram *interponi* arbitrabatur 4, 9, 3. — non se *liberari* sed in aliud tempus *reservari* arbitrati III, 60, 3. — *teneri* (portus) arbitrabantur III, 6, 3. — **audio**: Valerium *mitti* audierunt I, 30, 3. — a Pirustis partem provinciae *vastari* audiebat 5, 1, 5. — **cognosco**: Caesarem *detineri* cognovit II, 17, 4. — minus magnos fluctus *fieri* cognoverat 5, 1, 2. — ubi nihil *profici* equitatu cognovit III, 58, 2. — Caesar cognovit montem a suis *teneri* 1, 22, 4. — cognoscebant equos eorum *tolerari* III, 49, 2. — **commemoro**: commemoravit Caesaris hiberna *oppugnari* 5, 41, 3. — **comperio**: pontem *fieri* comperissent 4, 19, 2. — **conspicio**: *retorqueri* agmen conspexerunt I, 69, 3. — **cupio**: nostri autem, quid possent, *perspici* cuperent 3, 21, 1. — **desidero**: quam quo ullam rem ad se *importari* desiderent 4, 2, 1. — **dico**: quod Pompejus dixisset, his auctoritatem *attribui* I, 32, 8. — (Aedui frumentum) *conferri*, *comportari* dicere 1, 16, 4. — Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum *deferri* 5, 6, 2. — quem dixisse constabat *excitari* se 7, 47, 7. — religionibus *impediri* sese diceret 5, 6, 3. — quod Pompejus dixisset, (legatis missis) timorem *significari* I, 32, 8. — dicit montem ab hostibus *teneri* 1, 22, 2. —

dictito: mutuas illas (pecunias) *exigi* dictitabant III, 32, 6. — **doleo**: milites dolere hostem ex manibus *dimitti*, bellum necessario longius *duci* I, 64, 2. — **existimo**: horum discessu *admaturari* defectionem existimabat 7, 54, 2. — bellum *duci* non difficile existimabat II, 18, 6. — quibus rebus suos *incitari* existimaverunt III, 92, 5. — iis rebus *remitti* virtutem existimarent 2, 15, 4. — quibus rebus hostes *terreri* existimaverunt III, 92, 5. — **facio certiorem**: certior factus est montes a multitudine *teneri* 3, 2, 1. — (literis) est certior factus portus litoraque classibus adversariorum *teneri* III, 14, 1. — **fero**: id tulit factum graviter Indutiomarus suam gratiam inter suos *minui* 5, 4, 4. — **impero**: eo frumentum *comportari* imperat III, 42, 2. — has omnes (naves) actuarias imperat *fieri* 5, 1, 3. — pontem imperant *fieri* I, 61, 6. — (Dumnorigem cum equitibus Aeduorum) *retrahi* imperat 5, 7, 6. — **indignor**: queri atque indignari coepit regem ad causam dicendam *evocari* III, 108, 1. — **intellego**: cohortationes suas neque preces *audiri* intellegit II, 42, 1. — se diutius *duci* intellexit 1, 16, 5. — cum intellegeret omnes Gallos ad bellum *excitari* 3, 10, 3. — quod cum merito ejus a se *fieri* intellegebat 5, 4, 3. — novi aliquid ab iis *iniri* consilii intellexissent 7, 12, 6. — ubi intellexit Senones conscientia *instigari* 5, 56, 1. — nostros *premi* intellexerant 7, 81, 6. — haec ut intellegatis a me sincere *pronuntiari* 7, 20, 8. — intellexit frustra tantum laborem *sumi* 3, 14, 1. — **jubeo**: eos *adduci* jubet 5, 1, 8. — legiones alias *adduci* jussit III, 107, 1. — Caesar principum liberos obsides ad se *adduci* jussit 2, 5, 1. — naves Octogesam *adduci* jubent I, 61, 5. — obsides ad se *adduci* jubet 4, 18, 4. — Caesar (obsides) in continentem *adduci* jussit 4, 36, 2. — numerum militum ad se *adduci* jubet 7, 4, 7. — Caesar naves longas *aedificari* jubet 3, 9, 1. — quo naves *appelli* jusserat 7, 60, 4. — ea *apportari* jubet 5, 1, 4. — fabros *arcessi* jubet 5, 11, 3. — (cohortes) reliquas *armari* jussit 4, 32, 2. — Caesar milites *armari* jubet I, 28, 2. — portas murosque *asservari* jubet I, 21, 2. — classicum apud

eum *cani* jubet III, 82, 1. — Caesar portas *claudi* jussit 2, 33, 1. — Vercingetorix jubet portas *claudi* 7, 70, 7. — copias ad se *cogi* jubet I, 24, 2. — auxilia *collocari* jussit 1, 24, 3. — proelium *committi* jubet 7, 80, 1. — Caesar nautas gubernatoresque *comparari* jubet 3, 9, 1. — montem hominibus *compleri* jussit 1, 24, 3. — navigia militibus *compleri* jussit 4, 26, 4. — frumentum *comportari* jussisset 3, 2, 1. — quae ad reficiendas naves usui erant, ex continenti *comportari* jubebat 4, 31, 2. — vimina materiamque *comportari* jubet II, 1, 4 — fratres Litavicci *comprehendi* jussisset 7, 40, 3. — jubet vasa militari more *conclamari* I, 66, 1. — arma *conferri* jubet 7, 11, 2; 12, 3. — Caesar sarcinas *conferri* jussit 1, 24, 3. 7, 18, 4. — Caesar *conquiri* milites jubet I, 16, 1; 77, 1. — quod esset frumenti, *conquiri* jussit III, 42, 4. — sagittarios *conquiri* jubet 7, 31, 4. — Caesar aciem *constitui* jubebat 7, 67, 4. — naves longas ad latus hostium *constitui* jussit 4, 25, 1. — signa ad hostes *converti* jubet 6, 8, 5. — quos ille *corripi* jussit III, 109, 5. — obsides *dari* jubet 7, 11, 2; 12, 3. — signum *dari* jubet I, 66, 1. III, 46, 4. — infirmiores milites *deligi* jubet I, 64, 4. — aciem *derigi* jubet 6, 8, 5. — de his stramenta *detrahi* jubet 7, 45, 2. — equitatum *educi* jubet 7, 13, 1; 80, 1. — impedimenta castris *educi* jussit 7, 68, 1. — Caesar arma *expediri* jussit 7, 18, 4. — ibi se *exspectari* jubet 7, 60, 1. — cum signa *ferri* jussisset 1, 39, 7. — eruptionem *fieri* jubet 3, 19, 2, — fossam *fieri* jussit I, 41, 4. — impetum *fieri* jussit III, 46, 4. — scalas *fieri* jussit III, 80, 5. — cujus absentis rationem *haberi* populus jussisset I, 9, 2. — jussit locum *impediri* III, 46, 1. — hostes Lutetiam *incendi* jubent 7, 58, 6. — naves longas remis *incitari* jussit 4, 25, 1. — bellum *inferri* Allobrogibus jubet 7, 64, 5. — Caesar signa *inferri* jubebat 7, 67, 4. — eo signa *inferri* jubet II, 42, 1. — Caesar dilectum *institui* jubet I, 16, 1. — Caesar remiges ex provincia *institui* jubet 3, 9, 1. — Caesar eum *interfici* jubet 5, 7, 7. — jumenta

interfici jubent I, 81, 7. — magnam partem eorum *interfici* jussit II, 44, 2. — quos ille *interfici* jussit III, 109, 5. — Caesar crates adversas *locari* jussit III, 46, 1. — sagittarios ad se *mitti* jubet 7, 31, 4. — castra *moveri* jubet 6, 7, 8. jussisset 1, 39, 7. — castellum *muniri* jussit III, 36, 3. — castra vallo *muniri* jubet 5, 50, 5. — eum (locum) ab his *muniri* jussit 1, 24, 3. — intra has fossam tectis militibus *obduci* jussit III, 46, 1. — Caesar portas *obstrui* jubet 5, 50, 5. — celeriter saltus Pyrenaeos *occupari* jubet I, 37, 1. — crates *parari* jussit III, 80, 5. — Caesar scalas *parari* jubet I, 28, 2. — fossas *perfici* jubet I, 42, 1. — hunc (pontem) nocte *perfici* jussit I, 41, 1. — equites ad se *produci* jubet I, 23, 1. — equos *produci* jubet 7, 12, 3. — jumenta *produci* jubet 7, 11, 2. — magnum numerum mulorum *produci* jubet 7, 45, 2. — jubet principes *produci* 7, 89, 3. — Caesar crates contra hostem *proferri* jussit III, 46, 1. — legiones Caesar *promoveri* jubet 7, 70, 5. — inde hostes *propelli* jussit 4, 25, 1. — legionem *reduci* jussit III, 46, 3. — frumentum ad se *referri* jubet 7, 71, 6. — pecunias *referri* in templum jubet II, 21, 3. — naves *refici* juberet III, 23, 3. — Caesar (milites adversariorum) *remitti* jubet I, 77, 1. — naves longas paulum *removeri* jussit 4, 25, 1. — Caesar pontem jubet *rescindi* I, 7, 2. — pontes ejus oppidi *rescindi* jubent 7, 58, 6. — Caesar illos *retineri* jussit 4, 13, 6. — equites *revocari* jubet I, 80, 4. — Caesar legiones equitatumque *revocari* jubet 5, 11, 1. — naves *subduci* juberet III, 23, 3. — inde hostes *summoveri* jussit 4, 25, 1. — alterum illi jubet tentorium *tendi* III, 82, 1. — pecunias Scipio *tolli* jubebat III, 33, 1. — jubet arma *tradi* 7, 89, 3. — ut sibi captivos *tradi* juberet III, 71, 4. — huic (legionem) *tradi* jubet II, 20, 7. — impedimenta ad se *traduci* jubet I, 42, 4. — suos in opere *versari* jussit 7, 27, 1. — Divitiacum ad se *vocari* jubet 1, 19, 3. — **judico**: (hanc rem) *institui* et posteris *prodi* pulcherrimum judicarem 7, 77, 13. — **malo**: his eos

suppliciis male ***haberi*** Caesar malebat I, 81, 6. — omnia *permisceri* mallent I, 32, 5. — **nolo**: exercitum, Hispanias *confirmari* se absente nolebat I, 29, 3. — si sese *interfici* nollent 4, 37, 1. — Caesar pluribus praesentibus eas res *jactari* nolebat 1, 18, 1. — equitatum *parari*, Galliam Italiamque *temptari* se absente nolebat I, 29, 3. — Germanos diutius in Gallia *versari* noluerant 2, 1, 3. — **nuntio**: nuntiaverunt manus *cogi*, exercitum in unum locum *conduci* 2, 2, 4. — nuntiaverunt pulverem majorem *videri* 4, 32, 1. — **patior**: suos quisque *circumveniri* non patitur 6, 11, 4. — ne aciem ejus *distrahi* paterentur III, 92, 2. — id iis *eripi* quis pati posset 1, 43, 8. — ne oppidum *expugnari* pateretur II, 13, 3. — nihil pati vini reliquarumque rerum *inferri* 2, 15, 4. — suos quisque *opprimi* non patitur 6, 11, 4. — cohortes (pontem) *perfici* patiebantur I, 50, 1. — neque se neque reliquos municipes pati posse Caesarem imperatorem oppido moenibusque *prohiberi* I, 13, 1. — ita se *salutari* passus III, 71, 3. — tabernacula *statui* passus non est I, 81, 2. — cur *vulnerari* pateretur milites I, 72, 2. — **praedico**: ea *fieri* praedicant 6, 23, 6. — majestatem regiam *minui* praedicabat III, 106, 4. — **prohibeo**: ignes *fieri* prohibeat 6, 29, 5. prohibuit III, 30, 5. — commeatus *importari* in oppidum prohibebat III, 40, 4. — Caesar dispositis custodibus eos (in servitutem) *recipi* prohibebat 7, 78, 5. — **pronuntio**: pronuntiare jusserunt praedam illis *reservari* 5, 34, 1. — **puto**: hoc *ali* staturam, *ali* vires nervosque *confirmari* putant 6, 21, 4. — hoc maxime ad virtutem *excitari* putant (animas) 6, 14, 5. — Romanos *exerceri* putatis 7, 77, 10. — putant hac re *significari* (civitates) suam vim sustinere non posse 4, 3, 1. — **queror**: queri atque indignari coepit regem ad causam dicendam *evocari* III, 108, 1. — Varus suam fidem ab eo *laedi* quereretur II, 44, 2. — **scio**: legioni *deberi* frumentum sciebat 6, 33, 4. — quos recenti victoria *efferri* sciret 5, 47, 4. — neque improbos scire (oportet) sese *timeri* II, 31, 4. — **sentio**: Caesar hac oratione Dumnorigem *designari*

sentiebat 1, 18, 1. — **sino**: vinum ad se *importari* non sinunt 4, 2, 6. — **spero**: magnitudine poenae reliquos *terreri* sperans III, 8, 3. — **studeo**: rem ad arma *deduci* studebat I, 4, 5. — **suspicor**: neque prudentes suspicari oportet sibi parum *credi* II, 31, 4. -- **veto**: leges duo fratres magistratus *creari* vetarent 7, 33, 3. — castra vallo *muniri* vetuit I, 41, 4. — **video**: suas quisque opes cum potentissimis *aequari* videat 6, 22, 4. — Caesar hostium *augeri* copias videret 7, 49, 1. — (omnes) muro *circumfundi* viderunt 7, 28, 2. — iis suam salutem *committi* videbat 7, 6, 3. -- cum multitudine hostium castra *compleri* nostra vidissent 2, 24, 4. — tota acies suos *concidi* videbat II, 34, 3. — turrim procul *constitui* viderunt 2, 30, 3. — concursum ad se *fieri* videt III, 106, 4. — si nullam vitae jacturam *fieri* viderem 7, 77, 6. — cum videret Germanos tam facile *impelli* 4, 16, 1. — cum suos *interfici* viderent 4, 15, 1. — ubi vero (turrim) *moveri* viderunt 2, 31, 1. — posteaquam id sibi *negari* vidit 5, 6, 4. — Caesar bellum *parari* videret 6, 2, 3. — legiones *premi* vidissent 2, 24, 4. — nostros *premi* viderent 7, 80, 4. — neque detrimento illorum locum *relinqui* videbat 5, 52, 1. — cujus majorem spem *proponi* videbant III, 49, 5. — videret Germanos *sollicitari* 6, 2, 3. — Aeduos in dicione videbat Germanorum *teneri* 1, 33, 2. — legiones paene circumventas *teneri* vidissent 2, 24, 4. — septimum legionem *urgeri* ab hoste vidisset 2, 26, 1. — ubi suos *urgeri* vidit 2, 25, 1. — Caesar cum suos *vulnerari* videret III, 45, 4. — **volo**: quem in castra *adduci* velit 7, 31, 4. — si negotium *confici* vellet 6, 34, 5. — me Caesaris militem *dici* volui II, 32, 14. — quae *dici* vellet, edocuerat 7, 38, 4. — (se) exercitum Caesaris velle *dimitti* I, 11, 1. — (se) eos exercitus velle *dimitti* I, 85, 5. — neque disciplinam *efferri* velint 6, 14, 4. — neminem secum *exaequari* volebat I, 4, 4. — qui se ex his minus timidos *existimari* volebant 1, 39, 6. — cum id *fieri* vellet III, 89, 5. — quae *fieri* velit, praecipit 5, 56, 5. — quid *fieri* velit, edocet 3, 18, 2. ostendit 3, 26, 1. 5, 2, 3. 7, 45, 7. — quae

fieri vellet, constituit II, 44, 3. edocuit III, 108, 3. ostendit 4, 23, 5. — quid *fieri* vellet, imperabat 7, 16, 2. ostendit 7, 27, 1. III, 78, 5; 89, 4. — quid a quoque *fieri* velit, praecipit III, 62, 3. — quaecumque bella *geri* vellet 1, 44, 13. — si stirpem hominum *interfici* vellet 6, 34, 5. — quem (montem Caesar) a Labieno *occupari* voluerit 1, 22, 2. — Caesar iter *patefieri* volebat 3, 1, 2. — omnium fortunas *perturbari* vellet II, 36, 2. — Caesar munitioni castrorum tempus *relinqui* volebat 5, 9, 7. — hoc sibi *remitti* vellent III, 17, 4. — (Caesar neque) colloquium *tolli* volebat 1, 42, 5.

b) perfecti: **addo**: non ad haec addebant non proelio *dimicatum* III, 72, 3. — **adverto animum**: ubi Caesaris castra *posita* tabernaculaque *constituta* et *dimissos* equites animum adverterunt I, 80, 3. — Caesar animum advertit magnas *esse* copias hostium *instructas* 5, 18, 2. — **animadverto**: animadvertit collem *nudatum* hominibus 7, 44, 1. — eam partem *perterritam* animadvertit III, 94, 5. — **arbitror**: sese nihil arbitrari vitio *factum* III, 57, 2. — illum veruto arbitrantur *occisum* 5, 44, 10. — Galliae salutem in vestigio temporis *positam* arbitrarentur 7, 25, 1. — **audio**: cum proelium *commissum* audissent 7, 62, 8. — non audistis ex iis cohortes *esse factas* III, 87, 4. — res gestas Caesaris non audistis? duos *pulsos* exercitus, duos *superatos* duces, duas *receptas* provincias, haec *acta* diebus XL. II, 32, 5. — cum audisset Pompejum Cypri *visum* III, 106, 1. — **capio**: conjecturam ceperat in castra *perventum* 7, 35, 5. — **cognosco**: cognoscit arcem *captam esse* III, 102, 6. — legiones *collocatas* cognovisset 5, 24, 8. — sese dictatorem dictum a M. Lepido praetore cognoscit II, 21, 5. — cognoscit (*esse*) nuntios *dimissos* III, 102, 6. — barbari oppidum *expugnatum* cognoverant 3, 23, 2. — ea (quae . . .) *facta* cognovit 4, 6, 2. — ab iis Caesar haec *facta* cognovit III, 18, 5. — ibi legem de dictatore *latam* cognoscit II, 21, 5. — Curio rem *gestam* cognovit II, 39, 1. — cognoverat Tasgetium *interfectum* 5, 25, 4. — cognovit *invitatos*

eos (Germanos) 4, 6, 3. — cognovit ***missas*** legationes ab non nullis civitatibus 4, 6, 3. — cognoverat magnam partem equitatus ***missam*** 4, 9, 3. — de statu civitatis cognovissent, legatos publice ***missos*** 7, 55, 4. — cognoscit ***missum*** (in Hispaniam) Rufum, ***praemissos*** etiam legatos Massilienses domum I, 34, 1; 3. — quoad ***munita*** hiberna cognovisset 5, 24, 8. — de statu civitatis cognovissent, Litaviccum ab Aeduis ***receptum*** 7, 55, 4. — **confirmo**: hoc idem ***visum*** ex castellis confirmaverunt III, 67, 1. — **confiteor**: ***se victos*** confiteri I, 84, 5. — **demonstro**: cui magistratum ***adjudicatum*** a Caesare demonstravimus 7, 37, 1. — naves, quas demonstravimus militibus ***completas*** III, 62, 3. — demonstravimus L. Vibullium Rufum ab eo ***esse dimissum*** III, 10, 1. — qua (ratione) ***factum*** a Libone antea demonstravimus III, 100, 1. — nihil publico ***factum*** consilio demonstrant 7, 43, 1. — ***interfectos esse*** legatos duos demonstrat 5, 38, 3. — quo Vercassivellaunum ***missum*** demonstravimus 7, 85, 4. — castra ***oppugnata*** demonstrant 7, 41, 2. — quem demonstraveram a Caesare ***praemissum*** 4, 27, 2. — cujus opera ***proditum*** exercitum C. Antonii demonstravimus III, 67, 5. — **dico**: fratres Aeduos ***appellatos*** diceret 1, 44, 9. — quos in aestuaria ac paludes ***conjectos*** dixeramus 2, 28, 1. — is de se ter ***consultum*** dicebat 1, 53, 7. — se uterque legibus ***creatum esse*** dicat 7, 32, 3. — ***desertos*** se a vobis dicunt II, 32, 7. — quod ***gestum*** in Hispania diceret III, 83, 2. — id ab druidibus ***proditum*** dicunt 6, 18, 1. — se ***proditos*** a vobis dicunt II, 32, 7. — quos natos in insula ipsi memoria ***proditum*** dicunt 5, 12, 1. — quos primo hostium impetu ***pulsos*** dixeram 2, 24, 1. — sese ***redactos esse*** dixerunt 2, 28, 2. — **doceo**: qui suo beneficio ***conservatos*** docerent, quos interficere potuisset 7, 41, 1. — haec exempla ***expiata*** docet I, 7, 6. — qui doceant nihil earum rerum publico ***factum*** consilio 5, 1, 7. — docet ***latum*** ab X tribunis plebis, ut sui ratio absentis haberetur I, 32, 3. — doceant neque auxilia ex sua civitate ***missa*** neque ab se fidem ***laesam*** 6, 9, 6. — a quibus ***receptos***

Tencteros docuimus 6, 35, 5. — quas (cohortes) *traductas* ab Afranio docuimus III, 88, 3. — **doleo**: suos ab se liberos *abstractos* dolebant 3, 2, 5. — se populi Romani imperio *subjectos* dolerent 7, 1, 3. — **existimo**: id milites ab hostibus *factum* existimabant 7, 50, 2. — neminem existimaturum non sua voluntate *factum* 1, 20, 4. — satis *factum* existimans 7, 53, 3. — quos illi *interfectos* existimabant 7, 40, 5. — Caesar *pacatam* Galliam existimaret 3, 7, 1. — equitatum *perterritum esse* existimabat 4, 13, 6. — omnia in victoria *posita* existimarent 5, 34, 1. — **facio certiorem**: certior factus est in hiberna *perventum* locumque hibernis *esse munitum* 5, 25, 5. — certior ab suis factus est *praeclusas esse* portas II, 20, 6. — certior factus est omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani *esse redactas* 2, 34. — **fero**: magno dolore Aedui ferunt se *dejectos* principatu 7, 63, 8. — **gaudeo**: quos sibi Caesar *oblatos* gavisus 4, 13, 6. — **intellego**: (non) *commissum* se intellegeret, quare timeret 1, 14, 2. — intellegere se *divisum esse* populum Romanum in duas partes I, 35, 3. — intellegebant maximas nationes *pulsas superatasque esse* 3, 28, 2. — hostibus nostris inde *sumministrata* auxilia intellegebat 4, 20, 1. — **judico**: optime eum de se *meritum* judicabat III, 99, 3. — **memini**: se liberos et imperio *natos* meminerint 7, 37, 2. — **nuntio**: nuntiarent naves *afflictas* atque in litore *ejectas esse*, itaque magum *esse* incommodum *acceptum* 5, 10, 2—3. — **praedico**: Galli se omnes ab Dite patre *prognatos* praedicant 6, 18, 1. — **pronuntio**: pronuntiat *arcessitum* se a Senonibus 5, 56, 4. — **puto**: in sua virtute salutem *positam* putarent 3, 21, 1. — **queror**: a quibus *deductum* ac *depravatum* Pompejum queritur I, 7, 1. — novum in re publica *introductum* exemplum queritur I, 7, 2. — queritur sese *projectum* ac *proditum* a Cn. Pompejo I, 30, 5. — **renuntio**: equites renuntiaverunt non eadem *esse* diligentia castra *munita* 3, 25, 2. — Romanos *pulsos superatosque* civitati renuntiaverunt 2, 24, 5. — **reperio**: reperit ab Suebis auxilia *missa esse* 6, 9, 8. — reperie-

bat initium fugae *factum* a Dumnorige; eorum fuga reliquum *esse* equitatum *perterritum* 1, 18, 10. — **respondeo**: Divico respondit: ita Helvetios a majoribus *institutos esse*, ut... 1, 14, 7. — **scio**: pedestria *esse* itinera *concisa* sciebant 3, 9, 4. — Caesar incusavit eos, scire enim aut aliquo facinore comperto avaritiam *esse convictam* 1, 40, 12. — navigationem (esse) *impeditam* sciebant 3, 9, 4. — obsidione *liberatum* Ciceronem sciebat 5, 49, 6. — **teneo**: memoria tenebat L. Cassium consulem *occisum* exercitumque ejus *pulsum* et sub jugum *missum* 1, 7, 4. — **video**: (se) *captam* suam urbem videre II, 12, 3. — exercitum victorem fame *consumptum* videtis 7, 20, 12. — si nostros loco *depulsos* vidisset 7, 49, 2. — *deustos* pluteos turrium videbant 7, 25, 1. — custodias *dispositas* videbat 7, 27, 1. — videtisne exiguas *esse* copias *missas* II, 39, 2. — quam (silvam) Graecis *notam esse* video 6, 24, 2. — *perterritum* hostem vides II, 34, 4. — nullum in eo praesidium videret *positum esse* 7, 10, 1. — has cum *progressas* Libo vidisset III, 24, 2. — cum videt omne ad se bellum *translatum* 7, 8, 4. — **volo**: velle Pompejum se Caesari *purgatum* I, 8, 3.

C) futuri: **existimo**: Caesar longius bellum *auctum iri* existimans III, 42, 3. — longius eam rem *ductum iri* existimarent 7, 11, 4.

D) Infinitivus objectum habet *a*) accusativum: α) inf. praes. act.: **adverto animum**: primos *superare* regionem castrorum animum adverterunt I, 69, 3. — **animadverto**: Caesar animadvertit unos Sequanos nihil *facere* 1, 32, 2. — Crassus animadvertit hostem vias *obsidere* et castris satis praesidii *relinquere* 3, 23, 7. — illum suis locis se *tenere* animadvertit III, 41, 2. — **arbitror**: hunc *habere* maximam vim arbitrantur 6, 17, 1. — angustos se fines *habere* arbitrabantur 1, 2, 5. — **audio**: audierat Pompejum iter *facere* I, 39, 3. — **cognosco**: (eos) sese *ostentare* cognosceret 7, 19, 3. — quod rem *postulare* cognovisset II, 40, 2. — **conjecto**: conjectans eum Aegyptum iter *habere* III, 106, 1. — **demonstro**: demon-

strat ad utramque rem se illis *offerre* 7, 89, 2. — *habere* se ad eum mandata demonstrat I, 8, 2. — **denuntio**: se *scire*, quae fierent, denuntiaret 5, 54, 1. — **dico**: alii dicerent se pulverem venientium *ceinere* II, 43, 2. — praeterita se fratri *condonare* dicit 1, 20, 6. — dixit plus, quam pollicitus esset, Caesarem [ei] *facere* 1, 42, 6. — quae imperarentur, *facere* dixerunt 2, 32, 3. — illum consulares praetoriosque servorum *habere* numero dicerent III, 82, 3. — omnia se *habere* explorata Remi dicebant 2, 4, 4. — qui dicerent Aeduos ab Caesare in servitutem redactos omnes indignitates contumeliasque *perferre* 2, 14, 2. — qui dicerent (se) omnia in fidem populi Romani *permittere* 2, 3, 2. — se omnia eorum potestati *permittere* dixerunt 2, 31, 2. — dicitur Pompejus dixisse non *recusare* se, quin existimaretur III, 45, 6. — dixit pollicitum (Caesarem legionem) ad equum *rescribere* 1, 42, 6. — (illi) rem frumentariam *timere* dicebant 1, 39, 6. — **existimo**: non ita multo se reliquorum civium fatum *antecedere* existimarent II, 6, 1. — illum haec coram *cernere* existimate 6, 8, 4. — (se) non existimare Romanos bellum *gerere* 2, 31, 2. — magnam regium nomen apud suos auctoritatem *habere* existimans III, 109, 6. — has firmissimas se *habere* Pompejus existimabat III, 88, 4. — existimabant omnes (legiones) fugam *parare* 7, 61, 4. — plus se quam imperatorem de victoria *sentire* existimarent 7, 52, 3. — **facio certiorem**: fit certior Suebos in unum locum copias *cogere* 6, 10, 1. — certior fiebat Belgas obsides inter se *dare* 2, 1, 1. — fit certior Caesar duces adversariorum copias castris *educere* I, 66, 1. — Caesarem certiorem faciunt sese non facile vim hostium *prohibere* 1, 11, 4. — certior factus Iguvium Thermum praetorem *tenere*, oppidum *munire* I, 12, 1. — **habeo opinionem**: de his eandem habent opinionem Apollinem morbos *depellere*, Minervam operum initia *tradere*, Jovem imperium coelestium *tenere*, Martem bella *regere* 6, 17, 2. — **intellego**: quem ubi Caesar intellexit neque ullam spem pacis *afferre* III,

17, 6. — eundem auctoritatem *habere* intellegebat III, 10, 2. — ubi intellexit Nervios bellum Romanis *parare* 5, 56, 1. — omnes idem *sentire* intellexit 3, 23, 8. — eum castris se *tenere* Caesar intellexit 1, 49, 1. — **judico**: qui se vobis omnia *debere* judicant II, 32, 4. — **perspicio**: se plurimum navibus *posse*, Romanos (nullam) facultatem *habere* perspiciebant 3, 9, 6. — **profiteor**: profitentur se nullum periculum *recusare* 7, 2, 1. — **pronuntio**: quem Caesar ad primipilum se *traducere* pronuntiavit III, 53, 4. — equites renuntiaverunt (castra) facilem aditum *habere* 3, 25, 2. — **scio**: Caesarem id summe sciebant *cupere* III, 15, 8. — quod magnum *habere* usum in re militari sciebat II, 34, 4. — **simulo**: simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra *movere* III, 38, 1. — **spero**: quae sentimus ipsi, reliquos *sentire* speramus II, 27, 2. — **suspicor**: debere se suspicari Caesarem exercitum *habere* 1, 44, 10. — **video**: videret Senones consilia *communicare* 6, 23, 3. — neminem sese *demittere* viderunt 7, 28, 2. — reliquos tela *vitare* vidit 2, 25, 1. — **volo**: ut socios atque amicos sui nihil *deperdere* velit 1, 43, 8. — β) int. perf. act.: **addo**: non ad haec addebant sibi ipsos multitudine atque angustiis majus *attulisse* detrimentum III, 72, 3. — **admiror**: se impune injurias *tulisse* admirarentur 1, 14, 4, — **cognosco**: cognovit Vercingetorigem castra *movisse* 7, 18, 1. Helvetios 1, 22, 2. — cognovit Considium perterritum, quod non vidisset, pro viso sibi *renuntiasse* 1, 22, 4. — quos hanc poenam *tulisse* cognoverat II, 21, 2. — **commemoro**: quam commemoravi Mosam *transisse* 4, 16, 2. — commemorant Germanos Rhenum *transisse* 5, 41, 3. — **comperio**: comperit Suebos sese in silvas *recepisse* 6, 29, 1. — **conspicio**: nostros victores flumen *transisse* conspexerant 2, 24, 2. — **contendo**: Germanos castra *oppugnaturos fuisse* contenderent 6, 41, 3. — **demonstro**: eadem sibi Pompejum *commemorasse* demonstrat I, 8, 4. — id bellum se *suscepisse* libertatis causa demon-

strat 7, 89, 1. — **dico**: dicit id se *cognovisse* 1, 22, 2. — qui dicerent Germanos sese cum his *conjunxisse* 2, 3, 4. — equitatum se *recepisse* dicerent 6, 41, 3. — **doceo**: docet se nullum honorem *appetisse* I, 32, 2. — **doleo**: tantum se ejus opinionis *deperdidisse* gravissime dolebant 5, 54, 5. — **facio certiorem**: Caesar certior factus est tres partes copiarum Helvetios id flumen *traduxisse* 1, 12, 2. — **habeo** (in alqua re): intra annum vicesimum feminae notitiam *habuisse* in turpissimis habent rebus 6, 21, 5. — **intellego**: cum id illum uno die *fecisse* intellegerent 1, 13, 2. — spem se *fefellisse* intellexerunt 2, 10, 4. — quem Caesar intellexit inopiae vitandae causa orationem *instituisse* III, 17, 6. — cum intellegeret omnes homines condicionem servitutis *odisse* 3, 10, 3. — **judico**: multum fortunam *potuisse* judicavit 6, 42, 1. — **perspicio**: Romanos neque vada portus insulas *novisse* perspiciebant 3, 9, 6. — **queror**: querens tantum se opinionem *fefellisse* III, 96, 4. — **recordor**: recordabantur se in Hispania perpessos labore et patientia maximum bellum *confecisse* III, 47, 6. — **reperio**: reperiebat T. Ampium senatores omnes ex provincia *evocasse* III, 105, 1. — **rescribo**: Pompejus rescripserat neque suo consilio Domitium se in oppidum *contulisse* I, 19, 4. — **scio**: ut non sciret neque Aeduos Romanis auxilium *tulisse* 1, 44, 9. — γ) inf. fut. act.: **arbitror**: nihil hunc se absente *facturum* arbitratus 5, 7, 7. — quos se *partiturum* cum Pompejo arbitrabatur I, 4, 3. — **cognosco**: nos iter *facturos* cognoverat 5, 19, 1. — **conclamo**: conclamantibus omnibus, quodcumque imperavisset, se aequo animo *esse facturos* III, 6, 2. — **confido**: se reliquum consilium *explicaturos* confidebant I, 78, 2. — me de se judicium *facturum* confido II, 31, 8. — celeriter se *habituros* copiam confidebant III, 49, 1. — qui se omnia *habiturum* confideret III, 10, 7. — se *interclusurum* adversarios confidebat I, 43, 2. — quod se amissa *recuperaturos* confidebant 7, 15, 2. — civitatem se in potestatem *redacturum* confidebat 7, 13, 3. — **confirmo**: confirmare, sese

(nullam) condicionem pacis *accepturos* 2, 15, 5. — se suis copis illis regna *conciliaturum* confirmat 1, 3, 6. — *daturum* v. polliceor 5, 27, 10. — id mihi *facturos* confirmaverunt III, 86, 3. — (eos) hostium se *habiturum* numero confirmat 6, 6, 3. — confirmare, sese legatos (non) *missuros* 2, 15, 5. — se signa *translaturos* confirmant I, 74, 3. — **conjuro**: inter se conjurant nihil *acturos* eundemque omnis fortunae exitum *esse laturos* 3, 8, 3. — **credo**: illi nostros praesidia *deducturos* aut indiligentius *servaturos* crediderant 2, 33, 2. — **demonstro**: *sese* bello civitatem *persecuturum* demonstrat 5, 1, 8. — **denuntio**: Caesar denuntiaret se Aeduorum injurias non *neglecturum* 1, 36, 6. — **dico**: Caesar sese eos *conservaturum* dixit 2, 15, 1. — (obsides) sese *daturos* dixerunt 4, 27, 6. — se *dimissurum* oppugnationem diceret 7, 17, 4. — se bellum *gesturos* dicebant 7, 75, 5. — Pompejus dixerat eodem se *habiturum* loco qui in Caesaris castris fuissent I, 33, 2. — Caesar sese suos in fidem *recepturum* dixit 2, 15, 1. — legati haec se ad suos *relaturos* dixerunt 4, 9, 1. — se dicerent non *esse* amplius fortunam *temptaturos* 5, 55, 2. — **diffido**: diffidens Caesarem fidem *servaturum* 6, 36, 1. — **do fidem**: quod fides esset data Caesarem *facturum* quae polliceretur I, 10, 4. — **existimo**: nihil contra se regem *ausurum* existimabat II, 37, 2. — (Allobroges) sese existimabant vi *coacturos* 1, 6, 3. — legatum e suis sese ad eum *missurum* et hominibus feris *objecturum* existimabat 1, 47, 3. — per eos suos se obsides *recuperaturos* existimabant 3, 8, 2. — neque homines (iter) *temperaturos* existimabant 1, 7, 4. — **habeo spem**: magnam se habere spem, et beneficio suo et auctoritate adductum Ariovistum finem injuriis *facturum* 1, 33, 1. — **intellego**: uti ea *facturos* intellegat 1, 14, 6. — **juro**: jurent omnes se exercitum ducesque non *deserturos*, neque sibi separatim consilium *capturos* I, 76, 2. — jurat se eum non *deserturum* III, 13, 3. — si juravisset se exercitum *dimissurum* III, 10, 9. — Aeduos jurare cogerent,

nihil se contra Sequanos consilii *inituros* 6, 12, 4. — jurent omnes se exercitum ducesque (non) *prodituros* I, 76, 2. — jurat se eundem casum *subiturum* III, 13, 3. — **minor**: quod se *facturos* minabantur II, 13, 4. — **nego**: Lentulus sententiam *pronuntiaturum* se negavit I, 2, 5. — illi vero negare (se) neque portas *praeclusuros* neque judicium *sumpturos* III, 12, 2. — fines eorum se *violaturum* negavit 6, 32, 2. — **nuntio**: nuntiarant milites neque propter timorem signa *laturos* 1, 39, 7. — **obstringo**: (Aeduos) coactos esse civitatem obstringere sese neque obsides *repetituros* neque auxilium *imploraturos* neque *recusaturos*, quominus... 1, 31, 7. — **polliceor**: se frumentum *daturum* pollicetur I, 87, 1. — illud se polliceri et jure jurando confirmare tutum iter per fines *daturum* 5, 27, 10. — (nationes) se obsides *daturas* pollicerentur 2, 35, 1. — hostes obsides *daturos* polliciti sunt 4, 27, 1. — pollicentur sese ei *dedituros* 5, 20, 1. — qui pollicerentur civitates imperata *facturas* III, 34, 2. — Carnutes principes bellum *facturos* pollicentur 7, 2, 1. — seque ea *facturos* pollicerentur 4, 22, 1. — (ea) se *facturos* pollicentur I, 15, 2. — (nationes) se imperata *facturas* pollicerentur 2, 35, 1. — pollicentur sese imperata *facturos* 5, 20, 1. — sese imperata *facturos* policentur I, 60, 1. — se *facturos* pollicentur, quae imperaret 7, 90, 2. — hostes, quaeque imperasset *facturos [esse]* polliciti sunt 4, 27, 1. — quae imperaret, *facturos* pollicentur III, 12, 4. — pollicitum se in cohortis praetoriae loco legionem *habiturum* 1, 42, 6. — **profiteor**: A. Varronem profiteri se (eundem) *visurum* III, 19, 4. — **pronuntio**: pronuntiare jubet se in hostium *habiturum* loco, qui traduxisset II, 25, 6. — pronuntiat (se) Remorum agros *populaturum* ac castra Labieni *oppugnaturum* 5, 56, 5. — **puto**: se summam ab Caesare gratiam *inituros* putarent 6, 43, 5. — **rescribo**: Pompejus rescripserat sese rem in periculum *deducturum* non *esse* I, 19, 4. — **respondeo**: respondit diem se ad deliberandum *sumpturum* 1, 7, 5. — **spero**: id conati sese *effecturos* spera-

bant 7, 26, 2. — sperare, quae petierint, *impetraturos* 5, 41, 8. — δ) inf. praes. dep.: **animadverto**: Caesar animadvertit (Sequanos) tristes terram *intueri* 1, 32, 2. — **dico**: non se hostem *vereri* dicebant 1, 39, 6. — **scio**: scio me paene incredibilem rem *polliceri* III, 86, 2. — **video**: libertatem se *consequi* videant 7, 64, 3. — ε) inf. perf. dep.: **doceo**: illum liberalitate sua ea praemia *consecutum* (docebat) 1, 43, 5.

b) infinitivum: α) activi: **addo**: addunt et adfingunt Galli Caesarem neque ad exercitum venire *posse* 7, 1, 2. — **cogito**: qui cogitasset haec *posse* in itinere accidere 5, 33, 2. — **cognosco**: cognoscit naves cursum tenere non *potuisse* 5, 5, 2. — **conclamo**: conclamant milites sese paratos *esse* imperatoris injurias defendere I, 7, 8. — **confido**: homines turrim in muro sese collocare [*posse*] confiderent 2, 30, 4. — non *posse* eos inopiam sustinere confiderent I, 69, 2. — **credo**: civitatem bellum facere *ausam* vix erat credendum 5, 28, 1. — **demonstro**: sese *confidere* demonstrat, fore ut discedatur I, 26, 4. — sese *paratos esse* demonstrant satisfacere 5, 1, 7. — *posse* hunc casum ad ipsos recidere demonstrant 7, 1, 4. — **dico**: qui dicerent (se) *paratos esse* et obsides dare et imperata facere 2, 3, 3. — sese ne vultum quidem (Germanorum) dicebant ferre *potuisse* 1, 39, 1. — remanere se apud eum *velle* dixerunt 4, 15, 5. — **existimo**: hoc proprium virtutis existimant (neminem) prope *audere* consistere 6, 23, 2. — se id sine periculo facere *posse* existimare 1, 42, 1. — plerique existimant eum bellum eo die *potuisse* finire III, 51, 3. — **facio certiorem**: Caesar certior fieret *paratos esse* sese, *posse* et *audere* transire flumen I, 64, 2. — **habeo**: Romanos cacumina Alpium occupare *conari* et ea loca provinciae adjungere sibi persuasum habebant 3, 2, 5. — **intellego**: se virtute nostris adaequare non *posse* intellegunt II, 16, 3. — rem *posse* casus recipere intellegebant I, 78, 3. — cum intellegerent et *posse* et *audere* exercitum Rhenum transire 4, 16, 1. — **nego**: negat se *posse*

iter dare I, 8, 3. — **reperio**: reperiebat T. Ampium *conatum esse* pecunias tollere III, 105, 1. — **significo**: significare coeperunt, ut dimitterentur, neque (id) omni interposita fide satis firmum esse *posse* I, 86, 2. — **spero**: hanc legionem sperans Caesar se opprimere *posse* III, 67, 2. — sperans se parti navium occurrere *posse* III, 8, 3. — se occurrere ei *posse* sperans III, 41, 4. — **venio in spem**: Caesar in eam spem venerat se suorum rem conficere *posse* I, 72, 1. — **video**: paulatim Germanos *consuescere* Rhenum transire periculosum videbat 1, 33, 3. — β) deponentis: **commemoro**: commemoravit testibus se militibus uti *posse* III, 90, 1. — **confido**: nostros exercitus apud se morari *posse* confidebant 3, 9, 5. — tueri se *posse* confisi sunt II, 10, 1. — **dico**: colloqui sese *velle* dicunt 5, 41, 1. — **doceo**: docent neque se neque reliquos municipes pati *posse* Caesarem prohiberi I, 13, 1. — **existimo**: inopiae sese mederi *posse* existimavit 5, 24, 6. — **spero**: totius Galliae sese potiri *posse* sperant 1, 3, 7. — γ) passivi: **arbitror**: arbitratus id bellum confici *posse* 3, 28, 1. — non *posse* numen placari arbitrantur 6, 16, 3. — impetus sustineri ac onera regi non *posse* arbitrabantur 3, 13, 4. — qui aspectum sustineri *posse* arbitraretur 7, 76, 5. — **confido**: civitatem ad bellum adduci *posse* non confidebant 7, 37, 6. — castra expugnari *posse* confidimus II, 31, 2. — (Romanos) intercludi *posse* confiderent 1, 23, 3. — reliquos servari *posse* confidunt 6, 40, 2. — suis copiis populum Romanum superari *posse* confidat 5, 27, 4. — **dico**: ne id quidem Caesar ab se impetrari *posse* dixit 4, 9, 2. — **doceo**: quam rem pro magnis officiis *consuesse* tribui docebat 1, 43, 4. — docent non *posse* milites contineri II, 12, 4. — copias sustineri *posse* docebant 5, 28, 4. — **existimo**: Caesar nulla ratione ad pugnam elici *posse* Pompejum existimans III, 85, 2. — suam fugam aut occultari aut omnino ignorari *posse* existimarent 1, 27, 4. — ne primum quidem *posse* impetum suum sustineri existimabant 3, 2, 4. — **ex-**

perior: quod unum genus tegimenti erant experti nullo telo trajici *posse* II, 9, 5. — **intellego**: id facile extrahi *posse* intellegeret 5, 22, 4. — diligentia nihil proficí *posse* intellexerunt 3, 21, 3. — intellexit neque hostium fugam reprimi *posse* 3, 14, 1. — **judico**: oppidum a se teneri non *posse* judicabant 7, 55, 7. — **sentio**: sentiunt totam urbem circumiri *posse* II, 16, 2. — **spero**: ne ipsum quidem sperare nostros exercitus capi *posse* 1, 40, 9. — sperans homines *posse* deduci 6, 10, 2. — sperans Scipionem ad pugnam elici *posse* III, 38, 1. — sperare a multitudine impetrari *posse*, quod... 5, 36, 2. ab eo de sua salute 5, 36, 3. — has (naves) sperans intercipi *posse* III, 24, 2. — sperans Pompejum ab eo intercludi *posse* III, 41, 3. — controversias minui *posse* sperarent 5, 26, 4. — quae diu refici non *posse* sperassent II, 16, 1. — vim tempestatis superari *posse* sperabat III, 26, 3. — **statuo**: statuerat prius hos *debere* restitui quam videri receptos III, 1, 5.

Haec constructio objectum est verborum *addo, admiror, aestimo, animadverto, arbitror, audio, censeo, cerno, clamito, cogito, cognosco, commemoro, comperio, conclamo, confido, confirmo, confiteor, conjecto, conjuro, conspicio, constituo, contendo, credo, cupio, demonstro, denuntio, desidero, dico, dictito, diffido, doceo, doleo, duco, existimo, experior, fateor, gaudeo, glorior, impero, indignor, intellego, invenio, jubeo, judico, juro, malo, memini, minor, moneo, nego, nolo, nuntio, obstringo, ostendo, patior, perdolesco, perspicio, persuadeo, polliceor, postulo, praecipio, praedico, praemitto, probo, profiteor, prohibeo, pronuntio, propono, provideo, puto, queror, recipio, recordor, renuntio, reperio, re-*

scribo, respondeo, scio, scribo, sentio, significo, simulo, sino, spero, statuo, studeo, suspicor, veto, video, volo, voveo; et locutionum: *adverto animum; conjecturam capio; opinionem, spem habeo; memoria teneo; habeo in aliqua re; in spem venio; pro explorato habeo; aequum, difficile existimo; persuasum habeo; magno dolore, moleste, graviter fero; certior fio; fides datur.* — Postremae duae locutiones accusativum cum infinitivo haud objecti loco habent, potius hic casus accusativi, cum significaret: certior fio, fides datur de aliqua re, accusativi limitationis locum suscepisse dici potest.

V.

Oratio obliqua.

Constructio accusativi cum infinitivo objecti partes in sententia suscipit, cum vero permulta objecta dicenda sunt, propter nimiam longitudinem sententiae verbum regens semel tantum ponitur, objecta vero secundum ordinem sequuntur. Sed, cum essent nonnullae locutiones, quorum sensus etiam sine verbo regente objecta postularet, saepe utebantur scriptores accusativo cum infinitivo ita, ut verbum regens desideraretur. Exempla hujus constructionis ex commentariis Caesaris per ordinem locorum conscripsi; sequuntur:

Civitati persuasit, ut de finibus suis exirent; perfacile *esse* totius Galliae imperio potiri 1, 2, 2. — Aedui legatos mittunt rogatum auxilium: ita se de populo Romano *meritos esse*, ut... 1, 11, 3. — is ita cum Caesare egit: si pacem populus Romanus faceret, in eam partem *ituros* atque ibi *futuros* Helvetios; se ita a patribus *didicisse*, ut...

1, 13, 3; 6. — Caesar ita respondit: eo sibi minus dubitationis *dari*, quod...; atque eo gravius *ferre*, quo...; non *fuisse* difficile cavere; sed eo *deceptum*, quod...; injuriarum memoriam deponere *posse;* quod admirarentur, eodem *pertinere*; *consuesse* enim deos immortales his impunitatem concedere; sese cum iis pacem *esse facturum* 1, 14, 1—6. — Liscus proponit: *esse* nonnullos, qui...; hos improba oratione multitudinem *deterrere*; *praestare* imperia perferre; neque *dubitare* [debeant], quin...; ab iisdem nostra consilia hostibus *enuntiari*; hos a se coërceri non *posse*; *intellegere* sese, quanto id cum periculo fecerit, et ob eam causam *tacuisse* 1, 17. — easdem ab aliis quaerit, reperit esse vera: ipsum *esse* Dumnorigem cupidum rerum novarum; compluris annos portoria redempta *habere*; his rebus et suam rem familiarem *auxisse* et facultates magnas *comparasse*; magnum numerum equitatus semper *alere* et circum se *habere*; domi largiter *posse*; matrem in Biturigibus *collocasse*; ipsum uxorem *habere*, sororem *collocasse*; *favere* et *cupere* Helvetiis, *odisse* Caesarem; summam in spem Helvetios *venire*, imperio populi Romani de regno *desperare* 1, 18, 3—9. — Caesarem obsecrare coepit ne quid statueret; *scire* se, illa esse vera, nec quemquam plus doloris *capere*; sese tamen *commoveri*; neminem *existimaturum* non sua voluntate factum; qua ex re *futurum*, ut... 1, 20, 2—4. — literas misit, ne juvarent; qui si juvissent, se eodem loco, quo Helvetios, *habiturum* 1, 26, 6. — principes ad Caesarem gratulatum convenerunt: *intellegere* sese, eam rem accidisse; petierunt ut sibi concilium facere liceret, sese *habere* quasdam res 1, 30, 2; 4. — sese flentes Caesari ad pedes projecerunt: non minus se id *contendere* et *laborare*, ne ea enuntiarentur 1, 31, 2. — locutus est Divitiacus: Galliae factiones *esse* duas; alterius principatum *tenere* Aeduos; cum contenderent, *factum esse*, uti...; milia XV Rhenum *transisse*, (postea) *traductos* plures; nunc *esse* in Gallia ad (CXX milia); cum his Aeduos armis *contendisse*, magnam calamitatem pulsos *accepisse*, omnem nobilitatem *amisisse*; *coactos*

esse obsides dare; unum se *esse* ex (Aeduis); se ex civitate *profugisse* et Romam *venisse*; sed pejus Sequanis *accidisse*; *futurum esse* paucis annis, uti...; Ariovistum crudeliter *imperare*, obsides *poscere* et in eos cruciatus *edere*; hominem *esse* barbarum; non *posse* ejus imperia sustinere; haec si enuntiata sint, non *dubitare*, quin...; Caesarem auctoritate sua deterrere *posse*; Galliam ab injuria *posse* defendere 1, 31, 3—16. — Caesar pollicitus est sibi eam rem curae futuram, magnam se *habere* spem Ariovistum finem facturum 1, 33, 1. — legatos mitteret, qui postularent uti locum deligeret: *velle* sese de rebus cum eo agere 1, 34, 1. — Ariovistus respondit: sese ad eum *venturum fuisse*; illum ad se venire *oportere*; se (non) in eas partes Galliae venire *audere*; exercitum in unum locum contrahere (non) *posse*; sibi autem mirum *videri* 1, 34, 2—4. — Caesar legatos cum his mandatis mittit: haec *esse*, quae postularet; sibi perpetuam amicitiam cum eo *futuram*; se Aeduorum injurias non *neglecturum* 1, 35, 2; 4. — Ariovistus respondit: jus *esse* belli, ut...; populum Romanum imperare *consuesse*; non *oportere* sese a populo Romano impediri; Aeduos sibi stipendiarios *esse factos*; magnam Caesarem injuriam *facere*; Aeduis se obsides *redditurum* non *esse*, neque his bellum *illaturum*; longe iis fraternum nomen populi Romani *afuturum*; neminem secum sine sua pernicie *contendisse*; *intellecturum* (Caesarem), quid Germani possent 1, 36, 1—7. — legati veniebant, Aedui questum; sese pacem Ariovisti redimere (non) *potuisse*; Treveri autem pagos C Sueborum ad ripas Rheni *consedisse*; his *praeesse* Nasuam et Cimberium fratres 1, 37, 2; 3. — vehementer eos incusavit: Ariovistum populi Romani amicitiam *appetisse*; sibi quidem *persuaderi* eum gratiam (non) repudiaturum; *factum* ejus hostis periculum; *factum* etiam nuper; ex quo judicari *posse*; denique hos *esse* eosdem; hos, si quaererent, reperire *posse*; Ariovistum magis consilio quam virtute *vicisse*; ne ipsum quidem *sperare* nostros exercitus capi posse; (eos) *facere* arroganter; haec sibi *esse* curae; frumentum Sequa-

nos *sumministrare*; jamque *esse* frumenta matura; de itinere ipsos *judicaturos*; nihil se ea re *commoveri*; *scire* enim fortunam defuisse; felicitatem Helvetiorum bello *esse perspectam*; itaque se *repraesentaturum* et castra *moturum*; se cum sola decima legione *iturum*; sibi eam praetoriam cohortem *futuram* 1, 40, 2—14. — legiones egerunt, ut Caesari satis facerent; se neque unquam *dubitasse* neque *timuisse* neque suum judicium esse *existimavisse* 1, 41, 3. — legatos ad eum mittit; id per se fieri *licere*, seque id sine periculo facere posse *existimare* 1, 42, 1. — Ariovistus postulavit, ne quem peditem Caesar adduceret; *vereri* se, ne...; alia ratione sese non *esse venturum* 1, 42, 4. — Ariovistus ad postulata pauca respondit, de suis virtutibus multa praedicavit; *transisse* Rhenum sese, non sine magna spe domum *reliquisse*; sedes *habere* in Gallia ab ipsis concessas; stipendium *capere* jure belli; non sese Gallis bellum *intulisse*; civitates ad se oppugnandum *venisse* ac contra se castra *habuisse*; copias a se *pulsas* ac *superatas esse*; se iterum *paratum esse* decertare; *iniquum esse* de stipendio recusare; amicitiam populi Romani sibi ornamento esse *oportere*, idque se ea spe *petisse*; sese *recusaturum* amicitiam; id se sui muniendi causa *facere*; ejus rei testimonium *esse*, quod...; se prius in Galliam *venisse*; exercitum populi Romani provinciae finibus *egressum*; provinciam suam hanc *esse* Galliam; item nos *esse* iniquos; non se tam barbarum *esse*, ut...; *debere* se suspicari Caesarem exercitum habere; sese illum pro hoste *habiturum*; sese nobilibus gratum *esse facturum*; id se compertum *habere*; se illum praemio *remuneraturum* et (bellum) *confecturum* 1, 44. — multa a Caesare dicta sunt; neque suam consuetudinem *(esse)* pati, neque se *judicare* Galliam esse Ariovisti; bello *superatos esse* Arvernos; populi Romani justissimum *esse* imperium; liberam *debere* esse Galliam 1, 45. — Ariovistus legatos mittit: *velle* se de his rebus agere cum eo 1, 47, 1. — Caesar hanc reperiebat causam, quod...; eas ita *dicere*: non esse fas Germanos superare 1, 50, 5.

Cum quaereret sic reperiebat: Belgas *esse ortos* ab Germanis, Rhenumque traductos ibi *consedisse*; Gallosque *expulisse*, solosque *esse*, qui . .; qua ex re *fieri*, uti . .; plurimum inter eos Bellovacos *valere*; hos *posse* conficere armata milia centum, *pollicitos* ex eo numero electa sexaginta, totiusque belli imperium sibi *postulare*; Suessiones suos *esse* finitimos; latissimos agros *possidere*; apud eos *fuisse* regem Divitiacum; nunc *esse* regem Galbam; ad hunc summam belli *deferri*; oppida *habere* numero XII; *polliceri* milia armata quinquaginta; totidem Nervios; Condrusos (etc.) *arbitrari* ad XL milia 2, 4. — Divitiacum cohortatus docet, quanto opere intersit . .; id fieri *posse* 2, 5, 3. — nuntium ad eum mittit sese diutius sustinere non *posse* 2, 6, 4. — Divitiacus facit verba: Bellovacos in amicitia *fuisse*; impulsos a suis principibus ab Aeduis *defecisse* et populo Romano bellum *intulisse*; qui participes fuissent, in Britanniam *profugisse*; *petere* Bellovacos, ut . .; quod si fecerit, Aeduorum auctoritatem *amplificaturum* 2, 14. — Caesar cum quaereret sic reperiebat: nullum aditum *esse* ad eos; nihil *pati* vini inferri; *esse* homines feros; *increpitare* atque *incusare* reliquos Belgas; *confirmare* sese legatos missuros 2, 15, 4—5. — inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris milia passuum X *abesse*; trans id flumen Nervios *consedisse* adventumque Romanorum *exspectare*; *exspectari* etiam ab his Aduatucorum copias atque *esse* in itinere; mulieres in eum locum *conjecisse* 2, 16. — legati ad hunc modum locuti: non *existimare*, Romanos bellum gerere; unum *petere* ac *deprecari*; sibi omnes finitimos *esse* inimicos ac suae virtuti *invidere*; sibi *praestare* fortunam pati quam interfici 2, 31. — Caesar respondit: se civitatem *conservaturum*; deditionis nullam *esse* condicionem; se id *facturum* finitimisque *imperaturum* 2, 32, 1—2.

Haec fuit oratio (legatorum): Germanos neque priores bellum *inferre*, neque tamen *recusare*, quin . .; haec tamen *dicere*, venisse invitos; *posse* iis utiles esse amicos; sese unis Suebis *concedere*; reliquum *esse* neminem 4, 7, 3—5. — exitus fuit orationis: sibi nullam amicitiam esse

posse; neque verum *esse* alienos occupare (illos); neque ullos in Gallia *vacare* agros; sed *licere* in Ubiorum finibus considere; hoc se Ubiis *imperaturum* 4, 8. — responderunt: populi Romani imperium Rhenum *finire;* id sibi (ad) auxilium satis *futurum;* tantum *esse* nomen ejus exercitus 4, 16, 4—7. — haec ab iis cognovit: Suebos nuntios in omnes partes *dimisisse;* hunc *esse delectum* medium fere regionum; hic Romanorum adventum exspectare atque ibi decertare *constituisse* 4, 19, 2--3.

Legatos ad Caesarem mittit: sese idcirco ab suis discedere et ad eum venire *noluisse*, quo . . . ; itaque *esse* civitatem in sua potestate, seseque ad eum *venturum*, suas civitatisque fortunas ejus fidei *permissurum* 5, 3, 6—7. — principes Galliae metu territare (coepit): non sine causa *fieri*, ut . . ; id *esse* consilium Caesaris, ut . . ; fidem reliquis *interponere*, jus jurandum *poscere*, ut . . 5, 6, 5—6. — conclamaverunt uti aliqui prodiret: *habere* sese, quae dicere vellent 5, 26, 4. — Ambiorix ad hunc modum locutus est: sese plurimum (Caesari) confiteri *debere*; id voluntate sua *fecisse;* sua *esse* ejus modi imperia; hanc *fuisse* belli causam; id se facile probare *posse;* sed *esse* commune consilium; hunc *esse* dictum diem; non facile Gallos Gallis negare *potuisse; habere* nunc se rationem officii; *monere*, *orare* Titurium; magnam manum Germanorum Rhenum *transisse,* hanc *affore* biduo; ipsorum *esse* consilium; illud se *polliceri* et jurejurando *confirmare*, tutum iter daturum; (hac re) civitati sese *consulere;* et Caesari gratiam *referre* 5, 27. — copias sustineri posse docebant; rem *esse* testimonio, quod . . ; re frumentaria non *premi;* a Caesare *conventura* subsidia; quid *esse* levius aut turpius, quam capere consilium 5, 28, 4—6. — Titurius sero *facturos* clamitabat; brevem consulendi *esse* occasionem; Caesarem *arbitrari* profectum in Italiam; Carnutes consilium *fuisse capturos;* Eburones ad castra *venturos esse;* non hostem auctorem sed rem *spectare; subesse* Rhenum; magno *esse* Germanis dolori Ariovisti mortem et nostras victorias; *ardere* Galliam tot contumeliis acceptis; suam

sententiam *esse* tutam; nullo periculo ad legionem *perventuros;* unam *esse* in celeritate *positam* salutem; Cottae consilium quem *habere* exitum 5, 29. — orant, ne rem in periculum deducant: facilem *esse* rem; in dissensione nullam se salutem *perspicere* 5, 31, 2. — Ambiorix pronuntiari jubet, ut..; levitate armorum nihil iis noceri *posse* 5, 34, 4. — ille appellatus respondit: si velit secum colloqui, *licere; sperare* a multitudine impetrari posse; ipsi nihil *nocitum iri*; in eam rem se suam fidem *interponere* 5, 36, 2. — ille cum Cotta communicat, ut cum Ambiorige colloquantur: *sperare*, ab eo de sua salute impetrari posse 5, 36, 3. — commemorant, addunt de Sabini morte; errare eos dicunt, sese tamen hoc *esse* animo; *licere* illis incolumibus discedere et proficisci 5, 41, 5—6. — unum modo respondit: non *esse* consuetudinem populi Romani accipere condicionem; *sperare*, quae petierint, impetraturos 5, 41, 7—8. — perscribit in litteris hostes ab se *discessisse* omnemque ad eum multitudinem *convertisse* 5, 49, 3.

Loquitur palam sese suas fortunas in dubium non *devocaturum* et postero die castra *moturum* 6, 7, 6. — Galli cohortati inter se, ne praedam dimitterent; longum *esse* Romanis auxilium exspectare, neque suam *pati* dignitatem, ut.. 6, 8, 1. — illi referunt: Suebos ad fines se *recepisse;* silvam *esse* ibi (magnam); hanc longe introrsus *pertinere* et pro muro objectam Cheruscos ab Suebis *prohibere;* ad ejus initium silvae Suebos adventum Romanorum exspectare *constituisse* 6, 10, 4—5. — Segni legatos miserunt oratum, ne..; nihil se de bello *cogitasse,* nulla Ambiorigi auxilia *misisse* 6, 32, 1. — unum, quod cohortes ex statione essent emissae, questus; ne minimo quidem casu locum relinqui *debuisse* 6, 42, 1.

Rationem esse habendam dicunt; id *esse* facile; in acie *praestare* interfici 7, 1, 7—8. — hunc monet, ut equites pervagentur; *daturum* se operam, ne absit 7, 9, 2. — docet alia ratione esse bellum gerendum; id *esse* facile; pabulum secari non *posse;* dispersos hostes ex aedificiis *petere;* hos omnes deleri *posse;* vicos atque aedificia

incendi *oportere;* harum ipsis rerum copiam *suppetere*; Romanos aut inopiam non *laturos* aut longius *processuros;* neque *interesse*, ipsosne interficiant; oppida incendi *oportere;* multo illa gravius *aestimare* 7, 14, 3—10. — universi, ne id faceret, petebant; sic se *meruisse*, ut . .; hoc se ignominiae *laturos* loco; *praestare* omnes perferre acerbitates 7, 17, 5—7. — summae se iniquitatis condemnari *debere;* sic milites consolatus 7, 19, 5. — haec omnia accidere *potuisse;* regnum illum *malle* Caesaris concessu habere; tali modo accusatus ad haec respondit: quod castra movisset, *factum* inopia pabuli; quod accessisset, *persuasum* loci opportunitate; equitum operam neque desiderari *debuisse* et *fuisse* utilem; summam imperii se nulli *tradidisse;* imperium se ab Caesare (non) *desiderare;* quin etiam ipsis *remittere,* si . . 7, 20, 2—7. — hi milites se esse legionarios dicunt; fame adductos ex castris *exisse;* exercitum inopia *premi;* nec jam vires *sufficere* nec ferre operis laborem *posse;* itaque *statuisse* imperatorem exercitum deducere 7, 20, 10—11. — conclamat multitudo: summum *esse* Vercingetorigem ducem; majore ratione bellum administrari (non) *posse* 7, 21, 1. — consolatus cohortatusque est, ne . .; non virtute *vicisse* Romanos; *errare,* si qui exspectent; sibi nunquam *placuisse* Avaricum defendi; *factum* imprudentia Biturigum; id tamen se celeriter *sanaturum;* has *adjuncturum* atque unum consilium *effecturum;* id se jam effectum *habere;* aequum *esse* ab iis impetrari, ut . . 7, 29. — legati veniunt oratum, ut subveniat; summo *esse* in periculo rem; horum *esse* alterum Convictolitavem, alterum Cotum; civitatem *esse* in armis; *divisum* senatum, *divisum* populum; quod si diutius alatur controversia, *fore*, uti . .; id ne accidat, *positum* in ejus diligentia 7, 32, 3—6. — cum his praemium communicat hortaturque, ut . .; unam *esse* Aeduorum civitatem; ejus auctoritate reliquas *contineri;* locum Romanis non *fore;* *esse* se Caesaris beneficio *affectum;* sed plus libertati *tribuere* 7, 37, 3—4. — eadem multitudini exponunt: [multos] equites Aeduorum *interfectos;* ipsos se *occultasse*

atque *fugisse* 7, 38, 5. — quanto res in periculo fuerit, exponunt; castra oppugnata demonstrant; multitudine telorum multos *vulneratos;* magno usui *fuisse* tormenta; Fabium duabus relictis portis *obstruere* ceteras, pluteosque vallo *addere* et se in posterum diem *apparare* 7, 41, 3—4. — Caesar legatos appellat nihil se gravius de civitate *judicare* neque de sua in Aeduos benevolentia *deminuere* 7, 43, 4. — constabat dorsum esse jugi prope aequum; vehementer huic illos loco *timere*, nec jam aliter *sentire;* omnes a Vercingetorige *evocatos* 7, 44, 4—5. — quid iniquitas loci habeat incommodi, proponit; hoc una celeritate *posse* mutari; occasionis *esse* rem, non proelii 7, 45, 9. — exposuit, quid iniquitas loci posset; licentiam (se) *reprehendere;* nec minus se ab milite virtutem *desiderare* 7, 52, 3—4. — ibi ab Aeduis appellatus discit Litaviccum ad Aeduos *profectum; opus esse* ipsos antecedere ad confirmandam civitatem 7, 54, 1. — peditatu se fore contentum dicit; neque fortunam *temptaturum* aut *dimicaturum*, sed perfacile *esse* factu pabulationibus Romanos prohibere 7, 64, 2. — Vercingetorix *venisse* tempus victoriae demonstrat; *fugere* Romanos Galliaque *excedere;* id sibi satis *esse;* ad pacem parum *profici;* majoribus copiis *reversuros* neque finem *facturos;* iter facere non *posse;* si saluti consulant, dignitate *spoliatum iri;* de equitibus ipsos non *debere* dubitare; copias se pro castris *habiturum* et terrori hostibus *futurum* 7, 66, 3—6. — milia hominum LXXX secum interitura demonstrat; ratione inita exigue dierum se XXX *habere* frumentum, sed longius tolerare *posse* parcendo 7, 71, 4.

Lentulus consul se non defuturum pollicetur; se sibi consilium *capturum,* neque senatus auctoritati *obtemperaturum; habere* se quoque receptum. — Loquitur Scipio: Pompejo *esse* in animo rei publicae non *deesse;* si postea velit, senatum *imploraturum* I, 1, 3; 4. — dixerat leniorem sententiam M. Marcellus: non *oportere* de ea re senatum referri; M. Calidius, qui censebat, ut . .; *timere* Caesarem I, 2, 2; 3. — plerique coacti Scipionis sententiam sequuntur: Caesar exercitum dimittat, si non faciat, eum ad-

versus rem publicam facturum *videri* I, 2, 6. — copias suas exponit: legiones *habere* sese paratas X; praeterea *cognitum compertumque* sibi alieno esse animo milites I, 6, 2. — novum introductum exemplum queritur, ut..; Sullam intercessionem liberam *reliquisse*, Pompejum, quae ante habuerint, *ademisse*; (hoc) *factum* in perniciosis legibus I, 7, 4—5. — habere se mandata demonstrat; *velle* Pompejum se Caesari purgatum; semper se rei publicae commoda *habuisse* potiora; Caesarem *debere* iracundiam dimittere I, 8, 3. — petit ab utroque, ne graventur; sibi primam rei publicae *fuisse* dignitatem; *doluisse* se quod..; hanc jacturam aequo animo *tulisse*; ne id quidem *impetravisse*; tota Italia dilectus *haberi*, *retineri* legiones II, civitatem *esse* in armis: quoniam haec omnia *pertinere*; ad omnia se descendere *paratum* atque omnia pati; *fore*, uti controversiae componantur I, 9, 2—6. — (mandatorum) 'haec erat summa: Pompejum in Hispanias *iturum*; non *intermissuros* consules dilectus I, 10, 3—4. — erat iniqua condicio postulare, ut Caesar reverteretur; ipsum legiones alienas *tenere*; exercitum Caesaris *velle* dimitti; dilectus *habere*; *polliceri*, se iturum, neque (diem) *definire* I, 11, 1—2. — (legatos) mittit, qui petant atque orent, ut subveniat; Caesarem facile intercludi *posse* frumentoque prohiberi; se in periculum esse *venturum* I, 17, 1; 2. — milites ita colloquuntur: *obsideri* se a Caesare; opera munitionesque prope *esse perfectas*; ducem suum Domitium fugae consilium *capere*; *debere* se salutis rationem habere I, 20, 2. — legatos mittunt: sese paratos *esse* portas aperire I, 20, 5. — cum custodibus colloquitur: *velle*, si sibi fiat potestas, Caesarem convenire I, 22, 1. — cujus orationem Caesar interpellat: se non maleficii causa ex provincia *egressum* I, 22, 5. — Lentulus, ut reverti liceat, petit; quod impetraverit, *fore* reliquis solatio; adeo *esse perterritos* non nullos, ut.. I, 22, 6. — quem Caesar remittit cum mandatis: *interesse* rei publicae se cum Pompejo colloqui; neque vero idem *profici* longo itineris spatio I, 24, 5. — sese confidere demonstat, fore, ut...; cujus rei magnam partem

laudis ad Libonem *perventuram* I, 26, 4. — hortatur ac postulat ut rem publicam suscipiant; illis se oneri non *futurum,* et per se rem publicam *administraturum;* legatos ad Pompejum mitti *oportere;* neque se *reformidare*, quod Pompejus dixisset; tenuis atque infirmi haec animi *videri;* se vero justitia *velle* superare I, 32, 7—9. — cum his agit, ne (bellum) oriatur, *debere* eos Italiae totius auctoritatem sequi potius quam (uni) obtemperare I, 35, 1. — haec Caesari renuntiant: *intellegere* se divisum esse populum, neque suarum *esse* virium discernere; principes *esse* earum partium Pompejum et Caesarem; parem se voluntatem tribuere *debere* I, 35, 3—5. — uterque idem renuntiat: V milia passuum *intercedere* itineris; inde *excipere* loca aspera; ab hoc hostem prohiberi nihil *esse* negotii I, 66, 4. — plerique censebant, ut iter facerent; *posse* ad angustias veniri; alii, quod conclamatum esset, argumenti sumebant loco, non *posse* clam exiri; *circumfundi* equitatum atque itinera *obsidere;* at lucem multum pudorem *afferre;* locum capi *posse* I, 61, 1—5. — concurrebant legati; omnium *esse* militum paratissimos animos; Afraninos timoris signa *misisse; datum iri* pugnandi facultatem I, 71, 2—4. — milites palam loquebantur sese non *esse pugnaturos* I, 72, 4. — agunt gratias, quod sibi pepercissent; eorum se beneficio *vivere* I, 74, 2. — loquitur Afranius; satis jam *fecisse*, satisque supplicii *tulisse; perpessos* omnium rerum inopiam; nunc *prohiberi* aqua, *prohiberi* ingressu; neque dolorem ferre *posse;* se victos *confiteri; orare* atque *obsecrare*, ne . . . I, 84, 4—5. — Caesar respondit: nulli has partis minus *convenisse;* reliquos officium *praestitisse;* omnium partis in misericordia *constitisse;* duces a pace *abhorruisse;* eos neque jura *servasse*, et homines deceptos *interfecisse; accidisse* igitur his, quod . .; neque nunc se *postulare;* sed exercitus *velle* dimitti; neque alia de causa legiones *missas* in Hispaniam, septimam ibi *conscriptam*, tantas classis *paratas*, *summissos* duces; nihil horum ad usum provinciae *provisum;* omnia haec contra se *parari*; in se (nova) imperia

constitui; in se jura magistratuum *commutari;* in se aetatis excusationem nihil *valere;* in se uno non *servari*, quod . . : omnia se *tulisse* patienter et *esse laturum;* neque nunc id *agere*, uti . . ; se *nociturum* nemini; hanc unam *esse* pacis condicionem I, 85.

Se ad pedes (legatorum) projiciunt; orant, ut adventus Caesaris exspectetur; captam suam urbem *videre;* opera *perfecta*, turrim *subrutam;* itaque ab defensione *desistere;* nullam exoriri moram *posse*, quominus diriperentur II, 12, 3. — amicissime loquebantur; *praeoccupatum* sese ab Cn. Pompejo *teneri* obstrictum fide; necessitudinem cum Caesare *intercedere*; neque se *ignorare* (officium) II, 17, 2. — postea, cum Caesarem detineri cognovit; copias Petreji cum exercitu Afranii *esse conjunctas;* magna auxilia *convenisse,* magna *esse* in spe atque *exspectari* et *consentire* omnem provinciam II, 17, 4. — saepe praedicavit adversa Caesarem proelia *fecisse;* magnum numerum ab eo militum ad Afranium *perfugisse;* haec se certis auctoribus comperisse II, 18, 3. — litterae redduntur; hoc inito consilio *denuntiavisse* Gallonio, ut . . ; si id non fecisset, sibi consilium *capturos;* Gallonium Gadibus *excessisse* II, 20, 3. — ad Caesarem mittit, paratum se *esse* legionem tradere II, 20, 7. — Curio improbans consilium, quantum deesset, tantum superesse dicebat; hos fugae rationem *habere*, illos etiam iniquo loco dimicandum *putare* II, 31, 1.— quis castris praesit; respondent: Saburram II, 39, 1. — his imperat, ut cedant; sese signum *daturum* et, quod rem postulare cognovisset, *imperaturum* II, 40, 2.

Erat haec summa mandatorum: *debere* utrumque pertinaciae finem facere; satis *esse* magna incommoda *accepta;* hoc unum *esse* tempus de pace agendi; non *esse usurum* condicionibus pacis eum, neque *fore* aequa parte contentum; condiciones pacis a populo peti *debere;* ipsis placere *oportere* se exercitum dimissurum; populi judicio *fore* utrumque contentum; omnes suas copias (statim se) *dimissurum* III, 10, 3—11. — loquuntur ambo: *velle* se cum Caesare loqui III, 15, 6. — Libo excusat

Bibulum: ob eam causam colloquium *vitasse;* [Pompeji] summam (suam) *esse* ac *iuisse* voluntatem; sed potestatem nullam *habere; missuros* ad Pompejum, atque illum reliqua *acturum* III, 16, 3—5. — postulabat Caesar ut legatos sibi mittere liceret, idque ipsi fore reciperent; sic belli rationem *esse divisam;* se quoque id *retenturum;* tamen agi *posse* de compositione; neque hanc rem *esse* (impedimento) III, 17, 3—4. — dimissis litteris (se) ea jussu atque imperio *facere* Pompeji, eos sollicitabant III, 22, 1. — jure jurando accepto nihil iis *nocituros* hostes III, 28, 4. — litterae redduntur mare *transisse* Caesarem III, 33, 1. — litterae sunt consecutae Domitium *adesse* neque se praesidium tenere *posse* III, 36, 6. — (mandatorum) haec erat summa: sese nihil adhuc *arbitrari* vitio factum; Scipionem ea *esse* auctoritate, ut...; *praeesse* autem suo nomine exercitui; salutem imperii uni omnes acceptam *relaturos* III, 57, 2—4. — Caesar contionem habuit; recordari *debere*, qua felicitate essent transportati; (detrimentum) cujusvis culpae *debere* tribui; locum se aequum *dedisse; potitum esse* hostium castris, *expulisse* ac *superasse* pugnantes; quod si esset factum, (*futurum*, ut . .) III, 73, 3—5, (6). — nuntios mittit; se *confidere* munitionibus oppidi; longinquam oppugnationem sustinere non *posse* III, 80, 3. — dixit placere sibi ternas tabellas dari iis; unam *fore* tabellam, alteram, tertiam III, 83, 4. — exercitui imperavit, ne concurreret; se vexillo signum *daturum* III, 89, 5. — commemoravit testibus se uti posse; neque se umquam *abuti* militum sanguine, neque rempublicam exercitu privare *voluisse* III, 90, 2.

VI.

Accusativus cum infinitivo subjecti loco.

Accusativus cum infinitivo persaepe usurpatur subjecti loco, sententia enim, quae hanc constructio-

nem suscepit, adeo pro uno vocabulo, pro objecto, usitata est, ut paene unam notionem significans intellegitur, itaque, quamquam formam accusativi habet, eadem forma subjecti locum obtinet. Apud Caesarem hos locos inveni:

a) inf. praes. act.: *affert:* magnam haec res offensionem attulit, idque ita *esse* III, 60, 2. — **animadvertitur**: animadversum est cohortes quasdam *esse* post silvam III, 56, 1. — est animadversum *fumare* aggerem 7, 24, 2. — est animadversum ab legionariis magno sibi esse praesidio *posse*, si ... II, 8, 1. — **auditur**: omnium voces audirentur, exspectari diutius non *oportere* 3, 24, 5. — **cernitur**: cernebatur novissimos illorum *sustinere* extremum agmen I, 64, 1. — **cognoscitur**: homines consilium *capere* cognitum est 6, 20, 2. — cognitum compertumque sibi alieno *esse* animo milites nequi iis *posse* persuaderi, ut ... I, 6. 2. — **confirmatur** (opinio): confirmatur opinio barbaris, nullum *esse* intus praesidium 6, 37, 9. — **constat**: constabat dorsum *esse* ejus jugi prope aequum sed hunc silvestrem et angustum 7, 44, 3. — pecuniam publicam *esse* constabat I, 23, 4. — constabat hiemari in Gallia *oportere* 4, 29, 4. — **dicitur**: quam (partem Galliae) Gallos *obtinere* dictum est 1, 1, 5. — **est**: eas ita dicere: non esse fas Germanos *superare* 1, 50, 5. — maximam putant esse laudem *vacare* agros 4, 3, 1. — quae sit necesse *accidere* victis 7, 14, 10. — id quod necesse erat *accidere* 4, 29, 3. — quod *accidere* tot proeliis fuit necesse III, 87, 3. — quanto detrimento necesse sit *constare* victoriam 7, 19, 4. — quod *eminere* necesse erat I, 41, 4. — eos *paenitere* necesse est 4, 5, 3. — opus esse ipsos *antecedere* ad confirmandam civitatem 7, 54, 1. — neque verum esse (illos) alienos fines *occupare* 4, 8, 2. — magnae fuit fortunae ipsum *effugere* mortem 6, 30, 2. — **facit fidem**: fidem non faceret *adesse* Caesarem 6, 41, 2. — **fugit me**: neque id Caesarem fugiebat, exercitum sustinere non *posse* I,

71, 1. — **intellegitur**: quos *adaequare* apud Caesarem gratia intellegebatur 6, 12, 7. — intellectum est nostros minus aptos *esse* equites autem proelio *dimicare* 5, 16, 1. — **interest**: magni interesse arbitrabatur ejus auctoritatem quam plurimum *valere* 5, 4, 3. — **invenitur**: inventum est magno esse usui *posse*, si... II, 8, 3. — **nuntiatur**: nuntiatum est equites Ariovisti propius tumulum *accedere*, *adequitare* 1, 46, 1. — *adesse* Romanos nuntiatur 6, 4, 1. — nuntiatum est *adesse* Scipionem III, 36, 1. — nuntiatum est equites Ariovisti lapides telaque in nostros *conicere* 1, 46, 1. — nuntiatum est Ariovistum Vesontionem *contendere* 1, 38, 1. — nuntiatur Sulmonenses *cupere* ea facere I, 18, 1. — nuntiatur magnum *ire* agmen 7, 61, 3. — **occurrit**: ad animum occurrit unum *esse* illud tempus 7, 85, 2. — **oportet**: amicitiam populi Romani sibi ornamento *esse* oportere 1, 44, 5. — ipsis *placere* oportere se exercitum dimissurum III, 10, 9. — neque improbos *scire* oportet sese timeri II, 31, 4. — illum ad se *venire* oportere 1, 34, 2. — **percrebuit** (fama): fama percrebuisset (illum non) *audere* proelio dimicare III, 43, 4. — fama percrebuerat pulsum *fugere* Caesarem III, 79, 4. — **placet**: ostendit sibi placere regem atque ejus sororem exercitus *dimittere* et de controversiis jure apud se potius quam inter se armis *disceptare* III, 107, 2. — **pronuntiatur**: pronuntiari jubent seu quis Gallus velit transire, sine periculo *licere* 5, 51, 2. — **renuntiatur**: renuntiatum est facilem *esse* (ascensum) 1, 21, 2. — renuntiatur Helvetiis *esse* in animo iter facere 1, 10, 1. — **significatur**: putant hac re significari magnum numerum civitatium suam vim sustinere non *posse* 4, 3, 1.

b) inf. perf. act.: **cognoscitur**: simulatque sit cognitum *consensisse* Gaditanos principes II, 20, 2. — **constat**: quae (milia equitatus) *convenisse* constabat 3, 26, 6. — constabat simulacrum victoriae ad valvas se templi limenque *convertisse* III, 105, 3. — quem *dixisse* constabat excitari se, neque commissurum 7, 47, 7.

— nunquam illis locis majores aquas *fuisse* constaret I, 48, 1. — quem numerum barbarorum ad castra *venisse* constabat 3, 6, 2. — Scipionem in Macedoniam *venisse* constaret III, 57, 1. — **demonstratur**: quem *fuisse* Corfinii supra demonstratum est II, 28, 1. — quos *substitisse* demonstratum est II, 42, 5. — **existimatur**: ut facile existimari posset nihileos de eventu ejus diei *timuisse* III, 96, 1. — **nuntiatur**: nuntiatur Afranio magnos commeatus ad flumen *constitisse* I, 51, 1. — nuntiatum est Ariovistum tridui viam *profecisse* 1, 38, 1.

c) inf. fut. act.: **auditur**: militum voces audirentur sese contra hostem *ituros*, contra civem arma non *laturos* III, 31, 4. — voces militum audiebantur prius se cortice *victuros* quam Pompejum *dimssuros* III, 49, 1. — **constat**: Caesarem primum [*esse*] bellum *gesturum* constabat 3, 9, 9. — **persuadetur**: sibi persuaderi eum gratiam (Caesaris non) *repudiaturum* 1, 40, 3. — **placet**: ipsis placere oportere se exercitum *dimissurum* III, 10, 9. — **pronuntiatur**: pronuntiari jubent post id tempus non *fore* potestatem 5, 51, 2. — pronuntiatur prima luce *ituros* 5, 31, 4.

d) inf. praes. dep.: **cernitur**: cernebatur nostros rursus conversos (hostes) *insequi* I, 64, 1. — **constat**: multa genera ferarum *nasci* constat 6, 25, 5. — **est**: constituerunt optimum esse domum suam quemque *reverti* 2, 10, 4. — **interest**: interesse reipublicae se cum Pompejo *colloqui* I, 24, 5. — **nuntiatur**: nuntiatum est eos per provinciam iter facere *conari* 1, 7, 1. — **oportet**: damnatum poenam *sequi* oportebat 1, 4, 1. — neque prudentes *suspicari* oportet sibi parum credi II, 31, 4. — **respondetur**: responsum est Aulum Varronem se *profiteri* venturum III, 19, 4.

e) inf. perf. dep.: **animadvertitur**: animadversum est longius a vallo *esse* aciem Pompeji *progressam* III, 85, 4. — **debet**: non nequiquam tantae virtutis homines judicari deberet *ausos esse* transire flumen, ascendere

ripas, subire locum 2, 27, 5. — **proditur**: quos *natos* in insula ipsi memoria proditum dicunt 5, 12, 1.

f) inf. praes. pass.: **animadvertitur**: animadversum est cohortes quasdam in vetera castra *duci* III, 66, 1. — **cernitur**: cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum *premi* vehementer ac non nunquam *interrumpi*; alias *inferri* signa et universarum cohortium impetu nostros *propelli* I, 64, 1. — **cognoscitur**: homines *terreri* et ad facinus *impelli* cognitum est 6, 20, 2. — **est**: quas *commemorari* necesse non est III, 66, 7. — erat tantas munitiones *fieri* necesse 7, 73, 1. — quod *fieri* necesse erat 5, 33, 6. — eam partem *nudari* necesse erat et tela *recipi* 5, 35, 2. — quod procul *videri* necesse erat I, 41, 4. — nihil esse negotii legionem *interfici* 5, 38, 4. — ab hoc hostem *prohiberi* nihil esse negotii I, 66, 4. — commodissimum esse statuit, omnes naves *subduci* et cum castris una munitione *conjungi* 5, 11, 5. — non minus necessarium esse existimavit Pompejum *fieri* certiorem III, 11, 1. — proelium *committi* ex usu esset necne 1, 50, 4. — **habet**: quantum usum haberet id *fieri* celeriter III, 80, 6. — **intellegitur**: prius, quam intellegeretur ab Afranio castra *muniri* I, 41, 5. — **interest**: quanto opere rei publicae communisque salutis intersit manus hostium *distineri* 2, 5, 2. — magni interesse existimans tantas *videri* Italiae facultates 6, 1, 3. — **licet**: id per se *fieri* licere 1, 42, 1. — **nuntiatur**: nuntiatur sonitum remorum *exaudiri* 7, 61, 3. — nuntiatur aquatores ab equitatu *premi* nostro I, 73, 2. — Caesari nuntiatur Sulmonenses *prohiberi* I, 18, 1. — nuntiatur milites navibus *transportari* 7, 61, 3. — **oportet**: ipsi neque locum *dimitti* censuerant oportere I, 44, 3. — quid *fieri* oporteret 2, 20, 3. — oporteretne Lucilii Hirri absentis rationem *haberi* III, 82, 5. — non oportere sese a populo Romano in suo jure *impediri* 1, 36, 2. — vicos atque aedificia *incendi* oportere 7, 14, 5. — oppida *incendi* oportere 7, 14, 9. — legatos ad Pompejum *mitti* oportere I, 32, 8. — si judicium senatus *observari* oporteret 1, 45, 3. — si antiquissimum tempus

spectari oporteret 1, 45, 3. — **percrebuit** (fama): fama percrebuisset illum a Caesare *obsideri* III, 43, 4. — **pervenit** (fama): ad Germanos pervenit fama, *diripi* Eburones neque ultro omnes ad praedam *evocari* 6, 35, 4. — **placet**: quid quoque pacto *agi* placeat 7, 83, 5. — reliqua *agi* placeat 7, 37, 7. — dixit placere sibi ternas tabellas *dari* iis III, 83, 3. — sibi nunquam placuisse Avaricum *defendi* 7, 29, 4. — **potest**: ut *dici* posset eos ab se circumventos 1, 46, 3. — ut facile *existimari* posset nihil eos timuisse III, 96, 1. — **praestat**: quanto haec *dissimulari* et *occultari,* quam per nos *confirmari* praestet II, 31, 5. — quod praestare arbitrabantur unum locum, quam omnia litora ac portus custodia clausos *teneri* III, 23, 1.

g) inf. perf. pass: **animadvertitur**: cum esset animadversum munitionem *conjunctam esse* flumini III, 68, 3. — **constat**: ejus enim opera castellum *conservatum esse* constabat III, 53, 4. — pecuniam constabat *datam* a Pompejo in stipendium I, 23, 4. — quos ab iis *dilectos esse* constabat 6, 19, 4. — **demonstratur**: quem *missum* in Hispaniam demonstratum est I, 38, 1. — **dicitur**: ut dici posset eos ab se *circumventos* 1, 46, 3. — **persuadetur**: ut quibus esset persuasum ab amicissimo Ambiorige consilium *datum* 5, 31, 6. — **valet**: tantum valuit, *esse repertos* principes inferendi belli 5, 54, 4.

Legitur ergo constructio subjectum verborum *constat*, *interest*, *licet*, *oportet* impersonalium, *animadvertitur*, *cernitur*, *cognoscitur*, *demonstratur*, *dicitur*, *existimatur*, *intellegitur*, *invenitur*, *nuntiatur*, *persuadetur*, *proditur*, *pronuntiatur*, *renuntiatur*, *respondetur*, *significatur* passivorum, *debet*, *placet*, *potest*, *praestat*, *valet* activorum impersonaliter sumptorum; etiam locutiones *offensionem affert*, *fidem facit*, *usum habet; ad animum occurrit; alicujus est; nihil negotii est;*

laus est; fas, necesse, opus est; ex usu est; necessarium, verum, commodissimum, optimum est praedicati locum suscipiunt. — Appositionis subjecti locum occupat accusativus cum infinitivo constructus cum his sententiis: voces *audiuntur*; opinio *confirmatur*; id me *fugit*; fama *percrebrescit*; fama *pervenit.*